

BULLETIN

3 / 23

**ARCHI
TEKTO
NICKÉ
SOUTĚŽE**

Vážené a milé čtenářky, vážení a milí čtenáři Bulletinu ČKA,

téma třetího čísla letošního Bulletinu je po několika letech opět věnováno architektonickým soutěžím. Jejich podpora představuje jednu ze základních aktivit České komory architektů, vyplývající přímo ze zákona č. 360/1992 Sb., který se týká výkonu našeho povolání. V rozsáhlém textu se mohou všichni zájemci o pořádání architektonických soutěží dočíst vše od A do Z. Včetně „taháku“ pro vypisovatele a organizátory, přehledného návodu, jak při přípravě soutěže postupovat, jaký typ soutěže je pro dané zadání nejvhodnější. A nechybí zmínka o podpoře kanceláře a PS Soutěže všem vypisovatelům, především samosprávám.

Vloni, kdy jsme oslavili 30 let existence Komory, se podařilo domácím vypisovatelům vyhlásit a vyhodnotit 61 regulérních soutěží na rozmanité typy zadání. Jak víte, my jsme prostřednictvím poroty složené z renomovaných kritiků architektury hodnotili realizované stavby vzešlé z architektonických soutěží s regulérností ČKA, a to od vzniku Komory v roce 1992 do prvního ročníku České ceny za architekturu v roce 2016. Vydaný sborník DESET obsahuje dvě desítky staveb vybraných z více než 140 realizací postavených ve dvou dvanáctiletých obdobích od roku 1992 až 2015. Oceněné dvě desítky staveb jsou prezentovány na putovní výstavě, kterou po celý tento rok můžete vidět při různých akcích po celé republice.

V této souvislosti připomínám, že letos již osmým rokem Komora pořádá Českou cenu za architekturu (ČCA), která se navzdory pochybám a diskusím uvnitř Komory i na veřejnosti stala trvalou a viditelnou součástí image Komory, a tedy také naší profese. Vyvinula se v celoroční aktivitu s výstavami v regionech, letos poprvé i v zahraničí. Z porovnání mediálních ohlasů vyplynulo, že jsme získali největší podíl na mediálním trhu architektonických přehlídek, i před Stavbou roku. Daří se nám tak propagovat kvalitní architekturu, práci vás členů i nečlenů Komory, a plnit zásadní úkol uložený Komoře, kterým je propagace kvalitní architektury a vystavěného prostředí v ČR. Ještě před listopadovým Galavečerem ČCA bychom měli představit medailonky nominovaných staveb na programu ČT ART.

V prvním zářijovém týdnu vybírala z 31 nominovaných děl finalisty ČCA a vítěze hlavní ceny sedmičlenná mezinárodní porota vedená Tabou Rasti z Foster and Partners Madrid. Celá porota s Winy Maasem, Deyanem Sudjičem a dalšími osobnostmi našeho oboru byla představena v minulém Bulletinu ČKA 2/2023, stejně jako přehled všech přihlášených staveb. Kdo uspěje, se dozvíme 9. listopadu ve Foru Karlín na Galavečer, kam se letos bude nutně předem registrovat, protože loňský zájem překročil zvládnutelnou kapacitu účastníků.

Dne 6. září proběhla ve Valdštejské zahradě za účasti poroty a pod záštitou předsedy senátu pana Miloše Vystrčíla slavnostní „děníšáček“ letní výstavy nominovaných děl ČCA. Jsme rádi, že se postupně zvyšuje zájem o naši práci i ze strany ústavních činitelů a politiků obecně. Přesto jde pouze o zlomek cílů a opatření uvedených v devíti tématech vládou schválené Politiky architektury a stavební kultury. Na propagaci a šíření PASK i New European Bauhaus či EU Taxonomy se musíme podílet všichni, protože se stále setkáváme s neznalostí či nepochopením, že kvalitní život potřebuje kvalitní vystavěné prostředí.

Děkuji všem partnerům ČCA, kteří nás dlouhodobě podporují i ve složité ekonomické situaci, a věřím, že budou podporovat kvalitní architekturu i nadále. Mé poděkování patří také porotcům, jejich volbu logicky neznám, ale nepochybuji, že výběr z nominací ani letos nebyl snadný a že finalisté i vítěz doplní plejádu oceněných děl z předchozích ročníků na putovních výstavách, o které již projevila zájem například Česká centra z několika zemí světa i domácí instituce a samosprávy. K několika uskutečněným výstavám a akcím, včetně nominačního večera v domě Radost, se vracíme ve fotografiích.

Bulletin vám nabízí samozřejmě i tradiční rubriky včetně aktualit, přehledu architektonických soutěží, nabídky konferencí a seminářů i právní poradny.

Nyní se legislativní připomínky Komory zaměřují na čerstvě projednávané návrhy vyhlášení k novému stavebnímu zákonu – požadavky na výstavbu, kde je velkým tématem integrace vyhlášky 398/2009, řešící přístupnost, dříve bezbariérovost, stejně jako šanci lépe plánovat a navrhovat naše města a obce. Účastníme se také koordinované přípravy Městských stavebních předpisů pro Ostravu a Brno, společně s novelizací PSP pro Prahu.

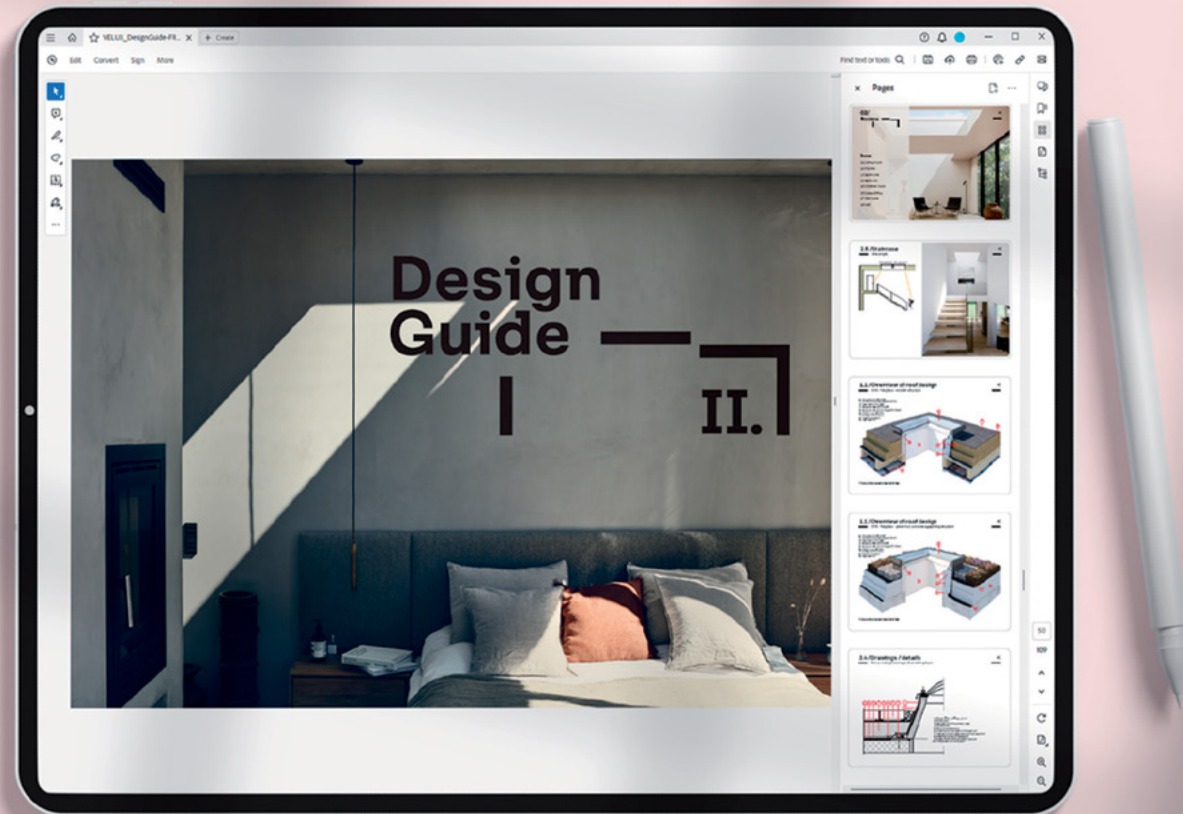
Spolu s ČKAIT jednáme na MMR o velké novele „našeho“ zákona 360/1992, především z pohledu změn v systému udělování autorizací a používání digitálního razítka. Velmi nás ovšem znepokojuje pomalý a dosud málo úspěšný postup digitalizace stavebního řízení, na kterém závisí úspěch nového stavebního zákona.

S blížícími se volbami do Evropského parlamentu a krajských zastupitelstev jsme oslovili zastupce politických stran, především s nabídkou spolupráce s nově zvolenými poslanci a zastupiteli s ohledem na množství unijních i národních politik týkajících se architektury a vystavěného prostředí, udržitelné výstavby, tvorby a péče o krajinu, vyrovnávání se s klimatickou změnou a zajištění uhlíkové neutrality... Aktuálně se s MPO a PS PČR snažíme podpořit zvýšení podílu staveb ze dřeva, které mohou pomoci naplnit vládní závazky dosažení uhlíkové neutrality v roce 2050. Platné požární předpisy v ČR stále nereflektují osvědčené postupy okolních zemí.

Sledujte měsíční komorové newslettery ve svých mailových schránkách, v nichž očekávejte vyhodnocení letního dotazníku členům i podrobnější informace k účinnosti změnových zákonů i vyhlášek v souvislosti s novým stavebním zákonem; bude ovšem třeba absolvovat další semináře, které pro vás připravujeme, a to nejen k novému stavebnímu zákonu a souvisejícím změnám.

Přeji vám všem slunečné babí léto i barevný podzim, a především mnoho inspirace pro další tvorbu. Pevné zdraví v době blížících se chřipek a další vlny covidu. Očkování proti obojímu má smysl.

Váš Jan Kasl,
předseda ČKA

VELUX®

stahujte

NOVÝ DESIGN GUIDE II. PRO PLOCHÉ STŘECHY

50 inspiračních situací, 30 konstrukčních řešení

- 1 Editorial (Kasl)
- 2 Obsah
- 4 Kontakty na Kancelář ČKA

TÉMA

ARCHITEKTONICKÉ SOUTĚŽE

AKTUALITY

- 6 Petr Hlaváček oceněn Poctou ČKA 2023
- 7 Z nominačního večera České ceny za architekturu 2023
- 9 Česká cena za architekturu – výstavy napříč republikou
- 10 Soutěžní přehlídka DESET – výstavy
- 10 Generování vize pro Českou republiku z pohledu architekta (Beneš)
- 12 Dotační program Nová Zelená úsporám podporuje estetiku fasád budov
- 13 Jan Línek slaví osmdesátiny (Pražanová)
- 12 Zemřel Miroslav Řepa
- 13 Odešel architekt Jan Velek
- 14 Zemřel Pavel Šimeček
- 14 Architekt roku 2023 (Pražanová)
- 16 Architekt obci 2023
- 17 Cena Klubu Za starou Prahu 2022
- 18 New European Bauhaus Prize 2023 (Vašourková)

SERVIS

- 20 Akce
- 26 Celoživotní profesní vzdělávání
- 26 Nové knihy

LEGISLATIVA

- 30 Rozsudek k licenci ze smlouvy o dílo k architektonické soutěži (Vyskočil)
- 31 Novela zákona o zadávání veřejných zakázek
- 31 Nové právní předpisy (Rybková)
- 32 Otázky a odpovědi (Faltusová)

- 38 Architektonické soutěže (Svoboda)
- 44 Rozdělovník řízení a postupů užívaných při zadání zakázek na projektové služby
- 52 Tahák pro zadavatele a organizátory soutěží
- 57 Tahák pro porotce
- 62 Databáze soutěží na webu ČKA (Zdvihal)
- 62 Nejdůležitější změny Soutěžního řádu ČKA 2020–2023 (Veselá)
- 63 Soutěžní dialog a soutěžní workshop (Kulhánková)
- 64 Způsoby odevzdání soutěžních návrhů – elektronické nástroje a další požadavky (Kovačević)
- 68 Záznam hodnocení návrhů v protokolu soutěže (Faltusová, Lev)
- 70 Realizace jednacího řízení bez uveřejnění v návaznosti na architektonickou soutěž o návrh (Stowasser)
- 74 Arch-E / Projekt evropské spolupráce k architektonickým soutěžím (Lev)
- 74 Architektonické soutěže a následná kontrola orgánů ČKA (Faltusová, Kasalová)
- 76 Architektonické sůtaže návrhů na Slovensku (Zaiček)
- 78 Architektonické soutěže v Rakousku (Proksa)
- 79 Evropská rada architektů (ACE) a soutěžení (Kovačević)
- 84 Anketa – Co byste v procesu hledání projektanta prostřednictvím soutěže o návrh změnili? (Beneš, Blank, Dlesk, Kovačević, Kulhánková, Tuček, Velička, Vodák, Žerava)

SOUTĚŽE

- 92 Výsledky soutěží
- 100 Probíhající soutěže
- 102 Soutěže po termínu odevzdání soutěžního návrhu / žádosti o účast
- 105 Připravované soutěže

oficiální čtvrtletník
České komory architektů

číslo 3/2023, ročník 29

Datum expedice
9. 10. 2023

Náklad
5 000 ks

Registrace
MK ČR E 11062

ISSN
1804-2066

Vydavatel
Česká komora architektů
Josefská 34/6, 118 00 Praha 1
+420 273 167 480
www.cka.cz

Redakce
šéfredaktorka
PhDr. Markéta Pražanová
marketa.prazanova@seznam.cz

Redakční rada
doc. Ing. arch. Ondřej Beneš, Ph.D.
Ing. arch. David Hlouch
Ing. arch. Miroslav Holubec
Ing. arch. Jan Kasl
Ing. arch. Petr Lešek
Ing. arch. Pavel Martinek

Jazyková korektura
Mgr. Josef Šebek, Ph.D.

Grafický design
STRAKA OFFICE
(Jakub Straka, Barbora Fišerová)

Tisk
Triangl, a. s.

Distribuce
Bulletin ČKA je bezplatně
rozeslán všem architektům
autorizovaným ČKA
a investičním odborům
magistrátů a větších měst.

Upozornění
U inzerce a podepsaných
článků se redakce nemusí
ztotožňovat s obsahem. Pokud
není uvedeno jinak, obrázky
pocházejí z archivu autorů textů.

PDF Bulletinu ČKA je ke
stažení na www.cka.cz.

Praha
Josefská 34/6, 118 00 Praha 1
cka@cka.cz
T +420 273 167 480

úřední hodiny
po–čt 8–16 h
út 8–17 h
pá 8–15 h

ředitelka Kanceláře ČKA
Bc. Dagmar Mošnerová
dagmar.mosnerova@cka.cz
M +420 702 035 234
T +420 257 532 430

sekretář ČKA
Mgr. Ing. Milan Kopeček, MBA
milan.kopecek@cka.cz
M +420 731 126 098

office manager
Monika Pohanková
monika.pohankova@cka.cz
T +420 273 167 486

agenda recepce
Miroslava Kralovičová
recepce@cka.cz
T +420 731 508 028

právní poradce
Stavovského soudu ČKA,
PS Legislativa, právní poradna
Mgr. Eva Faltusová
eva.faltusova@cka.cz
T +420 273 167 481

zástupkyně ředitelky
Kanceláře ČKA, právní poradce
představenstva ČKA, právní
poradna
Mgr. Ing. Daniela Rybková
daniela.rybkova@cka.cz
T +420 273 167 481

právní poradna, supervize
soutěžních podmínek
Mgr. Barbora Veselá
barbora.vesela@cka.cz
T +420 773 792 928

autorizace, databáze,
dozorčí rada ČKA,
autorizační rada ČKA
Milena Ondráková
milena.ondrakova@cka.cz
T +420 273 167 483
M +420 608 976 912

Stavovský soud ČKA
Radka Kasalová
radka.kasalova@cka.cz
T +420 257 532 430

členské příspěvky, profesní
pojištění
Helena Jířiková
helena.jirikova@cka.cz
M +420 608 975 312

manager akcí ČKA
Bc. Marek Job
marek.job@cka.cz
T +420 771 126 426

konzultant pro zadavatele
soutěží a supervizor
soutěžních podmínek
RNDr. Milan Svoboda
milan.svoboda@cka.cz
T +420 739 095 871

Brno
Starobrněnská 16/18,
602 00 Brno
T +420 542 211 809

tisková mluvčí,
soutěže a veřejné zakázky
Mgr. Tereza Zemanová
tereza.zemanova@cka.cz
M +420 777 464 453
T +420 513 039 101

celoživotní profesní vzdělávání,
autorizace, sekretář
PS Krajinářská architektura,
PS Urbanismus, PS Udržitelnost,
PS Památková péče,
PS Digitalizace, PS Standardy
a honoráře
Kateřina Slaná
katerina.slana@cka.cz
T +420 542 211 809

webmaster, sekretář
PS Vzdělávání a PS
Zahraniční aktivity
Ing. Ludmila Ševčíková
ludmila.sevcikova@cka.cz
T +420 773 765 416

5

AKTUALITY

PETR HLAVÁČEK OCENĚN POCTOU ČKA

Česká komora architektů udělila ocenění Pocta ČKA za rok 2022 architektu Petru Hlaváčkovi. Oceněním vzdává Komora od roku 2000 hold význačným osobnostem z oblasti architektury. Slavnostní předání se uskutečnilo na nominačním večeru České ceny za architekturu 27. června 2023.

Návrhy na udělení Pocty podává každoročně odborná veřejnost včetně členů jednotlivých orgánů České komory architektů. Z nominací pak laureáty vybírá odborná porota. V té, která navrhla udělení Pocty ČKA za rok 2022 architektu Petru Hlaváčkovi, zasedli architekt Petr Kučera (ředitel Národní kulturní památky Vyšehrad), architekt a vysokoškolský pedagog Petr Pelčák, novinářka zaměřená na oblast architektury Jolana Říhová, krajinářský architekt a vysokoškolský pedagog Vladimír Sitta a architektka Markéta Zdebská. Česká komora architektů uděluje toto ocenění osobnostem, které se svou prací a morálním kreditem významně zapsaly do moderní historie české architektury.

Porota se shodla na udělení ocenění Petru Hlaváčkovu jednomyslně, a to proto, že „dlouhodobě, soustavně a s velkým osobním nasazením vytváří podmínky pro vznik kvalitního urbanismu i architektury, a tedy stavební kultury v Praze a skrze její příklad a vliv hlavního města i v celé naší zemi“. Porotci ocenili, že Hlaváček „je architektem, který se rozhodl upřednostnit službu naší společnosti před realizací vlastní, tedy před tvorbou ve vlastní úspěšné architektonické kanceláři“. Dále vyzdvihli, že v pozicích nejprve ředitele Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy a posléze 1. náměstka primátora hl. m. Prahy pro oblast územního rozvoje a územního plánu „se zasloužil o to, že urbanismus, architektura a město se staly opět tématy politické diskuse a ta se stala diskusí o kultuře a s kulturou. Konkrétně přispěl ke vzniku IPRu a po politických tlacích na něj ke stabilizaci jeho pozice a významu, což se vztahuje rovněž na Pražské stavební předpisy.“

Členové poroty si váží také lidských vlastností laureáta. „Při prosazování důležitých kroků pro město a společnost volí cestu konstruktivní debaty. Jeho bytostnou snahou je hledat to, co názorově odlišné účastníky diskuse spojuje, nikoli rozděluje. Tím přispívá k tolik chybějícímu stmelování dnešní rozdělené společnosti a kulturní dialogu,“ uvedli. „V dnešní individualistické a sobecké době je Hlaváčkovu usilování o hodnoty a cíle, které sice sdílíme, ale většinou o nich hovoříme u kávy, zcela mimořádné. Petr Hlaváček pro prosazení těchto hodnot usilovně pracuje, ba naplno žije. Zároveň neméně důležité je, že je dokáže v politice a prostředí velkého města aplikovat a soustavně vytvářet podmínky pro jejich přijetí. Reprezentováním a prosazováním těchto hodnot tvoří naši kulturu, a to nejenom stavební,“ ocenili.

Doc. Ing. arch. Petr Hlaváček (*31. července 1961 Zlín) je český architekt a urbanista. Od roku 2018 působí na Magistrátu hlavního města Prahy coby náměstek pro územní a strategický rozvoj.

Architekturu absolvoval na ČVUT v Praze a o šest let později, v roce 1991, založil s Hanou Seho-Münzovou ateliér R.U.A. Dnes je již docentem a kance-

lár vede pod názvem Architekti Headhand. Jeden semestr přednášel jako hostující profesor na University of Michigan College of Architecture. Od roku 1990 s přestávkami působí jako pedagog na ČVUT v Praze, kde několik let zastával také funkci proděkana pro rozvoj. Spolu s manželkou Magdalenou Hlaváčkovou zde pět let vedl ateliér pro studenty prvního ročníku. Na Fakultě architektury se věnuje také workshopu City Development zaměřenému na vztahy mezi architekty, developery a klienty.

V letech 2015–2016 byl ředitel Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy. Od roku 2018 je zastupitelem hlavního města Prahy (od roku 2018 působil jako 1. náměstek primátora pro oblast územního rozvoje a územního plánu), od počátku roku 2023 coby náměstek primátora pro územní a strategický rozvoj pokračuje v rozjetých projektech.

Ve své architektonické činnosti se zabývá jak celkem, urbanistickou koncepcí a vytvářením a definováním veřejného prostoru, tak detaily, ovšem s důrazem na kvalitu a potřeby celku. Při práci pro město toto využívá a klade důraz především na dohodu v území. Bere město jako komplexní mechanismus, stroj, ve kterém všechny součástky musí pracovat pro celek.

Petr Hlaváček přebírá Poctu ČKA 2022. Foto archiv ČKA

PŘEHLED LAUREÁTŮ POCTY ČKA

2022	Petr Hlaváček
2021	Eva Jiříčná
2020	Jan Bočan
2019	Zdeněk Zavřel
2018	Ivar Otruba
2017	Jiří Suchomel

2016	Martin Rajniš
2015	Bohuslav Fuchs (in memoriam)
2014	Věra Machoninová
2013	Rostislav Švácha
2012	David Kopecký (in memoriam)
2011	Karel Prager (in memoriam)
2010	Viktor Rudiš
2009	Emil Příkryl
2008	Miroslav Baše (in memoriam)
2007	Alena Šrámková
2006	Miroslav Masák
2005	Karel Hubáček
2004	Pocta nebyla udělena
2003	Josef Polášek (in memoriam)
2002	Josef Havlíček (in memoriam)
2001	Vít Obrtel, Otto Rothmayer, Oldřich Stefan, Zdeněk Vávra (in memoriam)
2000	Petr Vaďura, Bedřich Rozehnal, Ladislav Žák (in memoriam)

Z NOMINAČNÍHO VEČERA ČESKÉ CENY ZA ARCHITEKTURU

Česká komora architektů zveřejnila na nominačním večeru 8. ročníku České ceny za architekturu pořádaném 27. června 2023 v Domě Radost v Praze třicet jedna děl, která mezinárodní porota nominovala do prestižního výběru. Jméno držitele hlavní ceny i ostatních finalistů se veřejnost dozví v listopadu 2023 na galavečeru ve Foru Karlín. Autoři Památníku tří odbojů v Lošanech z ateliéru IXA v čele s Tomášem Hradečným a Klárou Hradečnou převzali za tuto stavbu Cenu předsedy Senátu Parlamentu ČR pana Miloše Vystrčila. Architekti Miroslav Vodák a Tomáš Zdvihal ze spolku CBArchitektura obdrželi ocenění za Výjimečný počin. Grémium ČKA ocenilo jejich dlouhodobou propagaci kvalitní architektury a architektonických soutěží.

Sedmičlenná odborná porota vybírala na jaře mezi nominované z 241 přihlášených staveb takové realizace, které vykazují vysoké estetické a technické kvality a zároveň vhodně komunikují s okolím a mají společenský přínos.

Poměr nominovaných děl financovaných z veřejných a soukromých zdrojů je téměř totožný, o jednu realizaci převažují stavby, za nimiž stojí veřejné finance, což se dosud v České ceně za architekturu nestalo. Čtyři realizace přitom vzešly z architektonické soutěže s potvrzením regulérnosti od České komory architektů. Jedná se o Radnici města Lázně Bělohrad a úpravu náměstí K.V. Raise / re:architekti studio (soutěž v roce 2017), Rekonstrukci historické budovy bývalých jatek pro účely galerie Plato Ostrava / KWK Promes (soutěž v roce 2017), Veřejné prostranství mezi školami v Červeném Kostelci / 2021 (soutěž v roce 2016) a Zahrady se hřbitovem v Praze-Suchdole / OBJEKTOR ARCHITEKTI (soutěž v roce 2017).

Co se týče typologie, je výběr nominovaných děl velice pestrý, i díky zmíněnému nárůstu počtu veřejných zadavatelů stojících za vybranými realizacemi. Většina tedy slouží veřejnosti a je jí přístupná.

Nejvíce nominovaných realizací je podobně jako v předchozích letech v Praze, a to osm. Čtyři zástupce pak mají shodně Jihomoravský a Moravskoslezský kraj, po třech sousedící kraje Královéhradecký a Pardubický. Dvě díla má Jihočeský kraj. S jednou stavbou se do výběru dostaly Liberecký, Středočeský, Plzeňský kraj a Vysočina.

Slavnostní vyhlášení nominovaných staveb ČKA 2023 v sále Domu Radost

Střešní terasa Domu Radost v Praze

Vstupní foyer Domu Radost

Komentovaná prohlídka Domu Radost vedená Zdeňkem Lukešem

Šest týmů již známe z předchozích ročníků ČCA

Mezi autory nominovaných staveb jsou i letos jak etablované ateliéry, tak i veřejnosti méně známí tvůrci. Ani letos nechybí Atelier 111 architekti, loňský vítěz České ceny za architekturu s Domem na Kozině, nyní nominovaný s realizací Venkovní restaurace. Jeho dalšími úspěchy bylo finálové umístění v ročníku 2019 za realizaci Chaty u rybníka, o rok později porota vybrala mezi finalisty hned dvě jeho díla, Rodinný dům v Jínonicích a Dílny Opatov. Dvě želízka v ohni mezi nominovanými – Sídlo kloboucké lesní a Školku Montessori – má ateliér Mjolk architekti, jehož Hlídka na Stráži se stala vloni finalistou a Vyhlička Špička získala o rok dříve čestné uznání. Z přechozích ročníků známe rovněž ateliér CHYBIK + KRISTOF ARCHITECTS & URBAN DESIGNERS, letos soutěžící s projektem Mendelův skleník. Je to finalista ČCA 2017 s realizací Galerie nábytku a ČCA 2020 s Enotékou Znojmo a nominovaný v ČCA 2021 za Ústřední autobusové nádraží Zvonařka a v ČCA 2022 za Vývojové centrum modularity. Ateliér KOGAA si vloni vysloužil postup mezi nominované za GROUNDS coffee hub. Letos má mezi nominovanými instalaci AIR SQUARE. Ateliér Kamila Mrvy s nominací Informačního centra v Trojnovicích byl finalistou ČCA 2018 s Výstupní stanicí lanové dráhy na Pustevnách, v ČCA 2019 postoupil mezi nominované s Přístavbou rodinného domu na Kojetíně. Z loňského ročníku známe z okruhu nominovaných děl také ateliér OBJEKTOR ARCHITEKTI, autory Lihovaru s pěstitelskou pálenicí, jehož Zahrady se hřbitovem vybrala porota mezi letošní nominovaná díla.

Mezinárodní odborná porota

Práci českých architektů tradičně hodnotí sedm erudovaných zahraničních expertů. Letos jsou jimi architektka Gilma Teodora Gylytė (Litva), architekt a urbanista Joakim Lindmarker (Švédsko), architekt, krajinná architektka a urbanista Winy Maas (Nizozemsko), architektka Taba Rastí (Španělsko), architekt Oliver Sadvoký (Slovensko), krajinná architektka Maike van Stiphout (Nizozemsko) a spisovatel, kurátor a kritik specializující se na oblast designu a architektury Deyan Sudjic (Velká Británie).

Česká cena za architekturu se již pátým rokem koná za podpory generálního partnera společnosti Central Group, největšího rezidenčního stavitele v ČR.

CENA PŘEDSEDY SENÁTU PARLAMENTU ČR PANA MILOŠE VYSTRČILA – PAMÁTNÍK TŘÍ ODBOJŮ V LOŠANECH

Podruhé byla v České ceně za architekturu udělena Cena předsedy Senátu Parlamentu ČR pana Miloše Vystrčila. Získali ji autoři Památníku tří odbojů v Lošanech z ateliéru IXA. Památník vznikl v areálu statku rodiny Mašíků v Lošanech, který paní Zdeňka Mašíková získala zpět v roce 2017. Jeho prostřednictvím má být uchována památka a odkaz generálmajora Josefa Mašína a jeho rodiny. Památník tří odbojů reflektuje mimořádnou situaci, kdy lze číst moderní historii Československé a České republiky skrze osudy jedné selské rodiny a jejich souputníků. „Cenu předsedy Senátu jsem se rozhodl udělit Památníku tří odbojů, protože mě kromě jeho architektury oslovila jeho zásadní historická role. Důstojně připomíná oběti, kterých byli schopni naši předci, a ponechává návštěvníkům prostor pro zamyšlení. Kombinaci klidného památníku a dějepisné expozice ve vedlejší domě považuji za unikátní,“ odůvodnil svůj výběr předseda Senátu PČR Miloš Vystrčil.

Tomáš Hradečný a Klára Hradečná z ateliéru IXA přebírají Cenu předsedy Senátu Parlamentu pana Miloše Vystrčila za Památník tří odbojů v Lošanech

VÝJIMEČNÝ POČIN V OBLASTI ARCHITEKTURY

V rámci České ceny za architekturu jsou Akademií ČCA oceňovány výjimečné aktivity na poli architektury. Ocenění za Výjimečný počín se letos dostalo spolku CBArchitektura, za kterým stojí od roku 2012 architekti Miroslav Vodák a Tomáš Zdvihal. Ocenění na ceremoniálu převzal architekt Miroslav Vodák. Jedná se o neformální sdružení architektů v Českých Budějovicích s cílem pozitivně ovlivňovat současnou podobu tohoto města a kraje, a to i v dlouhodobějších vizích. Témata spolku se věnují základním otázkám: jak stavět – proč stavět – co stavět, jak si vybrat architekta, co může přinést architektonická soutěž nebo architektonický workshop, a dále významu kvality veřejných staveb a veřejného prostoru. „I když spolek

CBArchitektura vznikl nad půdorysem vztahu k odpovědnosti ke svému městu, tak se v průběhu let jejich aktivity přesunuly i na celorepublikové působení. Platforma CBArchitektura se intenzivně věnuje nasměrování kroků vedoucích ke kvalitní architektuře, kterou následně propaguje a představuje. Miroslav Vodák a Tomáš Zdvihal působí v řadě odborných komisí, přednášejí, publikují a zároveň patří mezi organizátory architektonických soutěží v rámci republiky,“ oceňují akademici a vyzdvihnoují „snahu nalézt vzájemnou shodu všech aktérů na řešení konkrétních stavebních záměrů a koordinaci diskuse mezi politiky.“

Den architektury 2012 v Českých Budějovicích

Miroslav Vodák ze spolku CBArchitektura převzal cenu za Výjimečný počín v oblasti architektury z rukou předsedy ČKA Jana Kasla. Foto archiv ČKA

Tereza Zemanová

Všechny nominované stavby a jejich fotografie naleznete na www.ceskacenaazaarchitekturu.cz

ČESKÁ CENA ZA ARCHITEKTURU – VÝSTAVY NAPŘÍČ REPUBLIKOU

Stěžejním motivem soutěžní přehlídky ČCA je prezentace architektury široké veřejnosti, a to nejen z hlediska její estetické a technické kvality, ale také v souvislostech jejího vzniku, vztahu k okolí a společenského přínosu. Proto je možné seznámit se s nominovanými díly ČCA 2023 na mnohých výstavách v celé České republice.

S cílem šířit kvalitní architekturu nejen mezi odbornou, ale také laickou veřejností probíhají během celého roku doprovodné akce, především výstavy. Od června bylo mož-

no zhlédnout nominované stavby ČCA ve Velkém Meziříčí, Karlových Varech, Muzeu stavitelského dědictví v Plasích, Rožnově pod Radhoštěm, Slavonicích, na pražském Vyšehradě a ve Valdštejnské zahradě.

Informace o aktuálních výstavách www.ceskacenaazaarchitekturu.cz

Laureáti ČCA 2022 – Jiří Weinzettl a Barbora Weinzettlová společně s předsedou ČKA Janem Kaslem na vernisáži výstavy ČCA 2022 v CAMP v Praze dne 9. 3. 2023

David Vávra na vernisáži ČCA ve Slavonicích, 8. 7.–31. 12. 2023

Výstava ČCA v Karlových Varech, 30. 6.–31. 7. 2023

Výstava ČKA v Plasech, 1. 7.–31. 10. 2023

Výstava ČKA na pražském Vyšehradě, 20. 7.–11. 8. 2023.
Foto archiv ČKA

SOUTĚŽNÍ PŘEHLÍDKA DESET – VÝSTAVY

V průběhu letních měsíců bylo možné zhlédnout putovní výstavu výsledků soutěžní přehlídky DESET, v níž soutěžily stavby vzešlé z architektonických soutěží.

Česká komora architektů vyhlásila v říjnu 2022 výsledky soutěžní přehlídky DESET, v níž soutěžily stavby vzešlé z architektonických soutěží. Cílem soutěžní přehlídky je upozornit na architektonické soutěže jako na transparentní způsob hledání zpracovatele projektové dokumentace a na kvalitativní přínos takto vzniklých staveb pro společnost. Posuzována byla díla vzešlá z architektonických soutěží v období let 1993 až 2015 (1993–2004; 2004–2015). Dvacítka staveb byla vystavena v průběhu léta ve Čkyni, v Komunitním centru Máj v Českých Budějovicích a v Klášterních zahradách v Litomyšli.

Seznam aktuálních výstav DESET viz bit.ly/3Z0KTtI

VIZE A REALITA

V severních Čechách jsem se od pozice městského architekta Děčína vlastní iniciativou dostával ke stále větším výzvám. Podílel jsem se například na iniciování a přípravě soutěže na okolí jezera Milada. Vytvářel jsem koncept uchopení celé mostecké pánevní oblasti pro dobu „odchodu od uhlí“, který se stal, pokud jde o krajinu a sídla, základem realizovaného strategického projektu Ústeckého kraje – jeho Transformačního centra.

V mnohém jsem spolupracoval s Martinem Hausenblasem, podnikatelem a filantropem, který má punc vizionáře. Hledali jsme společný jazyk, kdy jsem hledal, jak jeho vize týkající se především technických a technologických inovací doplňovat o komplexní požadavky naší profese, která je na severu Čech dlouhodobě na okraji zájmu.

Martin Hausenblas zveřejnil a pracuje na vizi České republiky jako „křižovatky ve středu Evropy“. Křižovatky dopravní, datové, energetické. Pokusil jsem se zformulovat text, ve kterém hledám způsob, jak tuto vizi prohloubit a obohatit tak, aby se stala opravdovým základem, na kterém by bylo možno dlouhodobě stavět.

Za korekce a cenná doplnění děkuji doc. Ing. Kláře Salzmann, Ph.D., prof. Ing. arch. Janu Jehlíkovi, Ing. Martinu Klečkoví, Ph.D., Ing. arch. Petru Leškovi, doc. PhDr. Oldřichu Ševčíkovi, CSc.

Generování vize pro Českou republiku z pohledu architekta

Ptáme se, co je/bude ústředním motivem vize, která nás vyvede z labyrintu nejistot současnosti. Hledáme, o co se v dnešním rozjitřeném a rozkolísaném světě velmi pozdní moderny opřít. Nastává doba, kdy je v kultuře zábavy, vystupňovaného individualismu a znejišťování sdílených hodnot potřeba obnova, návrat k aspiraci, kterou naplňovaly velké styly minulosti. Aspiraci začleňující jednotlivce do pospolitosti, do velkého řádu světa. Nelze se vrátit do starověkého Řecka, ke gotice, do agrární společnosti. Nelze se vzdát ani úspěchů a využívání techniky, která nás vede k rozvoji umělé inteligence. Mluvíme o obnově, jež vychází ze současného naplňování klíčového úkolu architektury, kterým je péče o rozvoj lidmi vytvořeného a obývaného prostředí.

Oč jde? Krajina, domov, sídla a cesty, regiony, vlast, evropanství (v multipolárním světě) jsou způsoby začlenění člověka, Evropana do širších kontextů. Čili: prostředí nás nejenom obklopuje, spoluurčuje, ale zároveň je utvořeno člověkem a jeho společenstvím. Sem se promítají interpersonální vazby ve formálních i neformálních skupinách, tradice i krize tradic, identita i vykořeněnost, mezigenerační vztahy, vzdělání, pracovní zařazení atd.

Toto vše velmi intenzivně pociťujeme například při řešení „odchodu od uhlí“ na Ústecku nebo Ostravsku, stejně jako při hledání ohleduplného prosazování klíčových infrastrukturních projektů, jako jsou vysokorychlostní tratě (VRT) a dálnice, ale i u tak drobné úlohy, jako je kvalita návsí vybydlující se vesnice. Zde všude nám jde o to, abychom ve vizích společně formovali i podobu našeho domova.

Architektura v dnešním rozkolísaném světě stále více prosyceném virtualitami může a má nabídnout „pevné místo k životu“. Činí ho srozumitelným. Pomáhá lidem najít a rozvíjet své místo v prostoru a čase.

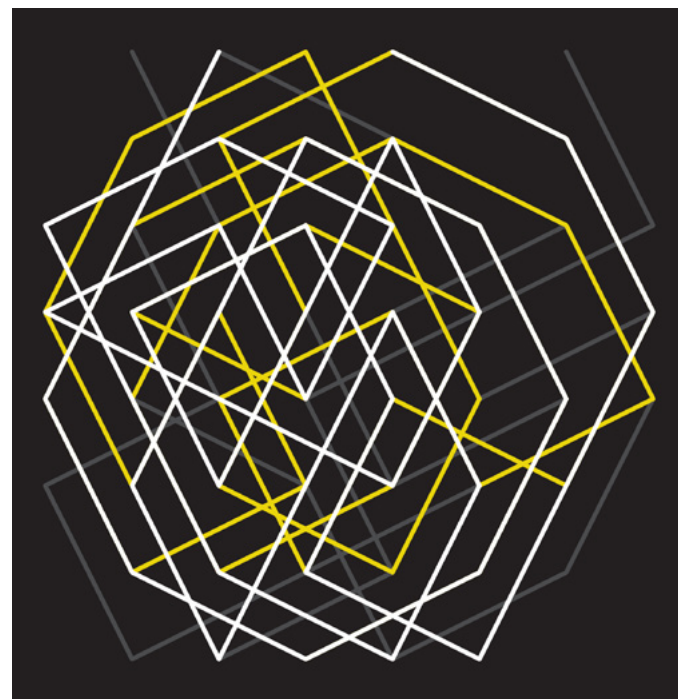
Vizi vnímáme jako společný průsečík vztahů, lidí, národů a epoch (agrární a industriální společnosti, využívání zdrojů i ochrana přírody atd.). Pomocí vize otevřeme možnost naší republiky stát se územím, ve kterém se obnoví a rozvine šetrný vztah k přírodě, kde „domov“ prokáže svou sílu kotvy ve vztahu k místu, domu, krajině.

Hledáme nikoli architekturu technicky možného a exhibic, ale architekturu, v níž je zakotven jak běžný, každodenní provoz, tak i potřeba jeho překročení k něčemu, co dává našemu životu smysl a bude jeho výpovědí. V zájmu komplexního rozvoje republiky, našich krajů, měst a obcí potřebujeme jak kvalitní architekturu všedního dne, tak i tu silnou, zakládající a provázející velké epochy.

Do našich životů vstoupila nová skutečnost dopadů klimatických změn, které jsou důsledkem našeho dlouhodobého nezodpovědného vztahu k okolní přírodě a krajině. Je nutné pochopit skutečnost, že naprostým základem všeho, co zde v České republice máme, je prostředí přírody a krajiny. Je to zdroj všech surovin, materiálů, ale také vody a potravin, které ke svému životu potřebujeme. Současně je to životní prostředí a prostor, ve kterém žijeme. Musíme změnit svůj přístup k přírodním procesům a zdrojům, nepovažovat je pouze za svého nepřítele nebo vlastnictví, ale naopak vnímeje krajinu včetně jejího kulturního dědictví za to nejcennější, co máme. Pouze zacho-

Koncept uchopení nedokončeného modernistického centra města Most, skica

Pohyb figurky koně po šachovnici tak, aby každé políčko bylo navštíveno právě jednou, včetně zaznamenaní chybných tahů, autor Jan Šerých. Návrh velkorysého výtvarného díla ve veřejném prostoru (33 x 33 m) do centra Mostu před společenský objekt Repre. Ilustrace archiv autora článku

vání a podpora přírody a přírodních procesů zaručí nám a našim dětem kvalitní a smysluplný život.

Dnes stojíme před důležitým úkolem obnovy zásadních přírodních infrastruktur tak, aby se náš současný způsob života výrazně neměnil. Zásadním obratem v této oblasti je uvědomit si prioritu přírody a posílení funkčního přírodního prostředí.

Kvalitní architektura, územní a krajinné plánování jsou předpokladem pro úspěšný rozvoj území.

Doplnění

Při práci pro Ústecký kraj jsem otevíral oblast plánování krajiny a sídel a podílel se na zakládání transformačních procesů vedoucích k „odchodu od uhlí“. Právě tam a při přípravě Krajinného plánu pro Ministerstvo dopravy jako nástroje doprovázejícího projekci vysokorychlostních tratí (Podřipsko) jsem si plně uvědomil stav české územní plánovací praxe.

Máme sice „Politiku územního rozvoje“, „strategie rozvoje území“, ZURky, územní plány, ale to vše jsou dokumenty pro zde uváděné požadavky většinou těžko použitelné. Například péče o krajinu se v ZURkách redukuje na „zelené koridory“, ÚSESy. Chybí v nich zodpovědná a systematická práce s krajinou, jak ji známe ze sousedního Německa.

Konkrétní zájmy a priority obcí, měst a regionů jsou prosazovány jejich politickými představiteli. Těmto samosprávám ale většinou chybí fórum pro výměnu zkušeností i odborný servis. Pokud máme generovat společnou vizi, měli bychom jednotlivé požadavky zasazovat do jasného, prodiskutovaného a dobře srozumitelného celku.

Na Ústecku i při přípravě Krajinného plánu nám pomohly zkušenosti z regionálního plánování z Belgie a Holandska. Nezabředli jsme do formálních struktur a nemožnosti se shodnout a cokoli realizovat. Soustředili jsme se daleko víc na problém, jeho obsah a podstatu. Další metodou, kterou jsme rozvíjeli, bylo důsledné rozlišování mezi „technikou“, infrastrukturní obslužností a „kulturou“ krajiny, osídlení, zhodnocování historie, uvědomování si domova. Ve smyslu zapojení i té druhé, často opomíjené složky. Důležité je, aby obce a jejich občané aktivně spoluvytvářeli vizi rozvoje vlastního území, díky čemuž je vize „odolná“ vůči změnám ve vedení radnic i srozumitelná při pohledu zvenku. Vzniká tak dynamická rovnováha, která svou otevřeností dokáže odolávat zřejmým i skrytým krizím a problémům. Uvedené přístupy je možné využít na celou republiku.

Velký kus práce u nás byl odveden v rámci dokumentu PASK ČR (Politika architektury a stavební kultury). Na úrovni celé Evropy jí dává rámec New European Bauhaus.

Účelem tohoto podkladu je hledat způsoby, jak v odborné i akademické komunitě obecně přijímané myšlenky uvádět do veřejného života.

Ondřej Beneš
2018–2023 vedoucí pracovní skupiny krajský architekt Ústeckého kraje

architekturakrajeustecka.blogspot.com

DOTAČNÍ PROGRAM NOVÁ ZELENÁ ÚSPORÁM PODPORUJE ESTETIKU FASÁD BUDOV

Od září platí aktualizovaná pravidla dotačního programu Nová zelená úsporám (NZU) zaměřeného na úspory energií v rodinných a bytových domech. Ve spolupráci s Českou komorou architektů (ČKA) byly formulovány požadavky na estetiku fasád budov, u kterých bude čerpána podpora např. na jejich zateplení. Program Ministerstva životního prostředí (MŽP) administruje Státní fond životního prostředí ČR (SFŽP).

Architekti v rámci pracovní skupiny popsali nejkritičtější situace a na jednání se Státním fondem životního prostředí ČR přišli s řešením, které vychází z tradičního vnímání fasádních odstínů. Výsledkem je seznam téměř 300 přírodních barev definovaných v systému NCS, který je ke stažení na webových stránkách programu: novazelenausporam.cz/dokument/3441 a je závaznou podmínkou pro čerpání dotace. Omezení se na tuto škálu neplatí, pokud fasádu navrhne autorizovaný architekt nebo pokud odlišný požadavek na barevnost vyplývá ze závazného stanoviska orgánu památkové péče, úřadu městského architekta (či obdobného, obcí zřízeného útvaru), popř. z regulačního plánu, který je součástí územně plánovací dokumentace obce. Stejně tak platí respekt k původnímu barevnému řešení.

„Je to dobrý signál pro většinu žadatelů o zateplení fasády v nové etapě Nové zelené úsporám. Domácnosti mají snazší volbu barvy fasády. Pokud nejsou ve výběru limitovány památkovou péčí nebo stanoviskem městského architekta, nebo nechtějí obnovit starý tón fasády, najdou si ten svůj jednoduše ve vzorníku. Děkuji České komoře architektů za spolupráci,“ uvedl ministr životního prostředí Petr Hladík (KDU-ČSL).

„Oceňuji vůli MŽP a SFŽP ovlivnit při snižování tepelných ztrát budov také jejich barevné řešení, v duchu unijní iniciativy New European Bauhaus, naplňující témata Estetika, udržitelnost, pospolitost,“ uvedl Jan Kasl, předseda ČKA. „Tedy že je stejně důležitým přínosem kvalitní vystavěné prostředí sídel jako splnění energetické úspornosti,“ dodal. Architekt Ondřej Chybík inicioval vznik pracovní skupiny představenstva ČKA, která pak připravila srozumitelný návrh doplnění podmínek dotace NZU vycházející z tradičního vnímání fasádních odstínů. „Věřím, že díky upravenému dotačnímu nástroji již nedeme v blízké budoucnosti projíždět sídly hýřícími barvami, které sice můžeme najít ve vzornících, ale na fasády bez hlubší úvahy nepatří,“ uvedl Kasl. „Děkuji panu řediteli SFŽP Petru Valdmanovi za osvětlený přístup, v úrovni státních institucí dosud málo vídaný, při aplikaci Politiky architektury a stavební kultury ČR,“ doplnil.

„Jedním z cílů programu Nová zelená úsporám je, aby prováděné rekonstrukce byly celkově kvalitní včetně barevného řešení fasád, a proto jsme se rozhodli zamezit alespoň „nejkřiklavějším“ případům, kdy investorem zvolené barevné řešení narušovalo veřejný prostor. Je to poměrně odvážný krok kupředu, ale věříme, že konečný výsledek ocení nejen majitelé samotní, ale i ostatní rezidenti ČR,“ řekl Petr Valdman, ředitel Státního fondu životního prostředí ČR.

JAN LÍNEK SLAVÍ OSMDESÁTINY

Architekt Jan Línek oslavil dne 22. 8. 2023 osmdesáté narozeniny. Patří mezi zakladatele České komory architektů (číslo autorizace 00018), v letech 1993–2002 byl členem představenstva Komory. Mezi jeho nejznámější stavby patří např. Penzion pro seniory Hvězda nebo Domov sociální péče Hagibor a také řada domovů důchodců, které navrhli v sedmdesátých letech společně s Vlado Miluničem.

Ing. arch. Jan Línek (* 22. 8. 1943 Praha) vystudoval Fakultu architektury a pozemního stavitelství na ČVUT v Praze v roce 1966. Po ukončení studia pracoval ve Sdružení projektových ateliérů, ateliér Gama (pod vedením Karla Pragera) a Delta. Tam v ateliéru 4 začal spolupracovat s architektem Vlado Miluničem. Komplexy domovů důchodců, které v sedmdesátých a osmdesátých letech realizovala právě dvojice Jan Línek a Vlado Milunič, například Domov seniorů a malometrážní byty v Praze-Bohnicích, dnes Domov pro seniory Slunečnice (1972–1981), Domov seniorů v Praze-Malešicích (1974–1985), v Praze-Chodově (1985–1990) a Praze-Hájích (1983–1989), patřily k tomu nejlepšímu, co v tomto období u nás vzniklo. V roce 1990 se stal Línek zástupcem ředitele ateliéru Delta, s. p., později založil vlastní atelier L&P.

Vila Bumerang v Býchorech, 2021. Foto archiv ČKA

Zatímco v 90. letech se začínají v české architektuře objevovat prvky minimalismu, neofunkcionalismu a záliby v pravoúhlém rámci, u Línkových staveb se projevuje čistý výraz kontextuálně zdařilých děl, u nichž lze vypozařovat organické prvky společně s projevy hi-tech a dekonstruktivismu, aniž by však byla překročena hranice exhibice. V této souvislosti je třeba připomenout např. Geriatrické centrum v Týništi nad Orlicí (1996), Rodinnou usedlost v Kostelci nad Černými Lesy (1998), Vilu Bumerang v Býchorech (2001), Vilu v Modřanech (2004), Penzion pro seniory Hvězda, Praha (2004) nebo Dům sociální péče Hagibor (2008). „Línek si pěstuje svůj vlastní koncept, který se zakládá na deformacích těla stavby a na úhybech od její „normální“ podoby, aniž by projevy vyzněly násilně. Deformace, pokrouceniny a úhyby ... vždy nějak vyplývají z logiky celé stavby a vždy se svému uživateli zdají být zajímavé a příjemné,“ píše o Línkově přístupu v recenzi

vily Bumerang Rostislav Švácha (Architekt 8/2002, s. 28). Možná se do tvarů staveb propisuje také architektův celoživotní zájem o modely letadel a jejich kostry. Řada z uvedených staveb získala ocenění v soutěžních přehlídkách.

Markéta Pražanová

ZEMŘEL MIROSLAV ŘEPA

Dne 7. 6. 2023 zemřel ve věku 93 let architekt Miroslav Řepa, který se proslavil především díky spoluautorství na návrzích československých pavilonů na světových výstavách Expo.

Ing. akad. arch. Miroslav Řepa (*24. 2. 1930) se narodil v Pardubicích. Roku 1949 zakončil studia na reálném gymnáziu a následně pokračoval na pražské Vysoké škole architektury a pozemního stavitelství, kterou ukončil roku 1953. Pak navštěvoval také Akademii výtvarných umění. Po studiích pracoval se svým otcem Karlem Řepou, autorem mnoha funkcionalistických staveb na Pardubicku. Později nastoupil do pardubického Vojenského projektového ústavu.

Roku 1965 zvítězil spolu s akademickým architektem Vladimírem Pýchou v soutěži na návrh československého pavilonu pro Světovou výstavu 1967 v Montréalu, kde působil téměř tři roky a kde Československý pavilon slavil velké úspěchy. Poté navrhl divadlo Laterna Magika na Světové výstavě 1970 v Ósace a na Světové výstavě 1992, která se konala ve španělské Seville, působil ve funkci technického ředitele československého pavilonu. Účast ČR na světových výstavách EXPO sledoval jako člen české komise i v roce 2021 u výběru a realizace pavilonu v Dubaji.

Český pavilon na Světové výstavě EXPO 1967 v Montréalu. Foto archiv MUO, Miroslav Řepa

Vedle toho se během sedmdesátých let 20. století podílel na rekonstrukcích tehdejšího Smetanova divadla a Národního divadla v Praze. Jeho spolupráce s divadly pokračovala také mezi roky 1984 a 1991, kdy navrhl rekonstrukci pražského Stavovského divadla. Spjat je rovněž s projektem a výstavbou Městského divadla ve Zlíně. Mezi Řepovy realizace patří podoba vnitřních prostor pardubického Interhotelu Labe (spolu s Lubošem

Drimlem) nebo výstavní síň Ideon. Řepa se úspěšně věnoval i výstavním aktivitám. V roce 1993 jej Správa Pražského hradu vyzvala, aby jako kurátor realizoval výstavu slovinského architekta Josipa Plečnika, později přenesenou do dalších měst ve světě (jeho otec byl Plečnikovým žákem). Následně byl Miroslav Řepa jmenován hlavním kurátorem ojedinělé výstavy Deset století architektury v areálu Hradu.

ODEŠEL ARCHITEKT JAN VELEK

Dne 10. 8. 2023 zemřel ve věku 71 let brněnský architekt, galerista, pedagog, organizátor kulturního dění a v posledních letech také spolupracovník archeologických výzkumů Jan Velek.

Akad. Ing. arch. Jan Velek (*1. 5. 1952 v Brně) vystudoval v sedmdesátých letech Fakultu architektury VUT v Brně a Ateliér architektury na Akademii výtvarných umění v Praze a navázal tak na rodinnou architektonickou tradici svého otce Jiřího i děda Jana Antonína Velka (žák Josipa Plečnika). Po absolutoriu pracoval Jan Velek krátce jako zaměstnanec Útvaru hlavního architekta města Brna a poté již působil jako samostatný autorizovaný architekt. Věnoval se soukromým i veřejným zakázkám, rekonstrukcím, novostavbám, urbanistickým projektům i výstavnictví. Jeho práce, mezi které patří například revitalizace brněnské funkcionalistické kavárny Era, se vyznačují citlivostí k měřítku, prostředí a kontextu staveb a jejich technicky promyšleným, praktickým a nadčasovým řešením. Svoje zkušenosti a znalosti architektury uplatňoval během dlouholetého pedagogického působení na katedře urbanismu Fakulty stavební VUT v Brně a na přípravných kurzech ke studiu architektury na zámku v Kuřimi.

V kulturní obci má Jan Velek své nezastupitelné místo jako iniciátor a organizátor porevolučního uměleckého dění. V roce 1990 zahájil společně s manželkou Irenou činnost Galerie Sýpka v Osově Bítýšce u Vlkoava, v prostorách vlastnoručně zrekonstruované rozlehlé barokní sýpky stojící uprostřed polí, která se brzy stala významným mezigeneračním kulturním centrem výtvarného umění a divadelních aktivit a živým místem vzájemné pospolitosti, energie a entuziasmu devadesátých let. Jedinečná atmosféra a autenticita místa vytvořila půdu jak pro vznik site specific instalací a uměleckých intervencí, tak pro řadu autorských a skupinových tematických výstav současných českých umělců a umělkýň, včetně výstav laureátů a finalistů Ceny Jindřicha Chaloupeckého. Za záchranu barokní sýpky u Osově Bítýšky a vytvoření významného místa zasvěceného výtvarnému umění byli manželé Velkovi v roce 1994 oceněni Cenou města Brna.

V posledních letech se Jan Velek mimo jiné intenzivně podílel na archeologických výzkumech ve spolupráci s katedrou archeologie a antropologie na Masarykově univerzitě v Brně. Patřil k iniciátorům a spolupracovníkům multidisciplinárních týmů podílejících se na výzkumu archeologických lokalit. Inicioval a podporoval systematické zkoumání šibenic na Moravě a jejich významu jako zaniklých dominant středověkých a raně novověkých měst a městeček.

Jan Velek byl mnohostrannou osobností, jejíž zájmy a erudice v oblasti architektury, urbanismu, umění, archeologie, antropologie a dalších oborů pramenily z hlubokého osobního zaujetí, v němž se soukromý život neoddělitelně spojoval s profesním. Pro svoji společenskou a přátelskou povahu, ale také díky své pracovitosti, nadšení, laskavosti a skromnosti byl vyhledávanou, oblíbenou a respektovanou osobností, jejíž odchod je pro všechny, kteří jej osobně znali, citelnou ztrátou.

Galerie Sýpka v Osově Bítýšce u Vlkova, založená manžely Velkovými v roce 1990. Foto wikipedia.org

ZEMŘEL PAVEL ŠIMEČEK

Ve věku nedožitých 79 let zemřel 29. 8. 2023 brněnský architekt a urbanista Pavel Šimeček. Patřil mezi zakládající členy ČKA (číslo autorizace 00058). Zpracoval řadu urbanistických studií, např. Žerotínova náměstí v Brně a center měst Plzně, Mostu, Napajedel, Třebíče, Ostravy atd. Známy byl rovněž jako autor kresebných rekonstrukcí stavebního vývoje moravských hradů a tvrzí.

Pavel Šimeček (*6. 10. 1944 v Uherském Hradišti) absolvoval Fakultu stavební architektury a urbanismu Vysokého učení technického v Brně (1962–1967). Působil ve zlínském Stavoprojektu (1979–1989), jako urbanista na Útvoru hlavního architekta zlínského okresu (1989–1991) a jako samostatný architekt. Pracoval převážně na návrzích sídlišť a dopravním řešení center měst. Je také autorem obchodního domu Centrum v Uherském Hradišti (1987) nebo provozní budovy autobusového nádraží a nadjezdu, spojujícího centrum se sídlištěm Jižní svahy ve Zlíně (1988). Na jaře 1989 přešel do Útvoru hlavního architekta, kde věnoval jako urbanista pozornost otázkám celého okresu (ÚPN Vizovic a Napajedel). Účastnil se také řady architektonických a urbanistických soutěží (Most, Frýdek–Místek, Znojmo, Orlová, Břeclav, Ostrava–Karolina, Nové Město nad Váhom, Bratislava – centrum, Petržalka, Brno – centrum, Mendlovo náměstí). Úspěchy v těchto soutěžích mu přinesly řadu zakázek z celé republiky a vedly jej k založení soukromé architektonické kanceláře (1992). Od roku 2003 působil v Brně. Externě přednášel, publikoval, zasedal v soutěžních porotách. Celoživotní zájem o historii jej

přivedl k záznamům úprav zřícenin hradů Brumova a Lučkov a zpracování jejich expozic. Známa je jeho kolekce kreseb rekonstrukcí pod názvem COPULI LAPIDUM I.-IV. (hromady kamení), která vznikla na základě obsáhlé Ilustrované encyklopedie moravských hradů, hradek a tvrzí od Miroslava Plačka. V roce 2021 proběhla v Krajské galerii výtvarného umění ve Zlíně pod kurátorským vedením Ladislavy Horňákové výstava jeho plánů, fotografií, výtvarné tvorby, publikací a osobních dokumentů.

Pavel Šimeček, návrh provozní budovy a pěší zóny autobusového nádraží, Zlín, 1988

ARCHITEKT ROKU 2023

Ocenění za mimořádný přínos architektuře v posledních pěti letech – cenu Architekt roku 2023 získal architekt Ivan Kroupa. Čestné uznání poroty obdržel in memoriam Jiří Zhoř. Ocenění Architekt obci 2023 si převzala obecní architektka Dolních Břežan Anna Šlapetová. V rámci předávání cen proběhlo také vyhlášení vítěze Ceny časopisu INTRO, kterou si odnesla krajinářská architektka Eva Wagnerová za návrh Parku Zdeňka Kopala v Litomyšli. Slavnostní večer s předáváním cen se konal 12. září 2023 v Centru architektury a městského plánování (CAMP) v Praze.

Cenu Architekt roku vypsala již po patnácté společnost ABF, a. s., s cílem poukázat na význam a důležitost architektury a jejích tvůrců pro náš život a kulturní rozvoj společnosti a podpořit kvalitu a odbornou i občanskou angažovanost na poli architektury. „Cena Architekt roku je udělována osobě či osobám, které se v uplynulém období pěti let svým přístupem významně zasloužily o architekturu v České republice. Poukazuje tak na konkrétní tvůrčí či organizační počiny vedoucí ke vzniku kvalitní výstavby, ať už se jedná o navrhování staveb, teoretickou, vzdělávací, propagační, publikační a popularizační činnost“, říká Martin František Přívětivý, místopředseda představenstva a generální ředitel ABF, a. s.

Do finále letošního ročníku soutěže postoupilo celkem pět osobností oboru: prof. Mgr. akad. arch. Roman Brychta, Ing. arch. Markéta Cajthamlová, Ing. arch. Marek Chalupa, prof. Ing. arch. Roman Koucký a prof. Ing.

arch. Ivan Kroupa, jejichž komplexní přístup k tvorbě, vliv na vznik kvalitních staveb i prostředí a zároveň profesní a morální integritu posuzovala odborná porota, která pracovala ve složení: Zdeněk Fránek, Petr Stolín, Stanislav Fiala, Petr Hájek a loňští laureáti Ladislav Kuba a Tomáš Pilař. Porotci se shodli, že letošním laureátem ocenění Architekt roku se stane přední český architekt Ivan Kroupa.

ARCHITEKT ROKU 2023

PROF. ING. ARCH. IVAN KROUPA (*1960)

Odůvodnění poroty:

Ivan Kroupa je velkým jménem současné české architektury. Každá jeho stavba je ikonou s nejvyšší architektonickou hodnotou, jasně čitelným rukopisem, vždy unikátní prostorová řešení jdou ruku v ruce s precizním výběrem materiálů v jejich syrové podobě. Jeho guerillová architektonická tvorba je o emocích, individuální práci na každém zadání a nekompromisnosti. Říká, co si myslí, dělá, co musí, tvoří minimalisticky, ale expresivně. Z Kroupových mistrovských děl lze jmenovat například českobudějovickou slavnou Karmáškovu tiskárnu, pražskou Galerii DOX nebo technologickou budovu Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze.

Ivan Kroupa, Smuteční síň v Týnci nad Sázavou, 2022

Ivan Kroupa a jeho tým přebírá cenu Architekt roku 2023

Ivan Kroupa vystudoval FA ČVUT v Praze (1980–1985), navázal v roce 1989 praxí v Londýně, Paříži a Barceloně. Nezávislou praxi zahájil v roce 1990. V letech 2002–2008 působil jako vedoucí ateliéru na FA ČVUT v Praze, následovalo vedení ateliéru na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze (2008–2022). V roce 2019 získal Cenu Ministerstva kultury za přínos v oblasti architektury, opakovaně byl nominován na Mies van der Rohe Award (2009, 2014) a Berliner Kunstpreis či Förderungspreis Baukunst (2001). Mezi nejvýznamnější projekty jeho týmu patří např. Obřadní síň

v Týnci nad Sázavou (2022), bytový dům RCP Karlín (2022), Technologická budova Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze (2021), Hemodialyzační centrum B. Braun v Praze na Bulovce (2015), Tiskárna a galerie tisku Karmášek v Českých Budějovicích (2015) a samozřejmě Centrum současného umění DOX (2008).

Cenu Architekt roku 2023 předali Ivanu Kroupovi loňský laureát architekt Ladislav Kuba a předseda představenstva ABF, a. s., Pavel Sehnal, který znovu připomněl význam ceny a smysl architektů, jako „důležitých osobností, jejichž tvorba se propisuje do kultury národa“. Dále Ivanu Kroupovi poblahopřál vydavatel časopisu INTRO Jan Hejhálek, který zároveň zajistil videomedailon věnovaný vítězi, a Dita Vlčková z AVT Group, a. s. Ivan Kroupa uvedl, že považuje výkon profese architekta za týmovou práci, a proto přizval na pódium své kolegy z ateliéru.

V posledních letech se organizátoři soutěže rozhodli udělovat také čestné uznání poroty osobám, které zdánlivě stojí trochu stranou. Snaží se oceňovat práci lidí, kteří nemusí být vždy vidět, ale přesto výrazným způsobem podporují vznik kvalitní architektury i kultury v České republice. V letošním roce byli na toto ocenění nominováni Jiří Zhoř, Karel Kuča a Petr Kropp. Porota se rozhodla toto ocenění udělit in memoriam talentovanému architektovi Jiřímu Zhořovi, který v loňském roce náhle zemřel.

ARCHITEKT ROKU 2023 – ČESTNÉ UZNÁNÍ ING. ARCH. JIŘÍ ZHOŘ (*1974–†2022)

Odůvodnění poroty:

Architekt Jiří Zhoř byl zcela ojedinělým tvůrcem nejen na české scéně, ale i v měřítku toho nejlepšího, co dnes nabízí světová architektura. Byl tvůrcem převážně interiérů takové síly, výrazové intenzity a ryзости, že snese co do struktury zakázek, detailnosti provedení a tvůrčího přístupu srovnání s italským velmistrem Carlo Scarpou. Jeho tvorba však byla syrová, odhalující na kost, artikulovaná k jasné čitelnosti všech konstrukčních článků, brutální, přítomně nesmírně jemná a poetická. Jeho interiéry se dají číst a tato četba přináší zážitek podobný zážitku z prožívání výtvarných prací Antonia Tapiése. Z mnoha jeho prací můžeme připomenout dvě brněnské existující realizace v pasáži Komerční banky na náměstí Svobody. Osově symetricky umístěné ateliéry módního salonu a kadeřnictví. Bohužel díky struktuře práce Jiřího Zhoře jeho díla postupně zanikají. Ostatně podobně jak v tichosti, náhle, zcela mlád nás opustil i on sám.

Jiří Zhoř, Kadeřnictví Tana Kmenta, Brno

ARCHITEKT OBCEI 2023 ANNA ŠLAPETOVÁ A DOLNÍ BŘEŽANY

Nedílnou součástí soutěže Architekt roku, kterou organizuje společnost ABF, a. s., je také ocenění Architekt obce udělované Ministerstvem pro místní rozvoj ČR, Svazem měst a obcí ČR, Českou komorou architektů, Asociací pro urbanismus a územní plánování ČR a časopisem Moderní obec. Cílem soutěže je ocenit tandem architekt – obec a vyzdvihnout přínos jejich spolupráce pro vznik kvalitní výstavby. Laureátkou ocenění Architekt obce 2023 se stala Anna Šlapetová za dlouhodobý přínos pro rozvoj obce Dolní Břežany.

Na slavnostním vyhlášení výsledků soutěže předali ocenění Architekt obce 2023 obecní architektce Dolních Břežan Anně Šlapetové zástupce poroty Josef Morkus z MMR a dále Alena Klimtová a Alexandra Kocková ze Svazu měst a obcí. Podle Aleny Klimtové si laická veřejnost jen málokdy uvědomuje kvalitu architektury a její význam pro každodenní život, stejně jako důležitost spolupráce mezi odborníky a samosprávou. „Proto je nutné spoustu drobných kroků, díky nimž se města proměňují k lepšímu, připomínat a oceňovat“, doplnil Josef Morkus.

Společně s Annou Šlapetovou cenu převzaly radní Dolních Břežan Markéta Mayerová a manželka zesnulého starosty Věslava Michalíka paní Hana Michalíková.

Dolní Břežany

Josef Morkus, Hana Michalíková, Anna Šlapetová a Markéta Mayerová při slavnostním předávání ceny Architekt obce 2023

Podle závěrečné zprávy poroty soutěže Architekt obce 2023 se „Dolním Břežanům díky starostům Ing. Věslavu Michalíkovi a Mgr. Matěji Novákovi, kteří dlouhodobě spolupracovali s Ing. arch. Annou Šlapetovou, postupně podařilo opustit roli vesnické noclehárny na periferii Prahy. Vzniklo nové centrum obce s náměstím a parkem, škola s tělocvičnou, základní umělecká škola, zvelebil se veřejný prostor kolem obecního úřadu a revitalizoval se zámek, postaven byl nový parkovací dům i hřbitov. Na místě zaniklého zemědělského areálu vyrostla dvě špičková výzkumná centra ELI Beamlines a HiLASE. Ukázkový přístup obce koordinovaný obecní architektkou zahrnuje organizaci soutěží, rozvoj území vedený obcí namísto ponechání aktivit čistě na iniciativě developerů, péči nejen o jádrové sídlo, ale i o další části obce, a spolupráci s širokým spektrem českých i zahraničních architektů.

Do finále soutěže Architekt obce 2023 postoupil také doc. Ing. arch. Kamil Mrva, Ph.D., který dlouhodobě stojí za kvalitní architekturou obce Trojanovice. Na místě mu ocenění předal Ondřej Rys z České komory architektů.

Ondřej Rys, člen představenstva České komory architektů, předává ocenění Finalista v soutěži Architekt obce 2023. Foto Vojtěch Hájek

CENA ČASOPISU INTRO PARK ZDEŇKA KOPALA V LITOMYŠLI

Během slavnostního vyhlášení ceny Architekt roku byla letos poprvé předána i Cena časopisu INTRO, kterou získal park Zdeňka Kopala v Litomyšli, jejíž navrhla architektka Eva Wagnerová ve spolupráci se společností ENVICONS. Na Cenu časopisu INTRO bylo v letošním prvním ročníku nominováno celkem 38 realizací z České republiky a Slovenska, do užšího výběru postoupilo 12 z nich. O konečném vítězi rozhodl Petr Volf, novinář a spisovatel zabývající se výtvarným uměním, architekturou a designem.

Cenu v podobě skleněného písmena „I“ převzala z rukou šéfredaktora časopisu Martina Verneru a vydavatele Jana Hejhálka přední krajinařská architektka Eva Wagnerová společně se spolupracovníkem Lukášem Řádkem ze společnosti ENVICONS, zabývající se vodou v krajině. Architektka poděkovala přítomnému starostovi Litomyšle Danielu Brýdlovi za odvahu vedení města realizovat toto inovativní opatření bojující proti záplavám.

Markéta Pražanová

Park Zdeňka Kopala v Litomyšli od Evy Wagnerové ve spolupráci s ENVICONS

CENA KLUBU ZA STAROU PRAHU ZA NOVOU STAVBU V HISTORICKÉM PROSTŘEDÍ ZA ROK 2022

Klub Za starou Prahu (KZSP) vyhlásil 29. června 2023 výsledky 19. ročníku Ceny KZSP za novou stavbu v historickém prostředí. Do finále tohoto ročníku postoupilo sedm staveb. Vítězem se stala městská knihovna ve Šlapanicích u Brna od architektů Milana Podroužka, Martina Kubeše, Jaroslava Mareše a Petra Buryšky.

Porota ocenila správně zvolené měřítko, nápaditou práci s napůl tradičními a napůl moderními formami i její funkční náplň, která se neomezuje jen na knihovni provoz a budova se tak díky ní stává skutečným společenským centrem malého města.

Čestné uznání předsedy Ceny KZSP získala budova nové radnice v Lázních Bělohrad od ateliéru re:architekti. Tě sice bohužel padl za obětí hodnotný neorenesanční dům a radnice proto musela být ze soutěže vyřazena, ale svými správně zvolenými proporcemi, svou funkcí i svou ušlechtilou architektonickou formou může přesto sloužit jiným stavbám v historickém prostředí za dobrý vzor.

Cena Klubu Za starou Prahu 2022
Městská knihovna ve Šlapanicích u Brna
autoři: Milan Podroužek / ARCHIX, s. r. o., Martin Kubeš, Jaroslav Mareš, Petr Buryška

Finalista
Dostavba budovy jatek v Ostravě pro galerii Plato
autor: Robert Konieczny

Finalista
Polyfunkční dům v Zenklově ulici v Praze-Libni
autoři: Jakub Fišer, Kristýna Zámostná / Aulík Fišer architekti

Finalista
Pavilon progresivní medicíny v ulici U Nemocnice v Praze-Novém Městě
autoři: Václav Čermák, Ondřej Šperl, Václav Kolínský / KCO Kolínský Čermák architekti

Finalista
Kulturně komunitní centrum Koruna v Praze-Radotíně
autoři: Peter Sticzay-Gromski, Ladislav Vendel / Grido, architektura a design

Finalista
Obecní dům ve Skaličce u Tišnova
autorka: Soňa Urbánková

Finalista

Městská knihovna ve Vratislavicích nad Nisou
autoři: Jiří Jandourek, Ondřej Novák, atakarchitekti

Čestné uznání předsedy Ceny KZSP

Budova nové radnice v Lázních Bělohrad
autoři: re:architekti

NEW EUROPEAN BAUHAUS PRIZE 2023

Dne 20. června 2023 proběhla v Brně v kreativním centru KUMST konference Nového evropského Bauhausu (NEB), která byla převážně určena pro úředníky z českých a slovenských institucí, krajů a měst. Následně se dne 22. června 2023 uskutečnilo v Bruselu slavnostní vyhlášení třetího ročníku Ceny Nový evropský Bauhaus 2023.

Iniciativu Nový evropský Bauhaus (NEB) Evropská komise odstartovala v roce 2020 a navazuje na European Green Deal. Průběžně se věnuje podpoře a komunikaci principů NEB mezi veřejností.

Konference v Brně

Dne 20. června 2023 se konala v Brně v kreativním centru KUMST konference NEB určená především pro úředníky z českých a slovenských institucí, krajů a měst. Zájem o New European Bauhaus potvrdila samotná účast, účastníci zaplnili sál o kapacitě 120 lidí a další zájemci byli připojeni online. V rámci konference probíhal průzkum mezi účastníky a prostřednictvím Slido potvrdili, že je iniciativa NEB zajímavá, chtějí se o ní více dozvědět a mají zájem o její implementaci. New European Bauhaus ukazuje směřování evropských hodnot a budoucnost prostředí, které chce Evropská unie vytvářet. Cílí na podporu míst, jejich identity, jejich komunity a kreativní způsob myšlení. ČKA se této iniciativě bude i nadále věnovat.

Výsledky soutěže Nový evropský Bauhaus 2023

Zájemci se mohli přihlásit jak s realizovanými projekty, tak s koncepty a studiemi určenými pro mladé talenty, a to do čtyř kategorií: 1. Spojení s přírodou, 2. Obnovení pocitu sounáležitosti, 3. Upřednostňování míst a lidí a jejich potřeb, 4. Dlouhodobý a celoživotní rozvoj průmyslového ekosystému.

V tomto roce se poprvé mohly o cenu ucházet i vzdělávací projekty podporující a rozvíjející tři základní pilíře Nového evropského Bauhausu: estetika, udržitelnost a inkluze. Z 1400 přihlášených projektů porota vybrala 15 vítězů. Vítězové realizovaných projektů si odnesli cenu ve výši 30 000 eur a zástupci mladší generace s konceptními projekty získali 15 000 eur.

Mezi výrazné vítězné projekty patří Plovoucí univerzita v Berlíně, která zastupuje kategorii: 1. Spojení s přírodou. Projekt představuje přírodovědné vzdělávací místo, které vytvořilo více než 50 umělců, designérů, architektů, vědců, inženýrů, sousedů a dětí. Nachází se ve znečištěné retenční nádrži na dešťovou vodu bývalého letiště Tempelhof. Je to zároveň funkční infrastruktura městského vodního systému a domov mokřadních rostlin, ptáků, žab, netopýrů a lišek. Experimentální vzdělávací areál byl vybudován z materiálů s nízkým dopadem na životní pro-

Plovoucí univerzita Berlín

středí a zahrnuje různé systémy filtrace vody. Dnes nabízí širokou škálu kulturních a vzdělávacích programů zaměřených na vztah lidí k městu a světu, který je více než lidský. Tento unikátní kulturně vzdělávací projekt iniciovalo mezinárodní sdružení Floating e.v. (floating-berlin.org).

V kategorii 2. Obnovení pocitu sounáležitosti si zaslouží pozornost projekt Muzeum jeskyní Sacromonte. Participativní projekt pilotovaný organizací místních obyvatel „Vaivén-Paraíso“, jehož cílem je obnovit přírodní, kulturní a sociální dědictví v údolí řeky Darro. Tato oblast v Granadě ve Španělsku byla od 15. století útočištěm etnických menšin – zejména cikánů. Obyvatelé ve spolu-

Muzeum jeskyní Sacromonte

práci s různými partnery obnovili tradiční obydlí a jeskyně, vytvořili botanickou zahradu a prostor pro představení a projekce, kde mohou návštěvníci objevovat kulturu Romů a místní biologickou rozmanitost.

V rámci tématu 3. Upřednostňování míst a lidí a jejich potřeb si zaslouží pozornost bulharský projekt Danube Design Lab, který umožňuje studentům z odborných škol vytvářet nové, udržitelné veřejné prostory podél řeky Dunaj ve městě Ruse. Těmto často znevýhodněným mladým lidem tak poskytuje příležitost k většímu společenskému začlenění a rozvoji profesních sítí. Každý pop-up architektonický výtvar – vyrobený z recyklovatelných materiálů, jako je dřevo, kov, látka a mulč – umožňuje mladým řemeslníkům a obyvatelům setkávat se, společně se těšit z umění a znovu se spojit s částí pobřeží řeky, která byla dlouho zanedbávána. Tuto jedinečnou odbornou školu založila organizace Startup Factory a nyní zajišťuje vzdělávací program pro 90 studentů.

Danube design lab

Dalším zajímavým oceněným projektem realizovaným skupinou About a Worker je Creative Factory Shop – projekt, který přináší koncept „od spotřeby k tvorbě“. Vychází z experimentu provedeného ve městě Roubaix na severu Francie, v regionu s bohatou textilní historií. A představuje družstevní obchod, jehož členové mohou tvořit místo pouhého nakupování. S pomocí designérů a řemeslníků se naučí navrhovat a vyrábět jedinečné oděvy a doplňky z místního recyklovaného materiálu, který by jinak přišel vniveč. Tento pilotní projekt vyhrál v kategorii 4. Dlouhodobý a celoživotní rozvoj průmyslového ekosystému pro mladé tvůrce.

About a Worker

Cena New European Bauhaus ukazuje směřování evropských hodnot a budoucnost prostředí, které chce Evropská unie vytvářet. Cílí na podporu míst, jejich identity, jejich komunity a kreativní způsob myšlení.

Yvette Vašourková
prizes.new-european-bauhaus.eu

ERRATA

V Bulletinu ČKA 2/2023 na s. 65 došlo v přehledu realizací přihlášených do České ceny za architekturu k záměně snímku rodinného dvojdomu Zbuzany od ateliéru Grido, architektura a design za jiný přihlášený rodinný dům nacházející se ve stejné obci. Přinášíme správnou fotografii. Za nedopatření se redakce autorům velmi omlouvá.

Rodinný dvojdom Zbuzany, Ateliér Grido, architektura a design

Knihovna v Kutné Hoře, místo konání konference Vizualní identita obcí. Foto archiv pořadatelů

Klášteř Plasy, schodiště, Jan Blažej Santini Aichel, 1710–1740. Foto archiv klášteřa

Palácio da Alvorada, Brasilia, Oscar Niemeyer, 1958. Foto Ichiro Guerra/Reprodução

Z výstavy Má vlast cestami proměn – příběhy domova. Foto archiv organizátorů

AKCE

VIZUÁLNÍ IDENTITA OBCÍ

Konference

Zášřita ČKA

12.–13. 10. 2023
Kutná Hora

Kongres je zaměřený na témata zásady spolupřace s developery, městský development, aktuální dění kolem stavebního zákona, standardizace a digitalizace územních plánů a vizuální identita měst. Lektři: Jaroslav Wertig/ předseda Platformy městských architektů, která akci organizuje; Petr Janoš/městský architekt Kutná Hora, David Mateáško / ČKA, David Pokorný / Frank Bold advokáři, s. r. o. + Vít Zeman, Martin Červinka / Pražská developer-ská společnost, p. o., Jana Vinšová / Czechdesign, František Korbel / Havel&Partners, s. r. o., Josef Váně / CityDeal, Jaroslav Burian / Univerzita Palackého v Olomouci.

www.platformama.cz

SANTINI A SVĚT JEHO ARCHITEKTURY

Výstava

Zášřita ČKA

6. 12. 2023–30. 9. 2024
Národní technické muzeum v Praze, Kostelní 42, Praha 7

Koncem tohoto roku uplyne 300 let od úmrtí barokního architekta Jana Blažeje Santiniho-Aichla. Tento geniální architekt ve svém díle propojuje osobitě ztvárněnou barokní architekturu s reflexí gotického stylu. Znalost středověké architektury Santini využil jako odrazový můstek pro vytvoření unikátního nadčasového výrazu, který až nečekaně intenzivně oslovuje dnešního diváka.

www.ntm.cz

ARCHITEKTURA A URBANISMUS MĚST BRASILIA, BRNO, ZLÍN

Výstavy, konference a workshopy

Fortaleza, Brasilia; vysoké školy: UNIFOR, FAU–UNB, CEUB v Brasilii, ČVUT v Praze

Aktivita zaměřená na posílení kultury mezi Brazilií a Českou republikou a o podporu akademické spolupřace s brazilskými a českými institucemi. Plánované akce se budou zabývat aspekty moderní architektury a urbanismu v obou zemích, se zvláštním zaměřením na města Brasilia, Brno a Zlín. Organizáři: Velvyslanectví České republiky v Brazilii, Velvyslanectví Brazílie v České republice, České vysoké učení technické v Praze.

Brazílie

2. 10–18. 10. 2023

Výstava o vile Tugendhat – Fortaleza, Brasilia
Konference o české moderní architektuře – Fortaleza, Brasilia
Workshopy pro studenty na fakultách UNIFOR, FAU/UNB, CEUB
Návštěvy měst BAŘA v Brazilii – výzkumný program

Česká republika, Praha

2. 11. 2023, 9–17 hod.

Konference Vize moderního města – ČVUT v Praze
1.–30. 11. 2023

Výstava Architektura a moc: paláce Brasilia – Betlémská kaple, Praha 1
1.–31. 12. 2023

Výstava Architektura a moc: paláce Brasilia – ČVUT v Praze

www.mzv.cz/brasilia

MÁ VLAST CESTAMI PROMĚN – PŘÍBĚHY DOMOVA

Výstava

Zášřita ČKA

17. 6. 2023–30. 5. 2024
Česká republika (putovní výstava)

Výstava Má vlast cestami proměn je neustále v pohybu. Po slavnostním zahájení v Praze, které probíhá vždy na konci jara v předem danou sobotu, se rozdělí do několika kolekcí a cestuje po celé zemi. Často ji můžete vidět v obcích, ve kterých se jedna z proměn přímo nachází. Proto doporučujeme spojit návštěvu výstavy s výletem za některou z proměn. Každá kolekce představuje příběhy proměn z jednoho nebo více krajů. Výstavní panely potkáte ve venkovních prostorách, jako jsou náměstí a parky. Speciální plakátové kolekce putují také celoročně po knihovnách.

Mezi řečníky na Světovém inženýrském konventu WEC vystoupí také Mustafa B. Shehu z Nigérie, který bude hovořit o energetické krizi v Africe. Foto archiv Euractiv

Kristýna Erbenová, ze série Moondust. Foto archiv autorky

SVĚTOVÝ INŽENÝRSKÝ KONVENT WEC 2023/ KONFERENCE

Konference

Záštita ČKA

11.–13. 10. 2023

Kongresové centrum Praha

Světový inženýrský konvent (World Engineers Convention) je nejvýznamnější aktivitou Světové federace inženýrských organizací, která je pořádána každé čtyři roky na různých kontinentech. Hlavním záměrem 7. konventu WEC 2023 je zdůraznit klíčovou roli inženýrů, techniků, vědců a všech zainteresovaných lidí přispívajících k řešení nejkritičtějších globálních problémů lidstva a k dosažení cílů udržitelného rozvoje deklarovaných OSN v „UN Sustainable Development Goals“. Český WEC 2023 si klade za cíl ukázat nejvyspělejší současné a budoucí technologie založené na využití převratných vynálezů v kybernetice, robotice a umělé inteligenci a jejich současných a budoucích aplikacích v oblastech energetiky, dopravy, průmyslu, životního prostředí atd.

wec2023.com

DARK PLACES – KRISTÝNA ERBENOVÁ A JAROMÍR TYPLT

Výstava

Záštita ČKA

23. 9.–30. 12. 2023

art.to galerie v Uhelném Mlýně, Libčice nad Vltavou

Výstava představí v jedné site specific instalaci dva autory, solitérní fotografku Kristýnu Erbenovou, která vystaví konvolut černobílých velkoformátových fotografií z cest a života v australské krajině, zpracovávaných částečně tradičním způsobem. Doplní je abstrahovaná zvuková instalace Jaromíra Typlta, fungující v přímé interakci na vystavené fotografické obrazy z cest. Divák tak vstupem na výstavu, simulující obrazy z poutnické cesty Kristýny Erbenové, prochází zároveň radiofonickou kompozicí, koncipovanou za tímto účelem básníkem Jaromírem Typltem. Jedná se o první projekt spolupráce těchto dvou autorů.

arto.to/aktuality

Pěšky městem, ilustrační foto z archivu organizátorů konference

Kulturní dům Dvorana, Locket, místo konání konference Hodnoty území. Foto archiv organizátorů

PĚŠKY MĚSTEM 2023

Konference

Záštita ČKA

12.–13. 10. 2023

CAMP, Vyšehradská 51, Praha 2

Druhý ročník mezinárodní konference na téma taktický urbanismus / veřejný prostor a participace / zklidňování dopravy. Konference nastíní otázky trvalých a smysluplných změn ve veřejném prostoru, a jak na cestě k dobrému řešení může pomoci taktický urbanismus a jiné dočasné úpravy. Organizace Pěšky městem na konferenci pozvala vedoucího městského plánování a veřejného prostoru Agentury pro mobilitu, životní prostředí a území města Milána (AMAT) Demetria Scopellitiho. Vystoupí též Alice Ferguson, ředitelka britské organizace Playing Out, která pomáhá navracet ulice a veřejný prostor měst dětem pro hraní si venku a svobodný pohyb. O důležitosti participace občanů na finálním řešení bude hovořit urbanista Petr Návrat a české know-how na konferenci představí i starosta Třebíče a zastupitel kraje Vysočina Petr Pacal.

www.peskymestem.cz

HODNOTY ÚZEMÍ

Konference

Záštita ČKA

12.–13. 10. 2023

Kulturní dům Dvorana, Locket

Podzimní konference organizovaná Asociací pro urbanismus a území plánování ČR představí obecné i konkrétní příklady, které se vztahují k identifikaci, ochraně a zapojení hodnot území jak přírodního, tak i kulturního charakteru do budoucího rozvoje našich sídel. Součástí konference bude i představení zahraničních příkladů a jako vždy proběhne rovněž panelová diskuse účastníků územně plánovacího procesu na všech úrovních. Přednášející z Německa Marta Doehler, dále z ČR Patrik Pizinger, Jan Mužík, Vladimír Vlasák, Alena Krusová, Jaromír Kosejk, Vladimír Dujka, Vlasta Poláčková, Václav Jetel, Radim Perlín, Jan Fibiger, Karel Adamec, Martin Krupauer, Pavel Koubek, Zdeněk Pech, Matěj Šebek, Roman Vodný a další.

www.urbanismus.cz/podzimni-konference-2023

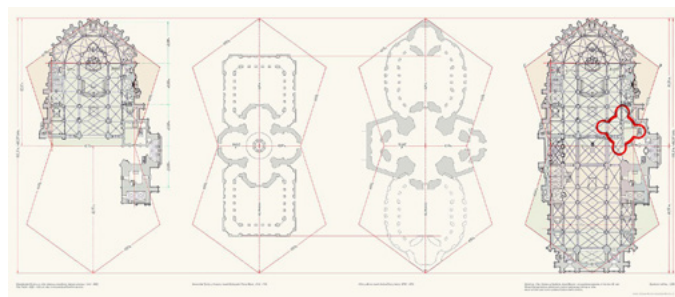
Christ & Gantenbein Architects, Švýcarské národní muzeum, Curych, 2016. Foto archiv ateliéru

Z výstavy Antonín Viktor Barvitiúš: moderní architekt za času historismu. Foto archiv NTM

Emslie Horniman Park, Londýn, 2020, autoři: Marko&Placemakers, StudioE Architects, FoRM Partners, foto archiv Marko&Placemakers

Srovnání půdorysných rozměrů katedrál sv. Víta, Václava a Vojtěcha v Praze, kostela Zvěstování Panny Marie v Mariánské Týnici a kostela Jména Panny Marie ve Křtinách u Brna. Kresba Ladislav Moučka.

CHRIST & GANTENBEIN ARCHITECTS

Výstava

13. 10.–19. 11. 2023

Galerie současného umění a architektury – Dům umění České Budějovice, nám. Přemysla Otakara II. 127

Ateliér Christ & Gantenbein založili v Basileji v roce 1998 Emanuel Christ a Christoph Gantenbein. V současné době kancelář zaměstnává více než 80 architektů z 20 zemí světa. K nejvýznamnějším realizacím patří rozšíření a transformace Švýcarského národního muzea v Curychu a přístavba Muzea umění v Baselu. Architekti se zajímají o udržitelnost staveb. Jejich přelomové projekty kombinují okouzlujícím způsobem starověké a moderní formy a struktury. Přístup autorů je haptický – zpochybňují materiály a používají je nečekaným, ale přesto citlivým způsobem.

ANTONÍN VIKTOR BARVITIÚŠ: MODERNÍ ARCHITEKT ZA ČASU HISTORISMU

Výstava

31. 5. 2023–28. 4. 2024

Národní technické muzeum v Praze, Kostelní 42, Praha 7

Antonín Viktor Barvitiúš se narodil 14. července 1823 v Praze. Jeho stavby zásadně ovlivnily podobu Prahy. Kromě toho zasáhl do oblasti designu, když od roku 1875 navrhoval typové liturgické nádoby a náčiní pro Křesťanskou akademii, jejímž byl zakládajícím členem. Národní technické muzeum disponuje rozsáhlým fondem Barvitiúšových plánů, které překaly fatální povodeň v roce 2002 a prošly náročným restaurováním. Jádrem výstavy tedy tvoří výkresy z Archivu architektury a stavitelství NTM, doplněné fotografiemi ukazujícími současný stav Barvitiúšových staveb, modelem Lippmannovy vily v Bubenci a zápůjčkami artefaktů provedených podle Barvitiúšových návrhů.

www.ntm.cz

TVORBA BEZPEČNÝCH A INKLUZIVNÍCH HŘIŠŤ – S VYUŽITÍM SKANDINÁVSKÝCH ZKUŠENOSTÍ

Seminář

Záštita ČKA

8.–9. 11. 2023

Praha, Brno

Švédská inspektorka dětských hřišť Tove Due představí moderní skandinávské přístupy k navrhování a tvorbě veřejných prostor pro děti v návaznosti na profesi architekta. Prezentovány budou rovněž požadavky normy EN 1176 (bezpečnost dětských hřišť). Hřiště budou prezentována také s ohledem na inkluzi (jakým způsobem ovlivňuje správně navržené dětské hřiště výchovu dětí a jaký má vliv na děti se zdravotními omezeními). Na akci vystoupí rovněž slovenská urbanistka Petra Marko z ateliéru Marko&Placemakers, která se zaměří na téma městských prostor přátelských pro děti.

8. 11. 2023, od 14 hodin, Brno

9. 11. 2023, od 14 hodin, Praha

www.studio21.sk

J. B. SANTINI AICHEL – GEOMETRIE POSVÁTNEHO PROSTORU

Výstava

27. 6.–29. 10. 2023

Památník písemnictví na Moravě, Klášter 1, Rajhrad

Výstava plánů a geometrických analýz Ladislava Moučky, fotografií Věroslava Škrabánka a struktivních modelů od studentů Fakulty architektury VUT v Brně, pracujících pod vedením doc. Jaroslava Drápala. Výstava vychází z hypotézy, že existuje jednotný kompoziční princip, který Jan Blažej Santini Aichel svým stavbám vtiskoval a který tvořivě převzal ze středověké architektury. Tuto hypotézu výstava dokládá na analýze konkrétních staveb ze šesti míst a na jednom nere realizovaném návrhu: Panenské Břežany (kaple sv. Anny), Mladotice (kaple Jména Panny Marie), Mariánská Týnice (kostel Zvěstování Panny Marie), Křtiny (kostel Jména Panny Marie), Žďár n. S. (poutní areál na Zelené Hoře, Dolní hřbitov, konvent), Chlumec nad Cidlinou (zámek Karlova Koruna), Rozsochatec (nere realizovaný návrh kaple).

rajhrad.muzeumbrnenska.cz

CELOŽIVOTNÍ PROFESNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

PROGRAM CELOŽIVOTNÍHO PROFESNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

V souladu se zákonem o výkonu povolání autorizovaných architektů a autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě patří do působnosti ČKA mimo jiné také podpora odborného vzdělávání a napomáhání šíření odborných informací. Aktivní zapojení do programu celoživotního vzdělávání (CŽV) nabývá v současné době stále více charakteru nutnosti, nicméně je založeno na dobrovolnosti a individuální volbě forem vzdělávacích aktivit. Dvouletý cyklus CŽV předpokládá splnění minimálního počtu 72 bodů, a to 40 bodů v předepsaných oblastech a 32 bodů může být zajištěno aktivitami v jiných oblastech CŽV.

Jak se zapojit do CŽV?

1. Účastněte se vzdělávacích akcí a absolvujte činnosti a aktivity, viz Seznam činností a aktivit. Vzdělávací akce jsou pořádány ČKA nebo jinými subjekty (mohou být zpoplatněny). Všechny vzdělávací akce jsou hodnoceny body, které uděluje Certifikační rada.
2. Nasbírejte 72 bodů.
3. Zašlete vyplněný Formulář pro záznam absolvovaných aktivit včetně čestného prohlášení na e-mail:

katerina.slana@cka.cz,
tel.: +420 542 211 809,
mobil: + 420 778 755 235.

4. Obdržíte osvědčení o absolvování CŽV a 50% slevu na spoluúčasti při profesním pojištění.

www.cka.cz/sluzby/clenum/celozivotni-vzdelavani

Aktuální informace o plánovaných akcích v rámci CŽV
www.cka.cz/sluzby/clenum/celozivotni-vzdelavani

NEVIDITELNÉ MĚSTO / 125
FASCINUJÍCÍCH INFORMACÍ O MĚSTĚ,
KTERÉ POTŘEBUJETE ZNÁT

Roman Mars, Kurt Kohlstedt
Institut plánování a rozvoje
hlavního města Prahy 2023

Formát: 436 stran, 19 × 23 cm
Orientační cena: 490 Kč

Město je živý organismus plný tajuplných příběhů. Kniha Neviditelné město od Romana Marse a Kurta Kohlstedta přibližuje čtenářům nejrůznější drobnosti všude kolem nás, díky nimž města nakonec fungují jako dokonalý celek. Odhaluje přitom jejich původ i fascinující dramata skrývající se za vším, co nás obklopuje, ale co běžně nevnímáme – od rozvodných sítí a požárních schodišť až po pouliční značky nebo třeba fontánky s pitnou vodou. Publikace je poutavou přehlídkou jednotlivých témat založených na bedlivém průzkumu. Svými svěžimi, a přitom dokumentárně pojatými ilustracemi zaujme nejen fanoušky slavného amerického podcastu 99% Invisible, z něž vychází, ale i každého, kdo se zajímá o architekturu, design, městské prostředí i opomíjené divy světa kolem sebe. 99% Invisible je již legendární americký podcast o velkých myšlenkách skrytých za zdánlivě nepodstatnými věcmi. Představuje příběhy přítomné v budovách, jež obýváme, v ulicích, kterými jezdíme, i na chodnicích, po nichž chodíme. Podcast oslavuje design a architekturu v celé její funkční kráse i náhodné absurditě a přináší

poutavé příběhy jejich tvůrců i lidí, které popisované návrhy ovlivnily.

NOVÝ PROSTOR / POHYB A PROŽITEK
VE STŘEDOEVROPSKÉ MODERNÍ
ARCHITEKTUŘE

Christopher Long
KANT 2023

Formát: 280 stran, 24 × 28 cm
Orientační cena: 1490 Kč

V období před první světovou válkou i v letech poválečných vedlo několik předních středoevropských architektů – Adolf Loos, Oskar Strnad a Josef Frank – teoretickou debatu o prostoru a toto téma reflektovali ve svých spisech a zejména v realizovaných dílech. Při hledání nových způsobů prožívání architektonického prostoru zkoumali možnosti, jak se v něm pohybovat, jak jej obývat a jak jej navrhovat, aby odrážel moderní způsob života. Výsledkem byla jedna z nejpozoruhodnějších kapitol dějin raného modernismu.

CESTY K NOVÉMU STAVEBNÍMU SLOHU /
A STAVBA SE STÁVÁ ČLOVĚKEM

Rudolf Steiner
FRANESA 2023

Formát: 206 stran, 16 × 23 cm
Orientační cena: 480 Kč

Stavbou prvního Goetheana založil Rudolf Steiner nový stavební sloh, nový, převratný směr architektury. V přednáškách vysvětluje jeho principy, které vycházejí z naléhavých potřeb současné epochy ve vývoji lidstva, a ukazuje též zákonitosti vývoje architektury jako takové. Kromě toho si všímá umění reliéfu, estetických zákonů forem a prožívání vnitřní síly barev. Kniha je vybavena řadou fotografií dokumentujících vznik organické anthroposofické architektury.

HVĚZDNÉ NEBE. SOCHOROVÍ
A FRANTIŠEK KYSELA

Gabriela Adámková, Alžběta Cibulková, Vlastimil Havlík, Jitka Škopová (eds.)
Umprum 2023

Formát: 448 stran, 22 × 29,5 cm
Orientační cena: 799 Kč

Publikace Hvězdné nebe / Sochorovi a František Kysela se snaží čtenáři přiblížit profesní a přátelské vazby rodiny textilního průmyslníka Josefa Sochora (1866–1931) ze Dvora Králové nad Labem s vůdčími osobnostmi tehdejší umělecké scény, zejména pak s blízkým přítelem rodiny Františkem Kyselou. Spolupráci průmyslu a umění, usilující o esteticky

kvalitní produkci, můžeme považovat za jeden z typických rysů období rozkvětu hospodářství prvorepublikového Československa, v němž se někteří majetní a vlivní podnikatelé stávali novodobými mecenáši a přímo ovlivnili rozvoj kultury a vizuální identity mladé republiky. Tento projekt zahrnující čtyři knihy o různých dvojicích podnikatelů a umělců.

ENCYKLOPEDIE ARCHITEKTŮ,
STAVITELŮ, ZEDNÍKŮ A KAMENÍKŮ
V ČECHÁCH

Pavel Vlček, Pavel Zahradník
Academia 2023

Formát: 1064 stran, 21 × 26,5 cm
Orientační cena: 1600 Kč

Druhé, rozšířené a přepracované vydání encyklopedické publikace (1. vydání 2004), která zahrnuje období zhruba od začátku 14. století až do druhé poloviny 20. století. Autoři do medailonů zapracovali také nejnovější výsledky archivních výzkumů, dosud nepublikovaných; pokud architekti či stavitelé působili i mimo území dnešní České republiky, uvádí slovník i tato jejich díla.

ARCHITEKTURA KREATIVNÍHO MYŠLENÍ

Eva Le Peutrec
NLN – Nakladatelství
Lidové noviny, 2021

Formát: 168 stran, 14,5 × 14,5 cm
Orientační cena: 219 Kč

Jak se malá holka z komunistického Československa, již nadchl film Skleněné peklo s Paulem Newmanem v roli architekta navrhujícího mrakodrapy, dostala na stáž do San Franciska? A jak se později prosadila v oblasti, která přála především mužům?

Architektka Eva Le Peutrec ve své knize prozradí, jak vás mohou složité situace posunout, jak vše zlé přetavit v něco pozitivního a především jak je důležité používat kreativní myšlení. To je jí jako architektce vlastní a během let nalezla recept, jak si je osvojit. Recept, díky kterému připravovala projekty v Číně, v Paříži nebo v Nové Kaledonii.

Autorka dává v krátkých kapitolách nahlédnout nejen za oponu vlastních kreativních procesů, ale také do své minulosti. Čtenářům tak kromě jiného prozradí, proč jsou pro ni důležité sny, a zároveň jim popíše, jak se jeden takový sen realizoval.

VÍME, CO SE DĚJE V ARCHITEKTUŘE, STAVEBNICTVÍ A BYZNYSU

Již 20 let vám přinášíme komplexní přehled novinek z české i světové architektury, stavebnictví a developmentu. Nenechte si ujít žádné vydání a předplatte si časopis ASB na celý rok.

ASB

BENEFITY

- Roční předplatné jen 474 Kč.
- Ušetříte až 43 % z prodejní ceny.
- 6 vydání ročně + 1 speciál jako bonus.
- Časopis vám doručíme do schránky.

OBJEDNÁVKY

online: www.send.cz
e-mail: jaga@send.cz

NOVINKY

Přihlaste se k odběru newsletteru ↓
www.asb-portal.cz

MÁME ŘEŠENÍ PRO KAŽDÝ PROJEKT

PREFA HLINÍKOVÉ STŘEŠNÍ A FASÁDNÍ SYSTÉMY

produkt: PREFALZ
barva: P.10 černá
objekt: dřevěný dům pod Králickým Sněžníkem
architekt: Ing. arch. Gabriel Kurtis,
Ing. arch. Adam Horák
generální dodavatel: FOREST HOUSE, s.r.o.
realizace opláštění: ROOFMAX s.r.o.

WWW.PREFA.COM

ROZSUDEK K LICENCI ZE SMLOUVY O DÍLO
K ARCHITEKTONICKÉ STUDII

Nejvyšší soud dne 6. 4. 2021 vydal pod sp. zn. 27 Cdo 2857/2019 rozsudek, ve kterém se zabýval užitím architektonické a urbanistické studie jejím objednavatelem, tedy jakými způsoby může objednatel studii jako autorské dílo použít na základě smlouvy o dílo. Rozhodnutí popisuje advokát JUDr. František Vyskočil, Ph.D., z advokátní kanceláře Vyskočil, Krošlák a partneři, a rovněž připojuje svá doporučení k uzavírání takovýchto smluv.

V daném případě žalobce (autor studie) vytvořil architektonickou a urbanistickou studii „Obnova zámeckého areálu v Děčíně“, a to na základě smlouvy o dílo se žalovaným (Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví). Žalovaný následně uzavřel se statutárním městem Děčín smlouvu o dílo jak na zhotovení „Návrhu ideového prostorového řešení parku na Mariánské louce v Děčíně“, tak i výše uvedené studie. Město následně návrh a studii realizovalo.

Svojí žalobou se žalobce domáhal určení, že je autorem studie a že jejím užitím v návrhu žalovaného došlo k zásahu do jeho autorských práv. Dále rovněž požadoval zaplacení částky 750 000 Kč s příslušenstvím za bezdůvodné obohacení, které měl žalované získat tím, že bez řádného oprávnění zpřístupnil studii žalobce třetím osobám.

Právní hodnocení Nejvyššího soudu

Případ se dostal až k Nejvyššímu soudu, který posuzoval rozsah zákonné licence dle § 61 odst. 1 autorského zákona vyplývající ze smlouvy o dílo, resp. zda je součástí této licence i zpracování a zařazení díla (studie) do podkladů pro vydání územního rozhodnutí a stavebního povolení (i přesto, že žalobce na fakturách s vyúčtováním prací na studii dal jasně najevo, že zaplacením faktury nejsou postoupena autorská práva k ní).

Nejvyšší soud došel k závěru, že účelem závazku (smlouvy o dílo) vytvořit architektonické dílo je zásadně i následně zhotovení takového díla pro potřeby objednatele, a to i když je dílo vytvořeno a odevzdáno v podobě architektonické studie. Součástí zákonné licence podle § 61 odst. 1 autorského zákona je tak i oprávnění objednatele k rozmnožení díla nejen výslednou stavbou, ale i všemi ostatními způsoby, které jsou pro realizaci dané stavby obvyklé či nutné.

Součástí této licence je dále i oprávnění poskytnout podlicenci třetím osobám, které jsou k realizaci stavby zapotřebí. Pro tyto účely si tak není objednatel povinen vyžádat svolení od autora studie, a to i když výslednou stavbu v přiměřené podobě pozmění, přetvoří či spojí s jinými autorskými díly (pokud se nejedná o užití díla způsobem snižujícím jeho hodnotu ve smyslu § 11 odst. 3 autorského zákona).

Objednatel tedy následně může – bez součinnosti autora či povinnosti hradit mu odměnu – dílo zpracovat či nechat zpracovat do podoby dokumentace pro územní rozhodnutí, dokumentace pro stavební povolení, dokumentace pro provedení stavby apod.

Je rovněž nerozhodné, zda autor studie při sjednávání prvotní smlouvy o dílo předpokládal další zisk z uzavření navazujících smluv na zhotovení díla v podobě projektové dokumentace nebo na zhotovení stavby samotné.

Skutečnost, že v daném případě žalobce uváděl ve fakturách, že jejich zaplacením nejsou postoupena autorská práva k jeho studii, na výše uvedeném nic nemění, jelikož tak činil až po uzavření samotné smlouvy o dílo.

Obecná doporučení k uzavírání smluv o dílo
k architektonickým studiím

Na základě výše uvedeného lze tak obecně doporučit, aby autoři architektonických studií ve smlouvě o dílo, kterou uzavírají s objednavatelem, trvali na explicitní textaci podmínky, že jejím uzavřením a vytvořením studie nevzniká objednateli žádné licenční oprávnění a že s výslednou studií nemůže jakkoliv nakládat bez předchozího souhlasu autora. Ustanovení § 61 odst. 1 autorského zákona toto umožňuje, resp. cílí na situaci, kdy toto ve smlouvě sjednáno není.

Lze rovněž doporučit pro případ, že autor chce studii použít i pro jiné účely (např. pro jiného potenciálního objednatele), ve smlouvě toto výslovně uvést. Není-li toto výslovně sjednáno, může tak autor podle § 61 odst. 2 autorského zákona učinit, pouze pokud to není v rozporu s oprávněnými zájmy objednatele. Co ale jsou či nejsou takové zájmy objednatele, nelze předem vždy určit, je lepší proto tuto variantu ve smlouvě o dílo ošetřit předem.

František Vyskočil, advokát a partner
Vyskočil, Krošlák a partneři, s. r. o., advokátní kancelář
www.akvk.cz/cs

NOVELA ZÁKONA O ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

Dne 16. července vstoupila v účinnost novela zákona o zadávání veřejných zakázek s číselným označením č. 166/2023 Sb. Novela přináší komplexní úpravu zákona, a především odstraňuje nedostatky transpozice unijních zadávacích směrnic, zpřesňuje některá ustanovení a přináší změny, jež mají vést ke snížení administrativní zátěže na straně zadavatelů i dodavatelů.

Oblast soutěží o návrh zůstává bez zásadních změn, za příznivou považujeme změnu úpravy hodnocení žádosti o účast v užší soutěži o návrh, která by měla omezit obavy z hodnocení portfolií referencí účastníků. Nově též platí, že zadavatel může v soutěžních podmínkách uvést, že námitky proti nim lze podat nejpozději 72 hodin před koncem lhůty pro podání soutěžních návrhů. Přehled změn viz Portál o veřejných zakázkách portal-vz.cz/info-forum-vzdelavani/aktuality/novelizovany-zzvz-od-16-cervence

NOVÉ PRÁVNÍ PŘEDPISY

Pro lepší obeznámenost architektů s relevantní legislativou si dovoluujeme upozornit na některé předpisy, které souvisejí s výkonem profese a k jejichž změnám došlo v poslední době. Ve Sbírce zákonů České republiky jsou zákony a vyhlášky pravidelně zveřejňovány, viz www.mvcr.cz v rubrice Legislativa.

Z předpisů uveřejněných ve Sbírce zákonů České republiky od 9. 5. 2023 do 31. 8. 2023 upozorňujeme zejména na:

Zákon č. 148/2023 Sb.,
o jednotném environmentálním stanovisku

Zákon navazuje na nový stavební zákon, představuje procesní integraci na úseku ochrany životního prostředí a zavádí jednotné environmentální stanovisko jako závazné stanovisko pro všechny záměry podléhající povolování podle stavebního zákona nebo posuzování vlivů na životní prostředí podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. O vydání JES může požádat stavebník ještě před zahájením řízení podle stavebního zákona, nebo si jej následně u orgánu ochrany životního prostředí vyžádá stavební úřad. Pro vydání stanoviska je stanovena základní lhůta 60 dnů, která může být prodloužena o dalších 30 dnů. JES je platné 5 let ode dne jeho vydání, s možností prodloužení vždy o dalších 5 let.

V rámci přechodných ustanovení je stanoveno, že byla-li před nabytím účinnosti zákona podána žádost o vydání některého ze stanovisek, které jednotné environmentální stanovisko nahrazuje, postupuje se v řízení podle dosavadních právních předpisů.

→ Zákon nabývá účinnosti od 1. 1. 2024.

Zákon č. 149/2023 Sb.,
kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o jednotném environmentálním stanovisku

Jde o tzv. změnový zákon k zákonu o JES, kterým je novelizováno celkem 13 právních předpisů, zejména v oblasti ochrany životního prostředí.

→ Zákon nabývá z větší části účinnosti 1. 1. 2024, několik dílčích částí pak 1. 1. 2025.

Zákon č. 152/2023 Sb.,
kterým se mění zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění zákona č. 195/2022 Sb., a některé další související zákony

Jedná se o věcnou novelu nového stavebního zákona, která je dle předkladatele založena na několika zásadních bodech. V institucionální oblasti dochází ke zrušení Nejvyššího stavebního úřadu, jehož kompetence bude i nadále vykonávat Ministerstvo pro místní rozvoj, jde tak o zachování stavu před přijetím nového stavebního zákona. Zrušeny jsou i původně plánované krajské stavební úřady, zůstává tedy zachován smíšený model veřejné správy na úseku povolování staveb. Zachován zůstává specializovaný Dopravní a energetický stavební úřad, příslušný pro vyhrazené stavby. Územní opatření o stavební uzávěře a o asanaci územní jsou nově vydávána v samostatné působnosti.

Komentář k věcné novele stavebního zákona a souvisejících předpisů byl uveřejněn již v Bulletinu č. 2/2023.

→ Novela je účinná od 1. 7. 2023.

Zákon č. 166/2023 Sb.,
kterým se mění zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů

Hlavním smyslem novely je odstranění nedostatků transpozice evropských zadávacích směrnic, mělo by dojít ke snížení administrativního zatížení na straně zadavatelů i dodavatelů, odstraněna přísnost některých pravidel, vyjasněny výkladové nejasnosti. Informovanost účastníků zadávacího řízení je posílena tím, že mají právo požadovat, aby jim zadavatel poskytl údaje o nabídkových cenách po otevření elektronických nabídek; po ukončení zadávacího řízení také budou uveřejněny všechny nabídkové ceny, což umožní Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže analyzování kartelových dohod. Nově není nutné předkládat originály dokumentů prokazujících kvalifikaci.

→ Novela je účinná od 16. 7. 2023.

Vyhláška č. 232/2023 Sb.,
kterou se mění vyhláška č. 23/2008 Sb., o technických podmínkách požární ochrany staveb, ve znění vyhlášky č. 268/2011 Sb.

Dochází ke změně podmínek požární ochrany pro navrhování staveb školských zařízení a rozšiřuje je i na prostory, v nichž je poskytována služba péče o dítě v dětské skupině.

→ Novela je účinná od 1. 8. 2023.

Daniela Rybková

OTÁZKY A ODPOVĚDI

V průběhu roku dostává Právní oddělení Kanceláře ČKA desítky dotazů týkajících se výkonu profese architektů, na něž autorizovaným osobám i jiným subjektům odpovídá. Vyberáme některé z nich.

K převzetí zakázky

Působil jsem dlouhodobě jako subdodavatel jedné architektonické firmy. Na své pozici jsem jako hlavní architekt měl na starosti několik zakázek. Firma má nyní problémy – ukončujeme vzájemnou spolupráci a je pravděpodobné, že nebude schopna splnit smlouvy, k nimž se jako dodavatel smluvně zavázala. Chci se zeptat, za jakých podmínek mohu tyto rozpracované zakázky (na kterých jsem jako architekt pracoval) převzít.

Máte-li v úmyslu zakázku převzít jako dodavatel/zhotovitel, je třeba prověřit především souvislost autorskoprávní a odpovědnostní. Přestože jste zakázku řešil jako hlavní architekt, nebyl jste smluvní stranou. Z hlediska autorských práv tedy nejste oprávněn z jiných než z osobnostních autorských práv. Právo nakládat s projekty má (v návaznosti na licenční ujednání v uzavřené smlouvě) buď zhotovitel, anebo klient. Zcela optimální by bylo pochopitelně zakázku převzít za souhlasu původního zhotovitele. Rovněž musíte postupovat v souladu s § 26 odst. 3 Profesionálního a etického řádu a prověřit, zda je původní dodavatel s klientem finančně vyrovnán, a o převzetí ho informovat. Ze zaslání smlouvy (čl. XI.) je zřejmé, že byla zhotovitelem klientovi poskytnuta poměrně široká licence. Klient má právo dílo upravovat, měnit, zpracovávat atd. a poskytnout k těmto úpravám třetí osobě. Klient má tedy zřejmě na základě smlouvy o dílo dostatečnou licenci, aby vám dílo poskytl k dalším úpravám.

Co se týče otázky profesní odpovědnosti, velmi bych doporučovala toto smluvně upravit s původním zhotovitelem. Ideálním řešením by bylo uzavření trojstranné dohody mezi vámi, původním zhotovitelem a klientem o tom, že přebíráte odpovědnost rovněž za skryté vady, které rozpracovaná dokumentace může nést. Vzhledem k tomu, že jste rovněž autorem dokumentace jako subdodavatel, neměl by být pro vás problém takový závazek převzít, ani v souvislosti s profesním pojištěním.

Součástí dohody pak může být vypořádání autorskoprávních nároků, o nichž jsou pochybnosti, například uvádění autorství k dílu apod.

K průběhu ohlášení stavby

V minulosti fungoval model, že po podání ohlášení stavby, pokud se úřad do 30 dní nevyjádřil, bylo možno, myslím, po dalších 10 dnech stavbu zahájit. Prosím vás o informaci, zda, případně za jakých podmínek, toto stále platí.

Bohužel popsany model v této podobě již nefunguje. Postup stavebního úřadu po podání ohlášení byl změněn novelou č. 350/2012 Sb. Nyní jsou jednoznačně předepsány dvě varianty postupu stavebního úřadu: vydání souhlasu s provedením ohlášeného záměru (§ 106 stavebního zákona), nebo „překlopení“ do režimu stavebního řízení (§ 107 stavebního zákona). Stavební úřad musí ohlášení posoudit z hledisek uvedených v odst. 1, které zčásti korespondují s hledisky posuzovanými ve stavebním řízení. Pokud tomu nic nebrání, vydá stavební úřad souhlas s provedením ohlášené stavby. Třicetidenní lhůta pro vydání souhlasu je na rozdíl od právní úpravy před novelou pouze lhůtou pořádkovou, tedy její případné překročení nemá za následek vznik práva stavbu provést. Stavebník, s jehož ohlášením nebylo ve lhůtě zákonným způsobem naloženo, se však může pouze domáhat ochrany proti nečinnosti podle správního řádu.

K možnosti se v územní studii odchýlit od vyhlášky 501/2006 Sb.

Zpracovávám územní studii pro obec na lokalitu, která je plně v jejím majetku. Záměrem je stanovit v ÚS koncepci budoucí zástavby včetně stavebních a uličních čar. Budoucí kupující se obci zaváží, že se budou stanovenou regulací řídit. Chci se zeptat, zda je možné v územní studii snížit odstupové vzdálenosti mezi objekty pod hodnoty stanovené ve vyhlášce č. 501/2006 Sb. Bude následně stavební úřad při rozhodování územní studií vázán?

V územní studii odstupové vzdálenosti pod hodnoty dle § 25 vyhlášky č. 501/2006 Sb. dle mého názoru snížit lze. Z § 25 odst. 2-7 je v územním řízení možné povolit výjimku. Územní studie má v procesu povolování stavby postavení tzv. neopominutelného podkladu, pro stavební úřad (ani pro stavebníka) striktně závazná není. Odchylné řešení v územní studii nemá tedy ve stavebním řízení přednost před požadavkem na dodržení § 25. Pro každou stavbu tak bude nutno žádat o výjimku z odstupových vzdáleností. Dá se předpokládat, že stavební úřad žádosti o výjimku v daném případě vyhoví, ale s jistotou to předvídat nelze, vzhledem k tomu, že na udělení výjimky není nárok. Jinak by tomu bylo v souladu s § 169 odst. 2 stavebního zákona v případě pořízení regulačního plánu (anebo územního plánu), kde lze odchylné řešení v případě souhlasu pořizovatele umožnit paušálně pro všechny záměry v řešeném území.

K pojmu „charakter území“

Může odbor územního plánování použít níže uvedenou obecnou formulaci k posuzování stavby v dané lokalitě bez toho, aby byl tzv. „charakter území“ v rámci územního plánu popsán či byly dopředu stanovené regulativy pro danou oblast? V řešeném území je zpracován územní plán, není zpracován regulační plán, je pouze určena možná podlažnost, využití plochy a procento zastavěnosti. Definice zní takto: „Charakter území se určuje zejména podle funkčního využití, struktury a typu zástavby, uspořádání veřejných prostranství, dalších prvků prostorového uspořádání a urbanistických, architektonických, estetických, kulturních a přírodních hodnot území, včetně jejich vzájemných vztahů a vazeb, a to především vymezením v územním plánu.“ Jedná se mi o to, zda musí být předem v rámci územního plánu a dané lokality specifikovány, či zda je možné úředníkem toto využít k subjektivnímu posouzení každé stavby vůči nepopsanému charakteru území.

Popsaný postup úřadu územního plánování je v souladu se stavebním zákonem a rovněž metodikou MMR ([bit.ly/3LFvQzB](#)). Citovaná definice charakteru území je předmětem úpravy § 19a stavebního zákona. Úřad územního plánování posuzuje soulad s charakterem prostřednictvím hodnocení souladu záměru s cíli a úkoly územního plánování (§ 19 odst. 1 písm. d) stavebního zákona. Bránit se lze tedy především věcně – zdůvodněním, že záměr charakter území nenarušuje, resp. že je charakter území úřadem nesprávně popsán.

Eva Faltusová

OD NÁVRHU PO REALIZACI

Budova Saint-Gobain Tower, Paříž
Návrh a foto: Valodé&Pistre

MAKING THE WORLD A BETTER HOME

PROJEKT A DOKUMENTACE

Pomůžeme vám s přípravou projektové dokumentace, máme vlastní tým odborníků.

PŘÍPRAVA A REALIZACE STAVBY

Poskytneme vám poradenství přímo na stavbě.

OBCHODNÍ PODMÍNKY

Zajistíme vám kalkulace a informace k dostupnosti materiálu.

CERTIFIKACE A MĚŘENÍ PARAMETRŮ

Zabezpečíme vám dostatečný počet bodů pro certifikaci LEED, BREEAM a WELL.

www.saint-gobain.cz

SAINT-GOBAIN

34

TÉMA

ARCHI
TEKTONICKÉ
SOUTĚŽE

Státní okresní archiv v Semilech

soutěž:	1993
realizace:	1994-1995
autoři:	JBKM architekti / Petr Bouřil, Vít Máslo, Lubor Sladký

Dům se startovními byty v Horažďovicích

soutěž:	1996
realizace:	1998-1999
autoři:	AP atelier / Josef Pleskot, Radek Lampa, Zdeněk Rudolf, Filip Tittelbach

Dům Kapitol v Rašínově ulici v Brně

soutěž:	1996
realizace:	1998-2000
autoři:	Ludvík Grym, Jan Sapák, Jindřich Škrabal, Stanislav Opatrný, Jiří Palacký, František Kozubík

Správní budova Dopravního podniku města Brna

soutěž:	1993
realizace:	1995-2001
autoři:	RAW / Tomáš Rusín, Ivan Wahla, DRNH / Antonín Novák, Petr Valenta

Úpravy Horního náměstí v Olomouci

soutěž:	1995
realizace:	1995-2001
autoři:	Petr Hájek, Jaroslav Hlásek, Jan Šépka
spolupráce:	Vít Máslo, Ladislav Monzer, Jana Zlámalová

Dvacítka prezentovaných českých staveb realizovaných na základě architektonické soutěže je výsledkem soutěže DESET, organizované ČKA v roce 2022. Dvacítka vybraných zahraničních staveb byla oceněna v soutěži Mies van der Rohe Award v posledních letech.

ARCHITEKTONICKÉ SOUTĚŽE

Jednou z významných aktivit České komory architektů v oblasti podpory architektonických soutěží jsou konzultace potenciálním zadavatelům, což jsou především obce a města, veřejné instituce, ale i spolky a podnikatelské subjekty. Konzultace představují určitý úvod do problematiky soutěží a jsou zaměřené na hlavní aspekty přípravy a průběhu soutěže. Je pravdou, že koncentrovaný výklad otázek kolem soutěží může u zástupců zadavatelů, kteří se soutěžími zatím nemají žádné zkušenosti, vyvolat dojem, že jde o téma nadměru obtížné. Cílem úvodního tematického článku v tomto čísle Bulletinu je podat přehledné informace k hlavním otázkám probíraným při konzultacích a poskytnout tak zadavatelům možnost seznámit se s tématem ještě před konzultací a připravit si pro zástupce ČKA konkrétnější dotazy.

Právní institut architektonických soutěží lze dovodit ze zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, v platném znění. Pro úpravu procesů a dokumentů v rámci soutěží vydala Česká komora architektů v roce 1992 Soutěžní řád, který je postupně novelizován. Jde sice o vnitřní předpis Komory, je však koncipován tak, že je velmi kvalitním vodítkem pro soukromé i veřejné zadavatele, kteří chtějí uspořádat dobrou a přínosnou soutěž.

Velmi sledovanou a diskutovanou otázkou je vztah institutu soutěží k právní úpravě zadávání veřejných zakázek.

Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, obsahuje právní úpravu soutěží v části věnované tzv. soutěží o návrh. Díky spolupráci MMR a ČKA na této části zákona se podařilo dohodnout zapracování mnohých osvědčených podmínek soutěží do zákona. Přesto jsou soutěže o návrh do určité míry specifické.

Současná právní úprava i zaběhnutá praxe architektonických soutěží tedy vytváří poměrně komplikovanou množinu možností, které musí zadavatel zvážit před zahájením přípravy soutěže.

JAK SÁM SEBE I OSTATNÍ PŘESVĚDČIT O TOM, ŽE SOUTĚŽ JE NEJLEPŠÍ ŘEŠENÍ

K prosazení soutěže jsou nutné dva předpoklady:

→ mít jasno o cíli, účelu a předmětu soutěže;
→ přesvědčit rozhodující osoby, že výběr na základě kvality návrhů stojí za delší čas a více peněz, než by vyžadovalo běžné výběrové řízení s rozhodujícím cenovým kritériem nebo v zásadě pofiderními kvalitativními kritérii.

Základem úspěchu v prosazení a též uskutečnění soutěže je jasná představa o cíli soutěže, tedy o tom, co bude na úplném konci celého procesu. Rámcově se jedná o tři možné cíle:

→ získání podkladu pro rozhodování např. o alokaci finančních prostředků, nakládání s pozemky či stavbami nebo o zadání územního plánu, územní studie či regulačního plánu;
→ zajištění územně plánovacího podkladu nebo vydání územně plánovací dokumentace;
→ realizace stavby či souboru staveb.

S výše uvedeným úzce souvisí definice účelu soutěže, u kterého lze rozlišit dva případy:

→ vždy jde o výběr nejlepšího návrhu stavby, veřejného prostranství, návrhu interiéru stavby či uměleckého díla, nebo urbanistického řešení obce či města nebo jejich částí;
→ větší případů je účelem soutěže i výběr zhotovitele projektové dokumentace pozemní nebo krajinářské stavby, územní studie či územně plánovací dokumentace (dále používáme pojem „architekta“).

Formálně se cíl a účel soutěže projevuje v označení soutěže jako ideové či projektové, které jsou podrobněji popsány v druhém tématu.

Důležitá je příprava zadání soutěže, tedy popis jejího předmětu. Zejména u soutěží, jejichž cílem je realizace stavby či souboru staveb, je potřebné definovat požadované parametry staveb a též limity vyplývající např. z existence památkové ochrany, prostorové regulace v územním či regulačním plánu apod. Prakticky řečeno, pokud zadavatel přemýšlí o vypsání soutěže na školu, měl by mít jasno o počtu žáků, potřebě standardních či speciálních učeben, potřebě vybavení, jako jsou školní jídelna, školní družina, sportovní zázemí apod. Ze závazných podmínek také může vyplynout požadavek např. na výšku stavby či podíl zastavění pozemku.

Rozsah a závaznost požadavků zadání je rozdílná případ od případu. Obecně je vhodné omezit závazné požadavky na nezbytné minimum a většinu z nich uvádět jako požadavky doporučující. To umožní soutěžícím uplatnit svou kreativitu a navrhovat inovativní řešení. Porota soutěže pak posoudí naplnění požadavků zadání a realnost případných řešení lišících se od zadání v hodnocení návrhů.

Těžší je přesvědčit rozhodující osoby, zejména politiky, o tom, že soutěž nepředstavuje ztracený čas ani vyhozené peníze. Velice často se totiž argumentuje tím, že soutěže jsou příliš nákladné a časově náročnější než běžná výběrová řízení. U projektové soutěže je tento argument „platný“ pouze pro etapu výběrového řízení. V celém průběhu projektové přípravy se vyplatí, že zadavatel už v soutěži získá jasnou představu o tom, co bude projektováno, a může s architektem již v první fázi projektování upřesnit některé požadavky nebo korigovat některé části řešení předloženého v soutěžním návrhu. Ušetří tak čas i peníze za opravy dokumentace v následných etapách projektování.

Pro ideovou i projektovou soutěž platí, že získání tvůrčích architektonických či urbanistických návrhů má pro zadavatele obrovskou hodnotu i z pohledu politického či společenského. Nespornou výhodou výběru architekta formou soutěže je transparentnost tohoto procesu.

JAKÝ TYP SOUTĚŽE VYBRAT

Pro zadavatele ve veřejném sektoru je v první řadě důležité definovat **charakter soutěže z pohledu právní úpravy zadávání veřejných zakázek**, kterou představuje zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v platném znění (dále jen „ZZVZ“). Z tohoto pohledu se rozlišují:

→ soutěže, na které se ZZVZ vztahuje v plném rozsahu, což jsou soutěže o návrh a soutěžní dialogy; příprava a průběh takové soutěže se řídí příslušnými ustanoveními ZZVZ a Soutěžním řádem ČKA (dále jen „SŘ“),
→ soutěže v úrovni veřejné zakázky malého rozsahu, které se řídí pouze § 6 zákona o zadávání veřejných zakázek a Soutěžním řádem ČKA.

Na soutěže vyhlášené v **soukromém sektoru** se ZZVZ nijak nevztahuje a proces se řídí pouze Soutěžním řádem ČKA. Další typologie soutěží je definována v SŘ z těchto hledisek:

→ předmět řešení;
→ okruh účastníků;
→ počet fází;

→ účel soutěže;
→ anonymita soutěže.

Z hlediska předmětu řešení se rozlišují soutěže:

1. Architektonické, zaměřené na řešení jednotlivých staveb, popřípadě menších souborů staveb.
2. Urbanistické, zaměřené na urbanistické řešení sídel či jejich částí.
3. Krajinářské, jejichž předmětem jsou krajinářské stavby, jako jsou veřejná prostranství v sídlech, hřbitovy, příměstské parky apod.
4. Konstrukční, zaměřené na nejvhodnější řešení konstrukce stavby, popřípadě jednotlivých konstrukčních prvků.

Většina soutěží je kombinací výše uvedených typů. Často vyhlášovány jsou i soutěže, jejichž předmětem je výtvarné řešení uměleckého díla ve veřejném prostoru.

Z hlediska okruhu účastníků se rozlišují soutěže:

1. Otevřené, jichž se mohou zúčastnit všichni soutěžící, kteří splní podmínky účasti v soutěži.
2. Užší, u nichž jsou soutěžící vyzváni k předložení soutěžních návrhů jmenovitě na základě výběru, který probíhá před vlastní soutěží.
3. Kombinované, které jsou spojením otevřené a užší soutěže (tato forma soutěže však nemůže být použita u soutěže u návrh).

Z hlediska počtu fází se soutěže člení na:

1. Jednofázové, kdy se hodnotí návrhy a rozhoduje o cenách a odměnách pouze při jednom hodnotícím zasedání poroty.
2. Dvoufázové, kdy se návrhy hodnotí dvakrát. Tento typ soutěže umožňuje v první fázi vybrat několik nejlepších návrhů, které jsou ve druhé fázi dopracovány do větší podrobnosti včetně zpřesnění ekonomických parametrů zvoleného řešení. To vytváří porotě a zadavateli lepší podmínky pro rozhodování.
3. V menší míře se konají i soutěže vícefázové, což jsou např. soutěžní workshopy a soutěžní dialogy. Fáze mají specifickou podobu v tom, že při jednotlivých jednáních jsou prezentovány soutěžní návrhy postupně upravované a zpřesňované podle pokynů poroty.

Z hlediska účelu se rozlišují soutěže:

1. Ideové, sloužící k vyjasnění určitých aspektů architektonických nebo urbanistických problémů. Výsledek soutěže může být následně podkladem např. pro změnu územního plánu, k vypracování investičního záměru, studie proveditelnosti nebo pro definici podmínek následné „projektové“ soutěže a pro další úvahy o tématu.
2. Projektové, jejichž účelem je získání konkrétního řešení stavby či území a zároveň výběru zhotovitele následné zakázky na projektovou nebo územně plánovací dokumentaci či územní studii. Na výběr nejlepších návrhů u takovéto soutěže navazuje jednání o uzavření smlouvy s účastníky, kteří nejlepší návrhy předložili. U soutěží o návrh se postupuje většinou formou jednacího řízení bez uveřejnění dle ZZVZ.

Soutěže z pohledu anonymity:

Anonymita soutěží je nutnou náležitostí u soutěží o návrh, a to u všech jejich typů a forem a také v celém průběhu soutěže.

U ostatních soutěží, které nejsou vyhlášeny jako soutěž o návrh, je vyžadována SŘ anonymita v první fázi otevřených a kom-

binovaných soutěží. Druhé fáze těchto soutěží a soutěže užší v celém průběhu mohou být anonymní i neanonymní dle potřeb zadavatelů.

JAKÁ JE ROLE ČKA V SOUTĚŽÍCH

Na úvod tohoto tématu je nutné zmínit, že ČKA soutěže nevyhláší, neorganizuje ani nediktuje zadavatelům veškeré náležitosti soutěže. Bohužel se stále objevují tvrzení (a to i od některých architektů), že pořádat architektonickou soutěž znamená, že se vše musí podřídit požadavkům a přáním Komory. Za soutěž v plném rozsahu zodpovídá zadavatel, ČKA na jedné straně poskytuje poradenství a konzultace a na druhé straně kontroluje soulad se SŘ.

ČKA má v oblasti soutěží tři základní úlohy:

→ propagace soutěží;
→ podpora zadavatelů;
→ posouzení soutěžních podmínek a potvrzení regulérnosti soutěže.

Propagace soutěží

Činnost ČKA v propagaci soutěží spočívá v prezentaci soutěží v tiskovinách, na seminářích a konferencích, oslovování konkrétních subjektů apod. Propagace soutěží se prolíná prakticky veškerými mediálními a PR aktivitami ČKA.

Podpora zadavatelům

Podpora zadavatelům představuje obsáhlý komplex aktivit, především:

→ akreditované semináře v oblasti zadávání veřejných zakázek;
→ informační semináře pro zadavatele a organizátory soutěží;
→ vzorové soutěžní podmínky;
→ metodické texty v tiskovinách ČKA (Bulletin a Ročenka);
→ přímé konzultace zadavatelům k soutěžím obecně i k jednotlivým dílčím aspektům přípravy, ev. i průběhu soutěže;
→ nominace porotců;
→ školení porotců;
→ auditor soutěže.

K nominaci porotců pro vysvětlení uvádíme, že ČKA nejmenuje porotce soutěží, to je plně v kompetenci zadavatele. Pokud však zadavatel ČKA požádá, připraví pracovní skupina Soutěže na základě dohodnutého postupu seznam vhodných porotců pro daný předmět soutěže.

Školení porotců pořádá Komora na základě poptávky ze strany zájemců. Školení je zaměřeno hlavně na členy ČKA, kteří jsou do porot jmenováni jako nezávislí porotci. Předmětem školení je poměrně komplexní výklad problematiky soutěží, a proto je školení vyhledáváno i zástupci zadavatelů.

Specifickou formou podpory je institut **auditora soutěže**. Jde o zástupce ČKA, specialistu na architektonické soutěže, jehož úlohou je „dohled“ nad průběhem soutěže a jednotlivými kroky zadavatele / organizátora a poroty. Slovo dohled je v uvozovkách proto, že auditor nemůže do rozhodování zadavatele či poroty zasahovat, pouze upozorňuje na případné nesoulady se SŘ a na žádost zadavatele podává výklad z pohledu SŘ. Pokud zadavatel na upozornění auditora nereflakuje, je povinen tuto skutečnost uvést do protokolu. Auditor soutěže je placenou službou, auditora jmenuje ČKA na základě žádosti zadavatele.

Kontrola soutěžních podmínek a vydání potvrzení regulérnosti

Kontrola připravených soutěžních podmínek probíhá v několika krocích definovaných v SŘ. Zadavatel zašle ČKA (na adresu tajemnice pracovní

skupiny Soutěže – viz poslední téma) připravené soutěžní podmínky, které posoudí vybraný konzultant a též supervizor za Kancelář ČKA. Na toto první posouzení má ČKA 21 dní. Posouzení se zaměřuje na soulad se SŘ. Kromě připomínek k závazným odchylkám od požadavků SŘ posouzení zpravidla obsahuje i doporučení k přehlednosti podmínek, atraktivitu soutěže apod.

Výstupy prvního posouzení jsou zaslány zadavateli, který je projedná s porotou na její ustavující schůzi v rámci projednání celých soutěžních podmínek. Následně zašle zadavatel ČKA finální verzi podmínek a ideálně i přehledně vypořádání připomínek a doporučení z prvního posouzení.

Komora zajistí druhé posouzení, a pokud je vše v pořádku, vydá potvrzení regulérnosti.

Zde je namístě uvést, co vlastně pojem regulérnost představuje.

Zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, uvádí v § 23 odst. 6 písm. s), že do působnosti Komory spadá mimo jiné „spolupracovat s vypisovateli soutěží a výběrových řízení, posuzovat soutěžní podmínky a bránit konání neregulérních soutěží a výběrových řízení“.

V oblasti soutěží se tato působnost uplatnila ve vnitřních předpisech ČKA právě výše popsaným procesem kontroly soutěžních podmínek a vydáním potvrzení regulérnosti. Regulérnost tak představuje jistý „certifikát“ kvality soutěžních podmínek garantující, že soutěž proběhne v souladu s předpisy Komory a že se jí autorizovaní architekti mohou bez obav zúčastnit. ČKA samozřejmě nemůže vydáním regulérnosti garantovat, že v průběhu soutěže nedojde k pochybení zadavatele, organizátora či poroty.

Soutěžní řád a Profesní a etický řád ČKA jsou vnitřními předpisy Komory a nemohou tedy zavazovat osoby mimo Komoru. Z toho plyne, že pokud se zadavatel s Komorou nedohodne na regulérnosti podmínek, neznamená to pro něj, že by nemohl soutěž uspořádat. Musí se však smířit s tím, že ČKA svým členům nedoporučí se dané soutěže zúčastnit, což je u vážně míněné architektonické soutěže zásadním omezením.

Každý rok řeší ČKA několik neregulérních soutěží. Většinou jde o tzv. skryté soutěže, kdy jsou v různých typech řízení o zadávání veřejné zakázky uvedeny požadavky na předložení řešení předmětu zakázky, jejichž kvalita bude hodnocena jako kritérium výběru. To je však základní atribut architektonické soutěže (§ 1 SŘ), která vyžaduje jako podmínku pro účast autorizovaných architektů potvrzení regulérnosti. U řady neregulérních soutěží jde o neznalost zadavatele a problém neregulérnosti se podaří dořešit. Je ale nutné zmínit, že k řešení neregulérní soutěže může ČKA přistoupit jen v případě, že se o takovém postupu včas dozví.

Potvrzení regulérnosti je dokladem o tom, že soutěžní podmínky jsou připraveny v souladu se SŘ, který jednoznačně definuje základní atributy regulérnosti v § 7 odst. 10, kde doslovně uvádí:

„Komora vydá potvrzení regulérnosti pouze soutěži, jejíž soutěžní podmínky byly schváleny porotou a zároveň:

- zajišťují práva účastníků na rovný, transparentní a nediskriminační přístup ze strany zadavatele, včetně práva na řešení rozporů;
- zajišťují dostatečnou dobu na vypracování soutěžního návrhu v souladu s § 5 odst. 1 tohoto Soutěžního řádu;
- zajišťují hodnocení návrhů porotou v souladu s § 9 a 10 tohoto Soutěžního řádu;
- neobsahují neoprávněné či diskriminační požadavky týkající se kvalifikace k účasti v soutěži;
- zajišťují jasné a přehledné finanční podmínky soutěže a odpovídající výši cen a odměn v souladu s § 12 tohoto Soutěžního řádu.“

KDO SOUTĚŽ ZORGANIZUJE

Komora v oblasti podpory zadavatelům vytváří prostředí pro to, aby přípravu soutěže zvládli zadavatelé sami. Vzhledem k tomu, že legislativa

zadávání veřejných zakázek je hodně komplikovaná a řada zadatelů nemá odvahu nebo vůli přípravu a průběh soutěže zajistit, je stále častější, že si zadavatelé najímají profesionálního externího organizátora.

V České republice působí již řada organizátorů soutěží, mezi nimiž jsou architekti či právníci nebo jejich týmy. Důležité je, že organizace soutěží není ze strany ČKA regulována ani dozorována, neboť Komora k tomu nemá oprávnění. Protože ČKA kontroluje a někdy i rozporuje výstupy organizátorů, zásadně nedává zadavatelům doporučení na konkrétního organizátora.

V rámci podpory zadavatelům ale ČKA zveřejnila na svých webových stránkách odkaz na organizátory soutěží www.cka.cz/souteze/vse-o-soutezich/seznam-organizatoru-soutezi. Jedná se o prostý soupis subjektů, které se profesionálně zabývají organizací architektonických soutěží.

JAK DLOUHO SOUTĚŽ TRVÁ A KOLIK SOUTĚŽ STOJÍ

Jednoznačně nejvíce dotazů při konzultacích soutěží je zaměřeno na časové a finanční aspekty soutěží.

Čas

Čas potřebný na přípravu a průběh soutěže se liší soutěž od soutěže. Soutěž probíhá v několika etapách, které jsou popsány a komentovány v dalším článku (Tahák, viz s. 50).

Pokud nepočítáme čas potřebný na dohodu o tom, že soutěž bude uspořádána (zejména u subjektů veřejné správy může být hodně dlouhý), jsou největší časové rozdíly v přípravné fázi soutěže, tedy v přípravě soutěžního zadání a soutěžních podmínek. Potřebný čas ovlivňuje zkušenost zadavatele či organizátora a složitost předmětu soutěže odrážející se v náročnosti přípravy zadání. U soutěží, jejichž předmětem jsou veřejná prostranství, popř. i některé stavby veřejné infrastruktury, je velmi vhodné do přípravy zadání zapojit veřejnost. Zodpovědně prováděné participační aktivity vyžadují mnohdy více času než samotná soutěž.

V dalších etapách je již časové nároky lépe definovat v souladu s požadavky SŘ nebo i ZZVZ.

Posouzení a schválení soutěžních podmínek

- posouzení prvního návrhu soutěžních podmínek, popř. soutěžního zadání Komorou do 21 dnů od obdržení dokumentů;
- projednání soutěžních podmínek, soutěžního zadání a připomínek Komory na ustavující schůzi poroty, odsouhlasení podmínek porotci a úprava soutěžních podmínek a soutěžního zadání; tento krok nemá časový rámeček, záleží na zadavateli;
- posouzení finální verze soutěžních podmínek Komorou a vydání potvrzení regulérnosti do 10 dnů od obdržení dokumentů (samozřejmě pokud je v podmínkách vše v pořádku).

Vyhlášení soutěže

Doba potřebná na vyhlášení soutěže závisí na jejím typu. U soutěží o návrh dle ZZVZ je třeba počítat s delším časem na zveřejnění informací ve věstnicích, nicméně jde o dny.

Vlastní soutěž

SŘ definuje minimální soutěžní lhůty:

- **6 týdnů** pro soutěž jednofázovou;
- **8 týdnů** pro soutěž dvofázovou (pro první fázi minimálně 3 týdny).

Soutěžní lhůty konkrétních soutěží je třeba přizpůsobit předmětu soutěže, u soutěží vyžadujících zpracování obsáhlejších soutěžních návrhů např. i s modelem je třeba je adekvátně prodloužit. Je žádoucí zohlednit např. i období, ve kterém se soutěž koná.

Přezkoušení a hodnocení návrhů

Po odevzdání návrhů musí proběhnout přezkoušení návrhů, kterému u soutěží o návrh předchází spárování částí odevzdávaných elektronicky prostřednictvím profilu zadavatele (dokladová část a případně textová část) a fyzicky (panely s grafickou částí). Tyto kroky předchází hodnotícímu zasedání poroty, které musí proběhnout nejpozději do dvou měsíců od ukončení soutěžní lhůty.

Hodnotící zasedání trvá většinou jeden den, v případě složitých soutěží a soutěží s větším počtem odevzdaných návrhů trvá i více dní. Je nezbytné, aby si zadavatel, porotci i přizvaní odborníci udělali na hodnotící zasedání dostatečnou časovou rezervu.

Rozhodnutí o výběru nejvhodnějšího návrhu a následné kroky

Po soutěži musí zadavatel odsouhlasit výsledky soutěže a doporučení poroty a přijmout rozhodnutí o výběru nejvhodnějšího návrhu. U soutěží vyhlášených subjekty veřejné správy je většinou potřeba usnesení samosprávních orgánů, např. zastupitelstev. Čas na tuto etapu se odvíjí od frekvence zasedání schvalujícího orgánu. SŘ požaduje přijmutí rozhodnutí o výběru nejvhodnějšího návrhu do **90 dnů** od rozhodnutí poroty.

Rozhodnutí je následně doručeno účastníkům soutěže spolu s protokolem. Na to má **deset dnů**.

Dnem doručení začíná lhůta pro zpřístupnění návrhů účastníkům soutěže, která trvá **15 dní**. Během této lhůty mohou účastníci podat námítky vůči krokům zadavatele či poroty. Zadavatel musí do 15 dnů od obdržení námitek odeslat namítajícím písemné rozhodnutí, jak námítku vypořádat.

Soutěž v ideálním případě končí po lhůtě pro zpřístupnění návrhů, pokud nejsou podány žádné námítky. Pokud ideální případ nenastane, může dojít k rozhodčímu řízení u Stavovského soudu ČKA nebo k řízení u úřadu na ochranu hospodářské soutěže. Tyto procesy mohou ukončení soutěže oddálit až o několik měsíců.

Jednání o uzavření smlouvy

V případě projektové soutěže je posledním krokem jednání o uzavření smlouvy, jehož specifickou formou je jednací řízení bez uveřejnění následující po soutěži o návrh dle ZZVZ. Jednání o uzavření smlouvy ani jednací řízení bez uveřejnění nejsou nijak časově ohraničeny.

Výše uvedené časové aspekty popisují především otevřenou jednofázovou soutěž. U užších soutěží je třeba přičíst dobu na výběr účastníků soutěže, u dvofázových soutěží pak na dvojí přezkoušení a dvě hodnotící zasedání poroty.

Samostatným typem jsou soutěžní workshopy či soutěžní dialogy, u nichž je příprava a zejména průběh soutěže delší, neboť se realizují prezentace soutěžních návrhů v několika kolech.

Závěrem lze k časovým aspektům soutěže uvést, že jakýkoliv spěch je kvalitě soutěže na škodu. To ovšem platí obecně o většině jiných lidských činností.

Peníze

Příprava a průběh soutěže kladou finanční nároky na zadavatele, které zahrnují finance na:

- organizaci soutěže;
- honoráře porotců;
- ceny a případně odměny a náhrady výloh pro soutěžící.

Organizace soutěže

Finanční náročnost organizace soutěže souvisí se složitostí předmětu soutěže a formou jejího zajištění. Jde o náklady na:

- platy či mzdy zaměstnanců zadavatele zabývajících se přípravou soutěže a vykonávajících v soutěži úlohu závislých porotců a popř. přizvaných odborníků, sekretáře a přezkušovatele (pokud nejde o externisty);

- zajištění jednání poroty;
- platby externím osobám;
- platby externímu organizátorovi v případě, že si ho zadavatel najme;
- zajištění výstavy soutěžních návrhů.

Honoráře porotců

Činnost nezávislých porotců je honorována hodinovou sazbou. Výše honoráře není nikde definována a je předmětem dohody porotců a zadavatele. Soutěžní řád uvádí, že tato dohoda má být učiněna na ustavující schůzi poroty.

Geny, odměny a náhrady výdajů soutěžících

Adekvátní finanční ohodnocení soutěžících zahrnující ceny, popř. odměny a náhrady výdajů je jedním z aspektů atraktivitu soutěže. Stejně jako mnohé jiné aspekty soutěže se požadavky na finanční ohodnocení v SŘ vyvíjely a dnes jsou rozděleny podle toho, zda jde o soutěž projektovou, či ideovou, a charakteru soutěže a podle charakteru následné zakázky.

Pro **ideové soutěže** definuje SŘ adekvátní finanční ohodnocení ve výši 1 % z investičních nákladů stavby. To je poměrně nepřesný a nejasný požadavek, protože ideové soutěže mnohdy směřují k definici možností využití území či podoby stavby, na základě které bude možné teprve investiční náklady určit. Adekvátnost finančního ohodnocení ideových soutěží se řeší individuálně při posuzování soutěžních podmínek.

Pro **projektové soutěže, jejichž předmětem je pozemní či krajinářská stavba**, je stanoven výpočet částky finančního ohodnocení, který vychází z předpokládaných investičních nákladů a kategorií náročnosti staveb. Ideální je použití Kalkulačky zveřejněné na webových stránkách Komory – www.cka.cz/sluzby/clenum/kalkulackyceny-a-odmeny-v-soutezich-na-pozemni-a-krajinarske-stavby.

Pro **projektové soutěže, jejichž předmět odpovídá územní studii**, je minimální finanční ohodnocení ve výši poloviny předpokládané ceny územní studie. Odpovídající cenu územní studie lze vypočítat s užitím kalkulačky pro regulační plány a územní studie na webu ČKA.

Pro **projektové soutěže, jejichž předmět odpovídá územnímu plánu**, je minimální finanční ohodnocení ve výši 10 % z ceny územního plánu.

Milan Svoboda
konzultant pro zadavatele soutěží, ČKA

DŮLEŽITÉ KONTAKTY

- **Ing. Tereza Walterová Zemanová**, tajemnice pracovní skupiny Soutěže
E: tereza.zemanova@cka.cz, T: 777 464 453
- **Dipl. Ing. Mirko Lev**, předseda pracovní skupiny Soutěže
E: lev@starchitects.cz
- **Mgr. Barbora Veselá**, právní poradenství k soutěžím
E: barbora.vesela@cka.cz
- **RNDr. Milan Svoboda**, konzultace k soutěžím
E: milan.svoboda@cka.cz

Klášterní zahrady v Litomyšli

soutěž: realizace:	1997 1999–2000
autoři: spolupráce:	Václav Babka, Radko Květ, Zdeněk Sandler Richard Mátl, Jiří Zrzavý

Knihovna Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně

soutěž: realizace:	1998 1998–2002
autoři:	Kuba & Pilař architekti / Ladislav Kuba, Tomáš Pilař

Domy s pečovatelskou službou v Horažďovicích

soutěž: realizace:	1998 1998–2002
autoři:	Šrámková architekti / Alena Šrámková, Tomáš Koumar, Jan Hájek

Bytové domy U Nemocnice Litomyšli

soutěž: realizace:	1999 1999–2002
autoři:	AP Atelier / Josef Pleskot, Radek Lampa, Filip Tittelbach, Pavel Fanta, Zdeněk Rudolf

Bytový dům se startovacími byty v Třeboní

soutěž: realizace:	1999 1999–2001
autoři:	S.H.S architekti / Martina Buřičová, Lukáš Holub, Lubor Sladký

ROZDĚLOVNÍK ŘÍZENÍ A POSTUPŮ UŽÍVANÝCH PŘI ZADÁNÍ ZAKÁZEK NA PROJEKTOVÉ SLUŽBY

ŘÍZENÍ: OTEVŘENÁ SOUTĚŽ O NÁVRH + JŘBU

Právní úprava:	ZZVZ, Soutěžní řád ČKA
Podmínky užití:	bez omezení
Průběh v základních fázích:	příprava zadání soutěže → jmenování poroty → dokončení soutěžních podmínek a jejich odsouhlasení porotou → získání potvrzení regulérnosti od ČKA → vyhlášení soutěže → přezkoušení formální stránky návrhů → hodnocení soutěžních návrhů porotou → rozhodnutí zadavatele o vítězném návrhu → jednací řízení bez uveřejnění → podpis smlouvy
Časová náročnost:	obvyklou časovou náročnost u jednotlivých druhů řízení a postupů je velmi obtížné určit, neboť záleží na velké řadě individuálních faktorů (délce přípravy všech soutěžních podkladů, participačním procesu, schvalovacích procesech atd.)
Náklady:	→ náklady na honorář členů poroty a jejich pomocných orgánů (sekretář a přezkušovatel) → možné náklady na honorář přizvaným odborníkům → náklady na ceny oceněným účastníkům, případně odměny → náklady na administraci, není-li zadavatel schopen zajistit interně
Předpoklady úspěšného zadání:	→ jmenování poroty s účastí zkušených odborníků důvěryhodných pro účastníky → správná definice soutěžního zadání, ideálně navazující na odbornou a veřejnou diskusi → zkušený organizátor anebo konzultant postupu → podpora soutěže ze strany zástupců zadavatele
Výhody:	→ jednoznačně nejlepší možnost výběru – zadavatel může s pomocí odborníků srovnat návrhy ze stránky provozní, estetické, ekonomické apod. → transparentní forma výběru s možností zapojení veřejnosti jak před zahájením soutěže (formulace zadání), tak po vyhlášení (výstava, debata) → u dvoufázové soutěže má zadavatel možnost ovlivnit podobu návrhu formou doporučení účastníkům po první fázi
Kdy se nehodí:	→ při potřebě zadání zakázky rychleji, než jsou minimální zákonné lhůty → existuje-li specifické zadání – např. již zhotovená studie budoucího záměru, na kterou se bude projekčními pracemi navazovat, a není potřeba vybírat řešení podle kvality
Tip!	→ soutěž o návrh je tradiční a prověřený nástroj výběru projektanta, stavby vzniklé na základě soutěží patří k nejkvalitnějším po všech stránkách – estetika, užitnost, provoz (např. rekonstrukce radnice v Českých Budějovicích, územní plán Blatné či klášterní zahrady v Litomyšli) → ČKA zajišťuje bezplatné konzultace v celém průběhu soutěže o návrh → ČKA doporučuje otevřenou soutěž jako nejvhodnější variantu, zadavatelé přináší možnost největšího výběru → vzorové soutěžní podmínky najdete na webu ČKA

ŘÍZENÍ: UŽŠÍ SOUTĚŽ O NÁVRH + JŘBU

Právní úprava:	ZZVZ, Soutěžní řád
Podmínky užití:	bez omezení
Průběh v základních fázích:	příprava zadání soutěže → jmenování poroty → dokončení soutěžních podmínek a jejich odsouhlasení porotou → získání potvrzení regulérnosti od ČKA → vyhlášení soutěže s výzvou k podání žádosti o účast → posouzení žádostí o účast porotou, snížení počtu účastníků zadavatelem a výzva zadavatele k podání soutěžních návrhů vybraným účastníkům → přezkoušení formální stránky návrhů → hodnocení soutěžních návrhů porotou → rozhodnutí zadavatele o vítězném návrhu → jednací řízení bez uveřejnění → podpis smlouvy
Náklady:	→ náklady na honorář členů poroty a jejich pomocných orgánů (sekretář a přezkušovatel) → možné náklady na honorář přizvaným odborníkům → náklady na ceny oceněným účastníkům, případně odměny → náklady na administraci, není-li zadavatel schopen zajistit interně
Předpoklady úspěšného zadání:	→ jmenování poroty s účastí zkušených odborníků důvěryhodných pro účastníky → správná definice soutěžního zadání, ideálně navazující na odbornou a veřejnou diskusi → vhodné, nediskriminační nastavení kritérií pro snížení počtu účastníků, např. reference → zkušený organizátor anebo konzultant → podpora soutěže ze strany zástupců zadavatele
Výhody:	→ jednoznačně nejlepší možnost výběru – zadavatel může s pomocí odborníků srovnat návrhy ze stránky provozní, estetické, ekonomické apod. → transparentní forma výběru s možností zapojení veřejnosti jak před zahájením soutěže (formulace zadání), tak po vyhlášení (výstava, debata) → vyšší kontrola zadavatele nad výběrem dodavatele – v užší soutěži porota vybírá v první fázi budoucí účastníky neanonymně → nižší náročnost práce poroty ve srovnání s otevřenou soutěží (nižší počet návrhů)
Kdy se nehodí:	→ při potřebě zadání zakázky rychleji, než jsou minimální zákonné lhůty pro soutěž a JŘBU → existuje-li specifické zadání – např. již zhotovená studie budoucího záměru, na kterou se bude projekčními pracemi navazovat, a není potřeba vybírat řešení podle kvality → v situacích, kde existuje řada možných řešení zadání; zájmem zadavatele je pak získat co nejširší spektrum názorů a co největší počet řešení
Tip!	→ soutěž o návrh je tradiční a prověřený nástroj výběru projektanta, stavby vzniklé na základě soutěží patří k nejkvalitnějším po všech stránkách – estetika, užitnost, provoz (např. rekonstrukce radnice v Českých Budějovicích, územní plán Blatné či klášterní zahrady v Litomyšli) → ČKA zajišťuje bezplatné konzultace v celém průběhu soutěže o návrh → vzorové soutěžní podmínky najdete na webu ČKA → užší soutěž je běžný způsob zadávání zakázek ve Francii, Benelu-xu, Dánsku a Německu → v červenci 2023 vstoupila v účinnost novela zákona o zadávání veřejných zakázek, která odstraňuje dosavadní nejistotu v otázce, zde lze v užší soutěži o návrh vybírat účastníky na základě portfolií referenčních prací

ŘÍZENÍ: OTEVŘENÉ ŘÍZENÍ	
<u>Právní úprava:</u>	ZZVZ
<u>Podmínky užití:</u>	bez omezení
<u>Průběh v základních fázích:</u>	zahájení řízení vůči neomezenému okruhu dodavatelů → hodnocení nabídek → výběr dodavatele → uzavření smlouvy
<u>Náklady:</u>	→ náklady na honorář externích členů komise, hodnotí-li se organizace, kvalifikace nebo zkušenost osob, které se mají přímo podílet na plnění veřejné zakázky
<u>Předpoklady úspěšného zadání:</u>	→ dostatečně konkrétní, promyšlené a projednané zadání → informované stanovení předpokládané hodnoty zakázky → vhodné stanovení hodnotících kritérií a požadavků na kvalifikaci → popsání mechanismu stanovení mimořádně nízké nabídkové ceny → jmenování zkušených členů hodnotící komise, hodnotí-li se organizace, kvalifikace nebo zkušenost osob, které se mají přímo podílet na plnění veřejné zakázky (portfolia prací, pohovor)
<u>Výhody:</u>	→ nižší procesní náročnost → vyšší rychlost řízení → nižší náklady řízení
<u>Kdy se nehodí:</u>	→ při zadávání zakázek na projekční práce pro významné stavby, např. veřejné budovy → zadavatel nemá ujasněnou představu o zadání → zadavatel chce být předem seznámen s podobou budoucí stavby a má zájem o výběr z konkrétních řešení
<u>Tip!</u>	→ zadavatel může vést s možnými dodavateli předběžné tržní konzultace jako podklad pro přípravu zadávacích podmínek → hodnotícím kritériem může být organizace, kvalifikace nebo zkušenost osob, které se mají přímo podílet na plnění veřejné zakázky, tu lze hodnotit formou pohovoru a/nebo referenčních zakázek → lze využít tzv. dvouobálkovou metodu, která pomáhá zajistit maximální nestrannost při hodnocení kvality nabídek: hodnocení kvality probíhá bez toho, že by bylo ovlivněno výší ceny

ŘÍZENÍ: ZJEDNODUŠENÉ PODLIMITNÍ ŘÍZENÍ

<u>Právní úprava:</u>	ZZVZ
<u>Podmínky užití:</u>	pouze podlimitní VZ
<u>Průběh v základních fázích:</u>	uveřejnění výzvy k podání nabídek na profilu zadavatele → oslovení konkrétních dodavatelů → hodnocení nabídek → uzavření smlouvy
<u>Náklady:</u>	→ náklady na honorář externích členů komise, hodnotí-li se organizace, kvalifikace nebo zkušenost osob, které se mají přímo podílet na plnění veřejné zakázky
<u>Předpoklady úspěšného zadání:</u>	→ dostatečně konkrétní, promyšlené a projednané zadání → informované stanovení předpokládané hodnoty zakázky → vhodné stanovení hodnotících kritérií a požadavků na kvalifikaci → popsání mechanismu stanovení mimořádně nízké nabídkové ceny → jmenování zkušených členů hodnotící komise, hodnotí-li se organizace, kvalifikace nebo zkušenost osob, které se mají přímo podílet na plnění veřejné zakázky (portfolia prací, pohovor)

<u>Výhody:</u>	→ nízké náklady → možnost oslovit konkrétní dodavatele → rychlost → nízká administrativní náročnost
<u>Kdy se nehodí:</u>	→ při zadávání zakázek na projekční práce pro významné stavby, např. veřejné budovy → zadavatel nemá ujasněnou představu o zadání → zadavatel chce být předem seznámen s podobou budoucí stavby a má zájem o výběr z konkrétních řešení
<u>Tip!</u>	→ ZPŘ se neoznamuje ve Věstníku, což má obvykle za výsledek užší okruh účastníků, jejichž nabídky se hodnotí. Je vhodné zaslat výzvu k podání nabídky účastníkům vybraným odpovědně podle kvality a relevance jejich referencí → zadavatel může předem neformálně konzultovat s účastníky jejich zájem o podání nabídky

ŘÍZENÍ: ŘÍZENÍ SE SOUTĚŽNÍM DIALOGEM

<u>Právní úprava:</u>	ZZVZ, Soutěžní řád, předkládají-li se návrhy
<u>Podmínky užití:</u>	vázáno na splnění § 60 ZZVZ
<u>Průběh v základních fázích:</u>	oznámení o zahájení řízení se soutěžním dialogem s výzvou k podání žádostí o účast → posouzení žádostí o účast, snížení počtu účastníků → výzva k účasti v soutěžním dialogu vybraným účastníkům → soutěžní dialog → ukončení soutěžního dialogu → výzva účastníků soutěžního dialogu k podání nabídek → hodnocení nabídek → uzavření smlouvy
<u>Náklady:</u>	→ náklady na honorář členů poroty a jejich pomocných orgánů (sekretář a přezkušovatel), předkládají-li se návrhy → možné náklady na honorář přizvaným odborníkům → náklady na ceny oceněným účastníkům, případně odměny → náklady na administraci, není-li zadavatel schopen zajistit interně
<u>Předpoklady úspěšného zadání:</u>	→ schopnost zadavatele odborně zajistit administrativní postup v SD → zajímavé zadání, které motivuje k účasti dostatek účastníků → jmenování poroty s účastí zkušených odborníků důvěryhodných pro účastníky → vhodné, nediskriminační nastavení kritérií pro snížení počtu účastníků, např. reference
<u>Výhody:</u>	→ vhodné v případě složitých zadání, do nichž vstupuje více subjektů, např. vícero investorů, dotčené orgány a vysoké množství faktorů / limitů → umožňuje práci na řešení ve spolupráci všech účastníků soutěžního dialogu s participací dalších subjektů vč. veřejnosti
<u>Kdy se nehodí:</u>	→ zadavatel má zájem o relativně jednoduchou, prověřenou formu postupu v zadávacím řízení → při potřebě relativně rychlého zadání zakázky → zadavatel má přiměřeně zřetelnou představu o definici předmětu zakázky
<u>Tip!</u>	→ v posledních letech se uskutečnilo několik soutěžních dialogů – Revitalizace parku na Karlově náměstí v Praze, Železniční most pod Vyšehradem či Revitalizace Velkého kina ve Zlíně, aktuálně probíhá soutěžní dialog Nový hlavák

ŘÍZENÍ: ARCHITEKTONICKÁ SOUTĚŽ	
Právní úprava:	Soutěžní řád
Podmínky užití:	VZ malého rozsahu
Průběh v základních fázích:	příprava zadání soutěže → jmenování poroty → dokončení soutěžních podmínek a jejich odsouhlasení porotou → získání potvrzení regulérnosti od ČKA → vyhlášení soutěže → přezkoušení formální stránky návrhů → hodnocení soutěžních návrhů porotou → rozhodnutí zadavatele o vítězném návrhu → podpis smlouvy
Náklady:	→ náklady na honorář členů poroty a jejich pomocných orgánů (sekretář a přezkušovatel) → možné náklady na honorář přizvaným odborníkům → náklady na ceny oceněným účastníkům, případně odměny → náklady na administraci, není-li zadavatel schopen zajistit interně
Předpoklady úspěšného zadání:	→ jmenování poroty s účastí zkušených odborníků důvěryhodných pro účastníky → správná definice soutěžního zadání, ideálně navazující na odbornou a veřejnou diskusi → podpora soutěže ze strany zástupců zadavatele
Výhody:	→ jednoznačně nejlepší možnost výběru – zadavatel může s pomocí odborníků srovnat návrhy ze stránky provozní, estetické, ekonomické apod. → transparentní forma výběru s možností zapojení veřejnosti jak před zahájením soutěže (formulace zadání), tak po vyhlášení (výstava, debata) → u dvoufázové soutěže má zadavatel možnost ovlivnit podobu návrhu formou doporučení účastníkům po první fázi → oproti soutěži o návrh dle ZZVZ je k dispozici více variant postupu dle potřeb zadavatele, klesá náročnost administrace
Kdy se nehodí:	→ existuje-li specifické zadání – např. již zhotovená studie budoucího záměru, na kterou se bude projekčními pracemi navazovat, a není potřeba vybírat řešení podle kvality
Tip!	→ soutěž o návrh je tradiční a prověřený nástroj výběru projektanta, stavby vzniklé na základě soutěží patří k nejkvalitnějším po všech stránkách – estetika, užitnost, provoz (např. rekonstrukce radnice v Českých Budějovicích, územní plán Blatné či klášterní zahrady v Litomyšli) → ČKA zajišťuje bezplatné konzultace v celém průběhu soutěže o návrh → ČKA doporučuje otevřenou soutěž jako nejvhodnější variantu, zadavateli přináší možnost největšího výběru → vzorové soutěžní podmínky najdete na webu ČKA
ŘÍZENÍ: ZADÁVACÍ ŘÍZENÍ MIMO REŽIM ZZVZ	
Právní úprava:	ZZVZ, Občanský zákoník
Podmínky užití:	VZ malého rozsahu
Průběh v základních fázích:	dle rozhodnutí zadavatele typicky → vyhlášení výběrového řízení s výzvou k podání nabídek → hodnocení nabídek → uzavření smlouvy
Náklady:	→ náklady na honorář externích členů komise, hodnotí-li se reference anebo pohovor s uchazeči o zakázku

Předpoklady úspěšného zadání:	→ vhodné stanovení hodnoticích kritérií a požadavků na kvalifikaci → informovaná identifikace předpokládané hodnoty zakázky → popsání mechanismu na stanovení mimořádně nízké nabídkové ceny → ustanovení zkušené, důvěryhodné odborné komise, jsou-li hodnocena portfolia účastníků řízení
Výhody:	→ rychlost → zadavatel je flexibilní ve stanovení postupu
Kdy se nehodí:	→ při zadávání zakázek na projekční práce pro významné stavby, např. veřejné budovy → zadavatel nemá jasnou představu o podobě plnění → zadavatel chce být předem seznámen s podobou budoucí stavby a má zájem o výběr z konkrétních řešení
Tip!	→ v hodnoticích kritériích by nemělo chybět hodnocení referenčních staveb účastníků řízení komisí se zastoupením odborníků → hodnotit lze též pohovor s realizačním týmem nad přístupem k plnění zakázky
FORMA ZADÁNÍ: PARALELNÍ ZADÁNÍ ZAKÁZKY	
Právní úprava:	Občanský zákoník
Podmínky užití:	VZ malého rozsahu
Průběh v základních fázích:	→ jedná se o vícero paralelně zadaných zakázek směřujících k získání více návrhů řešení typicky v podobě zjednodušené koncepční studie k řešenému záměru → dodavatelé jsou osloveni přímo zadavatelem a je s nimi uzavřen smluvní vztah na zpracování studie za úplatu. Zadavatel z dodaných návrhů vybere cestou stanovenou dle vlastní úvahy návrh, o jehož rozpracování do fází projektové dokumentace má zájem, od jeho dodavatele následně objedná zpracování dalších projektových fází
Náklady:	→ odměna všem dodavatelům studie, která odpovídá rozsahu objednaného řešení. Odměna případně porotě, bude-li ustanovena
Předpoklady úspěšného zadání:	→ sestavení poroty, která z paralelně objednaných řešení vybere nejvhodnější, na základě stejných zásad jako v případě architektonické soutěže → oslovení vhodné kombinace kvalitních dodavatelů vybraným s ohledem na předmět zakázky → informovaná identifikace předpokládané hodnoty zakázky
Výhody:	→ rychlost → zadavatel je flexibilní ve stanovení postupu → zadavatel má vysokou míru volnosti při výběru dodavatele
Kdy se nehodí:	→ při zadávání zakázek na projekční práce pro významné stavby, např. veřejné budovy → zadavatel nemá jasnou představu o podobě plnění → pro zadání podlimitních a nadlimitních zakázek
Tip!	→ nesmí být užito k obcházení pravidel pro architektonickou soutěž: odměna za studie musí být stanovena v odpovídající výši pro rozsah plnění

Arcidiecézní muzeum v Olomouci

soutěž: 1998
realizace: 1999–2006

autoři: HŠH architekti / Petr Hájek, Tomáš Hradečný, Jan Šépka
spolupráce: Jan Vlnař, Martin Maršík, Ondřej Hofmeister, Jan Kolář, Rastislav Komínek, Petr Trávníček, Jana Zlámalová

Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové

soutěž: 1993
realizace: 2004–2008

autoři: Projektil architekti / Roman Brychta, Adam Halíř, Petr Lešek, Ondřej Hofmeister

Národní technická knihovna v Praze

soutěž: 2000
realizace: 2004–2009

autoři: Projektil architekti / Roman Brychta, Adam Halíř, Ondřej Hofmeister, Petr Lešek
spolupráce: Hipposdesign / Radim Babák, Ondřej Tobola

Tyršův most v Přerově

soutěž: 2003
realizace: 2008–2012

autoři: Šrámková architekti / Alena Šrámková, Lukáš Ehl, Tomáš Koumar

Památník obětem komunismu v Liberci

soutěž: 2003
realizace: 2003–2006

autoři: Petr Janda, Josef Kocián, Aleš Kubalík, Jakub Našinec, Veronika Sávová

TAHÁK PRO ZADAVATELE A ORGANIZÁTORY SOUTĚŽÍ

Tento dokument je rychlým průvodcem soutěží pro zadavatele a organizátory. Nenahrazuje právní dokumenty týkající se soutěží (Soutěžní řád ČKA, Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek). Podrobnější informace a komentáře k jednotlivým krokům mohou zadavatelé a organizátoři nalézt v dalších dokumentech ČKA, zejména ve vzorových soutěžních podmínkách.

ETAPA SOUTĚŽE	DŮLEŽITÉ KROKY	POZNÁMKA
Rozhodnutí o uspořádání soutěže a její příprava	Ujasnění si smyslu a účelu soutěže	<ul style="list-style-type: none"> → zadavatel si ujasní konečný stav, tedy to, čeho chce uspořádáním soutěže dosáhnout → zadavatel si ověří finanční požadavky na soutěž a možnost jejich krytí z dostupných zdrojů → u projektové soutěže musí mít zadavatel jasno o účelu soutěže, není možné rozhodovat o využití soutěžních návrhů až dle výsledků soutěže → k přípravě podkladu pro rozhodování o podobě a využití stavby či o využití a uspořádání území slouží ideová soutěž → zadavatel může využít možnost prvotní/vstupní bezplatné konzultace s ČKA (ČKA ovšem nemůže nahradit organizátora soutěže)
	Definice zadání	→ u projektové soutěže musí být zadání co nejpřesnější
	Rozhodnutí o charakteru soutěže podle okruhu účastníků a podle počtu fází	<ul style="list-style-type: none"> → otevřená / užitá / kombinovaná soutěž (kombinovanou soutěž nelze užít u soutěží o návrh dle ZZVZ) → jednofázová / dvoufázová soutěž
	Výběr zpracovatele soutěžních podmínek, sekretáře soutěže a přezkušovatele soutěžních návrhů	<ul style="list-style-type: none"> → zpracovatel soutěžních podmínek a pomocné orgány soutěže, tedy sekretář soutěže a přezkušovatel, musí mít přehled o právních aspektech soutěží (Soutěžní řád, ZZVZ, občanský zákoník) → v případě neanonymních soutěží lze uvedené pozice kumulovat → sekretář soutěže a přezkušovatel nemohou být zároveň porotci
	Výběr organizátora	<ul style="list-style-type: none"> → pokud zadavatel nehodlá organizaci soutěže zajistit sám, vybere externího organizátora → Komora vede seznam organizátorů, dostupný na webu: www.cka.cz/souteze/vse-o-soutezich/seznam-organizatoru-soutezi
	Sestavení poroty	<ul style="list-style-type: none"> → zadavatel musí dodržet požadavky na převahu nezávislých členů a na odbornost porotců dané Soutěžním řádem, ev. ZZVZ u poroty jako celku → Komora na žádost zadavatele provede nominaci porotců
Příprava soutěžních podmínek a soutěžních podkladů a jejich projednání před ustavující schůzí poroty	Příprava soutěžních podmínek	<ul style="list-style-type: none"> → zadavatel může využít vzorové soutěžní podmínky zveřejněné na www.cka.cz/cs/souteze → zadavatel musí zohlednit aktuální znění Soutěžního řádu a v případě soutěže o návrh i ZZVZ
	Předložení první verze soutěžních podmínek Komoře k posouzení	<ul style="list-style-type: none"> → Komora ve svém vyjádření sleduje soulad podmínek se Soutěžním řádem → Komora též může doporučit úpravy soutěžních podmínek na základě praktických zkušeností, a to i ve věci souladu se ZZVZ, pokud jde o soutěž o návrh → Komora informuje o přípravě soutěže na svých stránkách v sekci Připravované soutěže

ETAPA SOUTĚŽE	DŮLEŽITÉ KROKY	POZNÁMKA
Příprava soutěžních podmínek a soutěžních podkladů a jejich projednání před ustavující schůzí poroty	Příprava soutěžních podkladů	<ul style="list-style-type: none"> → zadavatel poskytne soutěžícím co nejvíce nezbytných podkladů pro zpracování návrhu, zejména musí být zajištěny dostatečné podklady mapové ve vektorové podobě pro použití v běžných grafických programech → rozsah podkladů musí být přiměřený, není vhodné zatěžovat soutěžící podklady, které nikterak nevyužijí → zadavatel uvede též podklady veřejně dostupné na internetových stránkách zadavatele či jiných subjektů
Ustavující schůze poroty	Vysvětlení účelu a smyslu soutěže, prohlídka místa	<ul style="list-style-type: none"> → ustavující schůze poroty je klíčovým momentem soutěže → zadavatel vysvětlí a prodiskutuje s porotou účel a smysl soutěže → potřebná je prohlídka místa, kterého se soutěž týká
	Volba předsedy poroty	→ po zvolení předseda poroty řídí schůzi poroty
	Projednání soutěžních podmínek	<ul style="list-style-type: none"> → porota se zadavatelem projde navržené soutěžní podmínky včetně připomínek Komory a dohodne úpravy soutěžních podmínek → porotci zohlední při úpravách požadavky zadavatele i zajištění práv a odpovídajícího postavení soutěžících → zásadní úlohou porotců je projednání zadání a požadavků na soutěžní návrh, kontrola podkladů a též finančních a časových aspektů soutěže → porota se zadavatelem dohodne kritéria posuzování soutěžních návrhů, která pak při jejich hodnocení dodrží
	Odsouhlasení soutěžních podmínek a závazek porotců k práci v porotě	<ul style="list-style-type: none"> → porota odsouhlasí soutěžní podmínky podpisem prohlášení či zápisu → v případě, že není možné podmínky upravit a odsouhlasit při ustavující schůzi, je možné odsouhlasení provést PER ROLLAM → odsouhlasení soutěžních podmínek musí být doložitelné, je jedním z požadavků pro vydání potvrzení regulérnosti → porotci podepíší zadavateli závazek nebo jinou formu dohody o práci v porotě
	Dohoda o honoráři porotců	→ porota se zadavatelem dohodne výši honoráře nezávislých porotců a úhradu nezbytných nákladů
Projednání soutěžních podmínek před vyhlášením soutěže	Předložení upravených podmínek Komoře k vydání potvrzení regulérnosti	<ul style="list-style-type: none"> → upravené podmínky předloží zadavatel Komoře k vydání regulérnosti → pokud Komora shledá nesoulad podmínek se Soutěžním řádem, zadavatel podmínky upraví a úpravy sdělí porotcům a vyžádá si jejich souhlas → k soutěžním podmínkám, které jsou v souladu se Soutěžním řádem, vydá Komora potvrzení regulérnosti → Komora může vydat potvrzení regulérnosti s výhradou k podmínkám soutěže, které nesplňují celkovou výši cen a odměn v minimu odpovídajícím Soutěžnímu řádu → v případě soutěže o návrh Komora potvrzením regulérnosti negarantuje soulad soutěžních podmínek se ZZVZ
	Schválení podmínek zadavatelem	<ul style="list-style-type: none"> → zadavatel schválí podmínky ve výsledném znění, forma schválení je věc nastavení vnitřních procesů zadavatele → pokud by došlo při schvalování podmínek zadavatelem k jejich změně, je nutné informovat porotce a Komoru a vyžádat si vyjádření, zda změna není v rozporu se souhlasem porotců či potvrzením regulérnosti

ETAPA SOUTĚŽE	DŮLEŽITÉ KROKY	POZNÁMKA
Vyhlášení / zahájení soutěže	Zveřejnění soutěže	→ v případě soutěže o návrh zadavatel zveřejní soutěž ve Věstníku veřejných zakázek a Úředním věstníku Evropské unie dle ZZVZ → vyhlášení / zahájení soutěže oznámí zadavatel na svém profilu zadavatele nebo na svých internetových stránkách → Komora informuje o vyhlášení soutěže na svých stránkách v sekci Probíhající soutěže → vhodné je uveřejnění informací o soutěži na portálech zabývajících se architekturou a v tisku, ev. jiných médiích
	Poskytnutí soutěžních podmínek a podkladů	→ zadavatel poskytne soutěžní podmínky a podklady prostřednictvím profilu zadavatele nebo internetových stránek → v případě, že některé podklady není možné poskytnout elektronicky, zadavatel informuje, jak mohou tyto podklady soutěžící obdržet
Soutěžní lhůta	Vysvětlení soutěžních podmínek a soutěžních podkladů	→ zadavatel poskytne vysvětlení soutěžních podmínek a podkladů v průběhu soutěžní lhůty podle pravidel uvedených v soutěžních podmínkách → nastavení lhůt pro vysvětlení musí zohlednit fakt, že vysvětlení či úprava soutěžních podmínek může významně ovlivnit přípravu soutěžních návrhů → u soutěže o návrh musí zadavatel zohlednit podmínky dané ZZVZ v § 144
	Prohlídka místa	→ pokud je to relevantní, zorganizuje zadavatel pro soutěžící prohlídku místa, ideálně s výkladem → případné dotazy vznesené při prohlídce a odpovědi na ně musí být zaznamenány a zveřejněny pro všechny soutěžící
	Odevzdání návrhů	→ dle pravidel uvedených v soutěžních podmínkách zorganizuje zadavatel převzetí návrhů → v případě elektronického podávání návrhů zajistí funkčnost a dostatečnou kapacitu elektronického nástroje
Kontrola návrhů	Přezkoušení návrhů	→ sekretář převezme fyzicky odevzdávané části návrhů, pokud jde o soutěž anonymní, zkontroluje dodržení podmínek anonymity na obalech, návrhy rozbalí a přiřadí všem částem návrhu pořadové číslo → přezkušovatel provede společně se sekretářem přezkoušení návrhů, zejména naplnění požadavků na obsah a formu soutěžního návrhu a naplnění podmínek zadání a dodržení anonymity návrhů, pokud jde o soutěž anonymní → z přezkoušení pořídí záznam, který předkládá porotě → předmětem přezkoušení není hodnocení kvality návrhů
	Kontrola naplnění podmínek účasti v soutěži	→ zadavatel zajistí kontrolu splnění podmínek účasti v soutěži, tedy čestných prohlášení, osvědčení o autorizaci, dokladů o splnění způsobilosti a kvalifikačních podmínek ad., o kontrole provede záznam a předloží ho porotě → v případě anonymní soutěže kontrolu provede osoba, která je nezávislá na porotě a pomocných orgánech soutěže a která se zaváže k mlčenlivosti → v případě, že je část návrhů odevzdávána elektronicky a část fyzicky, provede nezávislá osoba i spárování obou částí návrhů, o spárování provede záznam, který ovšem poskytne porotě až po hodnocení návrhů a rozhodnutí o udělení cen a odměn → v případě, že nejde o soutěž o návrh, může být kontrola provedena až po ukončení hodnocení návrhů porotou a po rozhodnutí o udělení cen a odměn

ETAPA SOUTĚŽE	DŮLEŽITÉ KROKY	POZNÁMKA
Hodnotící zasedání poroty	Úvodní část	→ zadavatel svolá hodnotící zasedání poroty v datu dle soutěžních podmínek, pokud to není z objektivních důvodů možné, učiní tak co nejdříve, nejpozději do dvou měsíců od data uplynutí soutěžní lhůty (lhůty pro podání návrhů) → zadavatel zajistí usnášeníschopnost poroty v celém průběhu hodnotícího zasedání (porota je usnášeníschopná pouze v plném počtu řádných členů) → zadavatel též zajistí, aby se hodnotícího zasedání účastnili i náhradníci poroty pro případ potřeby zastoupení řádného člena → porotci podepíší prohlášení o nepodjatosti a nestrannosti → přezkušovatel nebo sekretář seznámí porotu s výsledky přezkoušení → porota jedná o vyřazení návrhů z hodnocení z důvodu nedodržení závazných podmínek → porota hlasuje o návrzích, které byly vyřazeny a které budou hodnoceny
	Hodnocení návrhů	→ porota se shodne na formě hodnocení návrhů → porota hodnotí návrhy především formou diskusí nad návrhy, přitom sleduje kritéria hodnocení uvedená v soutěžních podmínkách → porota hodnotí návrhy převážně konsenzuálně, předseda poroty zajistí otevřenou a rovnou diskusi nezávislých a závislých porotců → porotce má právo na zaznamenání odlišného názoru do protokolu, pokud o to požádá (minoritní vótum) → o rozhodnutích v průběhu hodnocení porota hlasuje
	Prezentace soutěžních návrhů	→ pokud to forma soutěže umožňuje, je vhodná prezentace návrhů účastníky → předseda poroty zajistí, že všichni prezentující mají rovné podmínky pro prezentaci
	Zprávy přizvaných odborníků	→ pokud jsou zadavatelem nebo porotou přizváni odborníci na témata spojená s předmětem soutěže, prezentují v průběhu hodnotícího zasedání názor na návrhy z pohledu své odbornosti
	Rozhodnutí o výběru návrhů do druhé fáze soutěže	→ v případě dvoufázové soutěže porota po hodnocení návrhů v první fázi rozhodne o výběru návrhů do druhé fáze soutěže, resp. o zúžení počtu návrhů u soutěží o návrh dle ZZVZ → porota definuje požadavky na návrhy pro druhou fázi soutěže a upřesní soutěžní podmínky, pokud je to potřebné a možné
	Rozhodnutí o pořadí návrhů	→ v závěru hodnocení porota jedná a hlasuje o udělení cen a odměn → porota se snaží uplatnit udělení všech cen a odměn uvedených v soutěžních podmínkách
	Seznámení se se jmény účastníků a autorů	→ v případě anonymní soutěže sekretář či předseda poroty otevrou obálky Autor, u soutěží o návrh dle ZZVZ zpřístupní přehled o autorech jednotlivých návrhů (spárování)
	Písemné zhodnocení soutěže, návrhů a doporučení zadavateli	→ porota provede zhodnocení soutěže jako celku a všech jednotlivých soutěžních návrhů → při zhodnocení jednotlivých soutěžních návrhů sledují naplnění hodnotících kritérií uvedených v soutěžních podmínkách → porota připraví doporučení zadavateli k dalšímu využití výsledků soutěže a k následným krokům

ETAPA SOUTĚŽE	DŮLEŽITÉ KROKY	POZNÁMKA
Protokol o průběhu soutěže		<ul style="list-style-type: none"> → zadavatel zajistí protokol o průběhu soutěže, v němž jsou zaznamenána všechna podstatná fakta ze soutěže, jako jsou zápis z ustavující schůze poroty, zpráva přezkušovatele, průběh hodnotícího zasedání atd. → zaznamenány musí být složení poroty a jeho změny a všechna hlasování → součástí protokolu musí být přehled soutěžících → v protokolu musí být uvedeno zhodnocení soutěže, zhodnocení všech jednotlivých návrhů a doporučení poroty zadavateli → protokol podepisují porotci a sekretář soutěže → u dvoufázových soutěží zadavatel zajistí, aby návrhy z 1. fáze nebyly zveřejněny do ukončení hodnocení a rozhodnutí o udělení cen a odměn ve 2. fázi
Po hodnotícím zasedání	Výzva účastníkům do druhé fáze soutěže	<ul style="list-style-type: none"> → zadavatel vyzve účastníky do druhé fáze soutěže a zpřístupní jim požadavky na návrhy a ev. upravené soutěžní podmínky → po výzvě se opakují etapy „Soutěžní lhůta“, Kontrola návrhů“ a „Hodnotící zasedání poroty“ pro druhou fázi → podle ustanovení soutěžních podmínek oznámí zadavatel účastníkům, jejichž návrhy nebyly vybrány do druhé fáze, tuto skutečnost
	Rozhodnutí o výběru návrhu	<ul style="list-style-type: none"> → zadavatel rozhodne o výběru návrhu do 90 dnů od ukončení hodnotícího zasedání a převzetí protokolu → do deseti dnů oznámí rozhodnutí účastníkům, a to buď písemně, nebo elektronicky zveřejněním na profilu zadavatele nebo na jeho internetových stránkách → k oznámení připojí kompletní protokol o průběhu soutěže → zadavatel zašle protokol a digitální verzi oceněných a odměněných návrhů Komoře ke zveřejnění na internetových stránkách v sekci Ukončené soutěže
	Zpřístupnění a zveřejnění návrhů	<ul style="list-style-type: none"> → zadavatel zpřístupní soutěžní návrhy všem účastníkům → zadavatel zveřejní návrhy na internetových stránkách, v tisku nebo jiným vhodným způsobem → zadavatel zajistí veřejnou výstavu soutěžních návrhů, kde budou vhodně prezentovány všechny soutěžní návrhy tak, jak byly hodnoceny porotou → pro prezentaci soutěže a architektury je vhodné spojit s výstavou veřejnou diskusi k soutěži a jejím výsledkům za účasti porotců a vybraných účastníků soutěže
	Řešení rozporů	→ zadavatel posoudí a vypořádá případné námitky proti postupu zadavatele a poroty v soutěži
	Ukončení soutěže	<ul style="list-style-type: none"> → po vypořádání námitek zadavatelem, popř. ukončení smírčího řízení Komorou, ev. řízení vedeného ÚOHS zadavatel ukončí soutěž → ukončení soutěže oznámí na profilu zadavatele, ev. na internetových stránkách → v případě soutěže o návrh oznámí ukončení soutěže ve věstníku Veřejných zakázek a v Úředním věstníku EU

TAHÁK PRO POROTCE

Tento dokument je rychlým přehledem důležitých bodů a kroků, které musí porotci v rámci soutěže splnit.

Podrobnější informace a komentáře k soutěžím lze nalézt v právních dokumentech týkajících se soutěží (Soutěžní řád ČKA, Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek) a v dalších dokumentech ČKA, zejména ve vzorových soutěžních podmínkách.

ETAPA ČI DÍLČÍ KROK V PRŮBĚHU SOUTĚŽE	CO JE POTŘEBA / VHODNÉ UDĚLAT ČI NEOPOMINOUT
Sestavení poroty	<ul style="list-style-type: none"> → oslovení porotci si vyžádají od zadavatele co nejvíce informací o předmětu soutěže, charakteru soutěže, plánovaném průběhu i finančních aspektech a také o ostatních porotcích včetně závislých → porotci zváží svoje časové možnosti – práce v porotě není jen o zasedáních poroty, ale také o přípravě na ně → nezávislí porotci musí vnímat svoji roli nejen jako hodnotitele návrhů, ale také konstruktivního oponenta zadavateli při přípravě soutěže, neboť jako praktikující architekti umí na zadání nahlédnout z profesní perspektivy → <i>vhodné je ověřit, zda architekti z okolí osloveného porotce nemají v plánu soutěžit a nedošlo by při přijetí účasti v porotě k jejich vyloučení ze soutěže</i>
Ustavující schůze poroty – úvod, volba předsedy a prohlídka místa	<ul style="list-style-type: none"> → před ustavující schůzí si porotci prostudují zaslané podklady – návrh soutěžních podmínek a zejména soutěžní zadání → <i>vhodné je též oživení znalostí Soutěžního řádu v aktuálním znění a v případě soutěže o návrh též ustanovení § 143–150 ZZVZ</i> → porotci v úvodu ustavující schůze dojdou ke shodě se zadavatelem v tématech cíle soutěže a předmětu soutěže → při volbě předsedy vybírají porotci nejen podle odborných kvalit kandidáta / kandidátů, ale též dle jejich schopnosti komunikace napříč porotou a vůči zadavateli; důležité je přihlédnout k jeho zkušenostem z porot předchozích soutěží → není stanoveno, zda předsedou poroty má být nezávislý, či závislý porotce; zvykem je, že předseda se vybírá z nezávislých, což pomáhá zadavateli zejména při prezentaci výsledků soutěže → porotci si dohodnou dostatek času na všechny úkony poroty → porotci si vyžádají prohlídku místa, kterého se soutěž týká, pokud není naplánována
Ustavující schůze poroty – projednání soutěžních podmínek, soutěžních podkladů a soutěžního zadání	<ul style="list-style-type: none"> → porotci při procházení soutěžních podmínek a soutěžního zadání posoudí tyto dokumenty z pohledu svých požadavků na hodnocení návrhů, ale i z pohledu soutěžících (sledují, zda lze vše pochopit správně a jednoznačně) a navrhnou a dohodnou potřebné úpravy → při posuzování podmínek pro účast v soutěži porotci prosazují maximální otevřenost soutěže, tedy zváží smysluplnost a oprávněnost omezení soutěžících dle typu autorizace a referencí na obdobné zakázky → obsah soutěžního návrhu porotci posuzují s ohledem na kritéria hodnocení a definují minimum, které potřebují vidět a číst, aby mohli dobře rozhodnout → porotci vyřeší se zadavatelem míru závaznosti soutěžních podmínek a soutěžního zadání; je nutné vzít v úvahu, že u soutěží o návrh dle ZZVZ porotci nemají možnost odpustit soutěžícím prořešky proti závazným formálním podmínkám (známé případy jako nestejně velké rámečky, nepřesná měřítka grafiky, jiná velikost panelů, chybějící kóty) a musí je za každou chybu vyřadit z posuzování (zadavatel je pak vyloučí ze soutěže); z toho plyne, že závazné mají být jen ty nejdůležitější části soutěžního návrhu → porotci řeší se zadavatelem vztah obsahu soutěžního návrhu a finančního ohodnocení (ceny a odměny), berou v úvahu fakt, že soutěžící musí vynaložit mnoho práce a přímých nákladů, a vyloučí takové části návrhu, které nejsou nezbytné

ETAPA ČI DÍLČÍ KROK V PRŮBĚHU SOUTĚŽE	CO JE POTŘEBA / VHODNÉ UDĚLAT ČI NEOPOMINOUT
Ustavující schůze poroty – projednání soutěžních podmínek, soutěžních podkladů a soutěžního zadání	<ul style="list-style-type: none"> → porotci si vyžádají po zadavateli ověření, zda požadavky na obsah a měřítko grafických vyjádření návrhu odpovídají velikostem a orientaci panelů, nejlépe formou vzoru doporučeného rozvržení panelů → při posuzování finančních aspektů soutěže porotci ověří zejména, zda zadavatel stanovil odpovídající výši investičních nákladů nebo předpokládané ceny ÚPD či územní studie → porotci dohodnou se zadavatelem soutěžní podklady tak, aby soutěžící nemuseli dělat mechanické úkony (jako digitalizace podkladů), shánět a sestavovat data, která může připravit zadavatel (např. sociodemografické analýzy) a na druhou stranu aby nebyli zatíženi studiem podkladů, které pravděpodobně nevyužijí → porotci posoudí potřebu navržených přizvaných odborníků a popřípadě navrhnou přizvání dalších
Ustavující schůze poroty – odsouhlasení soutěžních podmínek a závazek porotců k práci v porotě	<ul style="list-style-type: none"> → porotci odsouhlasí soutěžní podmínky podpisem prohlášení či zápisu → v případě, že není možné podmínky upravit a odsouhlasit při ustavující schůzi, je možné odsouhlasení provést PER ROLLAM → porotci podepíší zadavateli závazek nebo jinou formu dohody o práci v porotě
Dohoda o honoráři porotců	<ul style="list-style-type: none"> → porotci se zadavatelem dohodnou výši honoráře nezávislých porotců a úhradu nezbytných nákladů; zohlední při tom náročnost práce poroty a finanční možnosti zadavatele → obvyklá hodinová sazba je 800–1200 Kč
Vysvětlení soutěžních podmínek a soutěžních podkladů	<ul style="list-style-type: none"> → porotci, zejména předseda poroty a minimálně další jeden závislý člen poroty, poskytnou zadavateli součinnost při vysvětlení soutěžních podmínek v oblasti týkající se předmětu soutěže → svoje názory k žádostem a podklady k vysvětlení poskytnou co nejdříve, aby zadavatel mohl splnit termíny uvedené v soutěžních podmínkách → porotci se zúčastní dle pokynů předsedy poroty jednání poroty k zodpovězení dotazů, pokud ho zadavatel svolá
Hodnotící zasedání poroty – úvod, zpráva přezkušovatele	<ul style="list-style-type: none"> → porotci si blokují předem stanovený čas na zasedání poroty s určitou rezervou → porotci podepíší prohlášení o nepodjatosti a nestrannosti → porotci zachovávají mlčenlivost o návrzích a průběhu hodnocení po celou dobu hodnotícího zasedání, u dvoufázových soutěží i mezi hodnoceními první a druhé fáze → porotci vyslechnou zprávu přezkušovatele nebo sekretáře o výsledku přezkoušení návrhů → porotci jednají a hlasují o vyřazení návrhů (a následném vyloučení) z hodnocení z důvodu nedodržení závazných podmínek → u soutěží o návrh dle ZZVZ porotci vyřadí návrh za zjevné porušení závazných podmínek → u porušení doporučených podmínek porotci pouze posoudí, zda porušení snižuje srozumitelnost a „hodnotitelnost“ návrhu, zpravidla takové návrhy nevyklučují → porotci formálním hlasováním rozhodnou o návrzích, které jsou vyřazeny, a o návrzích, které budou hodnoceny
Hodnotící zasedání – hodnocení návrhů	<ul style="list-style-type: none"> → porotci se shodnou na formě hodnocení návrhů → porotci hodnotí návrhy formou diskusí nad návrhy, kterých se účastní i náhradníci → porotci v diskusích a následných rozhodováních sledují kritéria hodnocení uvedená v soutěžních podmínkách → předseda poroty vede porotce k efektivní a rovné diskusi, v níž nezávislí porotci i závislí porotci vysvětlují svoje postoje a názory → porotci v hodnocení návrhů a v rozhodováních postupuje převážně konsenzuálně, rozhodování „silou“ při hlasování by mělo být výjimečným a krajním případem → porotci mohou do protokolu požádat o zaznamenání odlišného názoru (minoritní větum) → o rozhodnutích v průběhu hodnocení porotci hlasují

ETAPA ČI DÍLČÍ KROK V PRŮBĚHU SOUTĚŽE	CO JE POTŘEBA / VHODNÉ UDĚLAT ČI NEOPOMINOUT
Hodnotící zasedání – hodnocení návrhů	<ul style="list-style-type: none"> → při hlasování porotci ověřují nutný poměr hlasů pro přijetí návrhu dle ustanovení Soutěžního řádu → porotci nezasahují do rozhodnutí, která náleží zadavateli (např. výzva k doplnění listin prokazujících splnění podmínek účasti v soutěži, udělení skicovného apod.) a nemohou přijmout rozhodnutí, které odporuje Soutěžnímu řádu a zejména soutěžním podmínkám
Hodnotící zasedání – prezentace soutěžních návrhů	<ul style="list-style-type: none"> → předseda poroty zajistí, že všichni prezentující mají rovné podmínky pro prezentaci
Hodnotící zasedání – rozhodnutí o výběru návrhů do druhé fáze soutěže	<ul style="list-style-type: none"> → v případě dvoufázové soutěže porotci po hodnocení návrhů v první fázi rozhodnou o výběru návrhů do druhé fáze soutěže, resp. o zúžení počtu návrhů u soutěží o návrh dle ZZVZ → porotci definují věcné i formální požadavky na návrhy pro dopracování v druhé fázi soutěže a upřesní soutěžní podmínky, pokud je to potřebné a možné
Rozhodnutí o pořadí návrhů	<ul style="list-style-type: none"> → v závěru hodnocení porotci jednají a hlasují o udělení cen a odměn → porotci se snaží uplatnit udělení všech cen a odměn uvedených v soutěžních podmínkách
Hodnotící zasedání – písemné zhodnocení soutěže, návrhů a doporučení zadavatel, čtení a podpis protokolu	<ul style="list-style-type: none"> → porotci se shodnou na zhodnocení soutěže jako celku a jednotlivých soutěžních návrhů → při zhodnocení návrhů sledují porotci naplnění hodnotících kritérií uvedených v soutěžních podmínkách; přitom se vyvarují formálních vyjádření a též protichůdných hodnocení → porotci se shodnou na doporučení zadavatel k dalšímu využití výsledků soutěže a k následným krokům při jednání o uzavření smlouvy / jednacím řízením bez uveřejnění → porotci projdou se zadavatelem (sekretářem) návrh protokolu, v případě nutnosti dohodnou upřesnění a doplnění → v závěru hodnotícího zasedání porotci podepíší protokol
Zpřístupnění a zveřejnění návrhů	<ul style="list-style-type: none"> → porotci poskytnou zadavateli součinnost při prezentaci výsledků soutěže → předseda poroty (výjimečně jiný pověřený člen) se účastní na zahájení výstavy, ev. na diskusi k výsledkům soutěže
Řešení rozporů	<ul style="list-style-type: none"> → předseda poroty poskytne zadavateli součinnost při vyřizování námitek proti postupu poroty v soutěži

Nová budova Fakulty architektury ČVUT v Praze

soutěž:	2004
realizace:	2005–2010
autoři:	Šrámková architekti, s. r. o. / Alena Šrámková, Lukáš Ehl, Tomáš Koumar

Tři kašny na náměstí Republiky v Plzni

soutěž:	2004–2005
realizace:	2006–2010
autoři:	Ondřej Císler, spolupráce David Blahout, Jakub Vlček, Juraj Smoleň, Ondřej Dušek, Pavel Hošek, Michal Blažek

Komunitní centrum Máj v Českých Budějovicích

soutěž:	2010
realizace:	2013–2014
autoři:	SLLA Architects / Michal Sulo, Miriam Lišková, Jozef Skokan

Revitalizace spodní části Gahurova prospektu ve Zlíně

soutěž:	2011
realizace:	2011–2013
autoři:	ellement architects / Jitka Ressová, Hana Maršíková, Jan Pavézka

Synagoga ve Čekyni

soutěž:	2012
realizace:	2012–2014
autoři:	H3T architekti / Vít Šimek, Štěpán Řehoř

DATA BÁZE SOUTĚŽÍ NA WEBU ČKA

Česká komora architektů má již rok nový web. Kromě redesignu a úpravy uživatelského prostředí prodělala největší změny sekce soutěží. Jejím základním stavebním kamenem se stala komplexní databáze, která zahrnuje všechny proběhlé regulérní architektonické soutěže od roku 1993 (tedy od vzniku ČKA), kterých je již téměř 900.

Za vznikem databáze stojí dlouholetý proces sběru dat platformy CBArchitektura, který především u těch nejstarších soutěží znamenal i studium tištěných podkladů v archivu ČKA nebo dobových odborných periodik.

Zcela zásadní výhodou databáze je možnost vyhledávání a filtrování podle konkrétních parametrů a provázání s ostatními sekcemi webu. Filtrování je možné jak podle předmětu soutěže, tak typu zadavatele, stavu nebo konkrétního roku, kdy soutěž proběhla. Filtrem „Oceněno“ je možné vyhledat soutěže, na jejichž základě vznikly stavby oceněné v rámci České ceny za architekturu. Data u jednotlivých soutěží je možné provázat jak s konkrétním profilem autorizované osoby, byla-li členem poroty, nebo účastníkem či autorem oceněného/odměněného soutěžního návrhu, tak přes Seznam městských architektů (sekce Svět architektury) s konkrétním městem. Databázi je možné vizualizovat buď jako klasický seznam, nebo jako Mapu soutěží. Každá soutěž má totiž nově i svou přesnou lokaci.

Na databázi v loňském roce navázala soutěžní přehlídka DESET, jejímž cílem byla prezentace staveb vzešlých z architektonických soutěží v období let 1993 až 2015. Je to poprvé v historii Komory, kdy se jako příklad dobré praxe prezentují nikoliv pouze soutěže, ale přímo realizované stavby. Všechny stavby z přehledky DESET jsou rovněž součástí sekce Svět architektury na novém webu a provázané odkazem na konkrétní soutěž.

Dlouhodobým cílem je doplnění databáze o maximum dat, jejichž sběr nadále probíhá. U starších soutěží (zhruba před rokem 2000) chybí údaje o časovém průběhu, porotě a především samotné soutěžní návrhy, které často neexistují v digitální podobě. Jak by stránka takové starší soutěže měla vypadat, ukazuje například ta úplná první na Městské centrum Ústí nad Labem, která byla vyhlášena již v roce 1992 a naštěstí byla podrobně publikovaná v odborných periodikách. Vzhledem k počtu soutěží se jedná o poměrně náročný úkol. Tento článek je tedy zároveň výzvou architektům, aby ze svých archivů poskytli data k oceněným/odměněným soutěžním návrhům, které se stanou součástí zcela unikátní soutěžní databáze, která může být přínosem pro jednotlivé vyhlášovatele, výzkumnou činnost nebo při vyhodnocování plnění Politiky architektury a stavební kultury ČR.

Tomáš Zdvihal
člen PS Soutěže pověřený evidencí
a vyhodnocováním soutěží

NEJDŮLEŽITĚJŠÍ ZMĚNY SOUTĚŽNÍHO ŘÁDU ČKA 2020 AŽ 2023

Valná hromada ČKA na svých zasedáních 17. dubna 2021, 16. června 2022 a 22. dubna 2023 (tedy v období od vydání předchozího Bulletinu věnovaného soutěžím) schválila řadu změn Soutěžního řádu. Přehled těch nejzásadnějších naleznete níže.

1/ Úprava podmínek účasti v soutěži (§ 3 odst. 2 písm. a) SŘ

Soutěžní řád stanovuje podmínky možné účasti v soutěži, resp. určuje případy, kdy je účast v soutěži vyloučena. Jedním z těchto případů je situace, kdy se daná osoba podílela na přípravě a/nebo vyhlášení soutěže. Úprava podmínky příslušného ustanovení SŘ vzešlo z potřeby vyjasnění jeho výkladu, neboť opakovaně docházelo k situacím, kdy zadavatel pro obavu z porušení Soutěžního řádu nepřípustně v soutěži účast osob, které předtím zpracovaly pro soutěž určité podklady (vyžadující vysokou odbornou a zpravidla velmi specifickou znalost). Úprava tedy sleduje zpřesnění pojmu „bezprostřední účast na přípravě zadání a vyhlášení soutěže“. Návrh na doplnění příslušného ustanovení byl veden názorem, že zpracovatelé analytických a mapových podkladů, jako jsou rešerše, analýzy geologických, hydrologických či biotických podmínek, dendrologické průzkumy apod., nejsou ve srovnání s ostatními účastníky zvýhodnění, a je tedy vhodné jim účast v soutěži umožnit. (VH 2021)

2/ Úprava podmínek odškodnění (§ 6 odst. 3 SŘ)

Dle Soutěžního řádu musí zadavatel v případě, že zruší soutěž, přiměřeně odškodnit účastníky, přičemž za přiměřeně odškodnění je považována částka odpovídající souhrnu cen a odměn. V praxi často zadavatel ve snaze předejít situaci, že bude muset rozdělit mezi několik málo účastníků celou částku určenou na ceny a odměny, stanoví v soutěžních podmínkách maximální výši odškodnění na jednoho účastníka. Přijatá úprava tento postup umožňuje za předpokladu, že bude takto stanovená minimální výše odškodnění na jednoho účastníka odpovídat minimálně výši třetí ceny. (VH 2022)

3/ Úprava podmínek kombinované soutěže (§ 2 odst. 2 písm. c) SŘ

Soutěžní řád vyžadoval, aby kombinované soutěže byly vždy minimálně v první fázi anonymní. Úpravou došlo ke sjednocení požadavků na kombinovanou a užší soutěž tím, že byla zavedena možnost neanonymní první fáze u kombinovaných soutěží. Přisněnější požadavky často vedly zadavatele ke zvolení varianty soutěže užší, u níž požadavek na anonymitu první fáze není. (VH 2023)

4/ Úprava regulérnosti s výhradou (§ 7 odst. 11 SŘ)

Komora postrádala nástroj, jak upozornit účastníky, že stanovená hodnota projekční zakázky následující po soutěži neodpovídá doporučení dle kalkulačky ČKA, ale je například výrazně nižší. Nezřídka bylo kritizováno, že soutěže s podhodnocenou zakázkou obdržely potvrzení regulérnosti. Nově se proto posuzuje i hodnota následné zakázky, je-li v soutěžních podmínkách uvedena, a není-li

v odpovídající výši dle doporučení kalkulačky ČKA, potom je soutěži vydána regulérnost s výhradou. (VH 2022)

5/ Úprava posuzování finančních aspektů soutěže (§ 12 odst. 1 SŘ)

Do odpovídající částky vyhrazené na ceny a odměny se dříve zahrnovaly pouze částky na ceny a popř. odměny. Úprava reagovala na zaběhnutou praxi, kdy jsou při posuzování finančních aspektů soutěže zohledňovány i náhrady za přípravu soutěžního návrhu (tzv. skicovné), které jsou zadavatelem vypláceny paušálně při splnění základních podmínek na obsah a úpravu soutěžního návrhu. Tento postup je běžný u užších soutěží a druhých fází soutěží. (VH 2021)

6/ Úprava lhůty pro vyplacení cen a odměn (§ 12 odst. 4 SŘ)

Poté, co byla lhůta pro vyplacení cen a odměn zkrácena na 10 dnů od uplynutí lhůty pro podání námitek (15 dnů od rozhodnutí o námitce, byla-li podána), resp. 10 dnů od ukončení soutěže (VH 2021), se v praxi ukázalo, že je tato lhůta příliš krátká a pro zadavatele bylo (především z důvodu zdlouhavých, administrativně náročných interních procesních náležitostí) často nereálné ji dodržet. Valná hromada tedy schválila její prodloužení na 50 dnů od uplynutí lhůty pro podání námitek (65 dnů od rozhodnutí o námitce, byla-li podána), resp. 50 dnů od ukončení soutěže. (VH 2022)

7/ Úprava podmínek možné kumulace funkcí sekretáře a přezkušovatele (§ 9 odst. 1 SŘ)

Ze Soutěžního řádu nepřímo vyplývalo, že u anonymních soutěží a anonymních fází soutěží není možné, aby funkci sekretáře a přezkušovatele zastávala tatáž osoba, nicméně explicitně to v řádu uvedeno nebylo. Pro jednoznačný výklad a snazší vymahatelnost bylo proto toto pravidlo do řádu zakotveno výslovným uvedením, že kumulace je možná pouze u neanonymních soutěží. (VH 2023)

8/ Úprava procesu posouzení soutěžních podmínek Komorou a potvrzení regulérnosti (§ 7 odst. 2 SŘ)

Původní znění Soutěžního řádu vedlo k výkladu, že soutěžní podmínky musí být předloženy ČKA k posouzení nejméně 15 dnů před vyhlášením soutěže, což by znamenalo provést posouzení soutěžních podmínek před ustavující schůzí, vypořádat připomínky ČKA, uspořádat ustavující schůzi, finálně posoudit SP a vydat potvrzení regulérnosti, to vše během 15 dnů. Dlouhodobé zkušenosti s posuzováním soutěžních podmínek ukazují na potřebu posouzení první verze soutěžních podmínek ve větším předstihu, a to jak z hlediska profesních aspektů (předmětu soutěže, soutěžního zadání, náležitostí soutěžního návrhu apod.), tak z hlediska právních a administrativních ustanovení (event. souladu se ZZVZ). Proces posuzování je nastaven tak, že nejprve konzultant z PSS posoudí odborné aspekty soutěžních podmínek a následně je provedena supervize (nejen z právního hlediska). Cílem úpravy je jednoznačné nastavení průběhu procesu posouzení regulérnosti soutěže. Byla stanovena 21denní lhůta, vycházející z praktických zkušeností s časovou náročností procesu posouzení regulérnosti, která je časově navázána na termín konání ustavující schůze poroty.

Novela zákona o zadávání veřejných zakázek

Letos v červenci vstoupila v účinnost novela zákona o zadávání veřejných zakázek s číselným označením č. 166/2023 Sb. Novela přináší komplexní úpravu zákona a především odstraňuje nedostatků transpozice unijních zadávacích směrnic, zpřesňuje některá ustanovení a přináší změny, jež mají vést ke snížení administrativní zátěže na straně zadavatelů i dodavatelů. Oblast soutěží o návrh zůstává bez zásadních změn, za příznivou lze považovat změnu úpravy hodnocení žádostí o účast v užší soutěži o návrh, která by měla omezit obavy z hodnocení portfolií referencí účastníků. Nově

těž platí, že zadavatel může v soutěžních podmínkách uvést, že námítka proti nim lze podat nejpozději 72 hodin před koncem lhůty pro podání soutěžních návrhů.

Barbora Veselá
právní poradkyně ČKA a supervizorka soutěžních podmínek

SOUTĚŽNÍ DIALOG A SOUTĚŽNÍ WORKSHOP

Dialog, nebo soutěž?

Soutěžní dialog je jednou z forem, jak může zadavatel docílit výběru architekta či projektanta k návrhu svého záměru. Základní odlišností dialogu od klasických soutěží je skutečnost, že se jedná o proces neanonymní, založený na diskusi mezi zadavatelem, resp. hodnotící komisí a účastníky.

Kdy dialog ano a kdy ne

Dle § 68 ve spojení s § 60 písm. b) zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů („Zákon“), je zadavatel oprávněn použít řízení se soutěžním dialogem v případě, že je součástí veřejné zakázky návrh řešení nebo inovativního řešení. Zadavatelům je tedy dáována ze Zákona poměrně velká volnost pro rozhodnutí, zda architektka/projektanta ke svému záměru vybrat prostřednictvím tohoto postupu, či např. volit klasickou anonymní soutěž.

Dle statistiky České komory architektů bylo od roku 2017 vedeno 12 soutěžních dialogů. Zda jde o počet přiměřený, či zda dochází k jeho nadužívání v poměru ke klasickým soutěžím, je věcí názoru. V každém případě, i s ohledem na složitost tohoto procesu, který dále blíže popisujeme, lze zadavatelům doporučit, aby soutěžní dialog volili vždy jen v situaci, kdy je to pro kvalitní výsledek nezbytné.

Soutěžní dialog je vhodné volit tam, kde i po důkladné přípravě soutěžních podkladů je zřejmé, že soutěžní zadání je možné naplnit rozličným způsobem a existuje vícero proměnných, které mohou být brány v potaz (typicky např. urbanistické koncepce pro novou městskou čtvrť). Legitimní je volba soutěžního dialogu i tam, kde budoucí záměr má vícero možných řešení a zadavatel se kvůli důležitosti projektu necítí být povoláný učinit rozhodnutí o jediném správném soutěžním řešení.

Naopak by ale soutěžní dialog neměl být nástrojem pro zadavatele, jak obejít přípravu soutěžních podkladů a soutěžního zadání. Situace, kdy zadavatel vymezí svůj budoucí záměr jen obecně a nechá účastníky, aby přicházeli s rozličnými řešeními a sami pro tento záměr zjišťovali limity, nemůže vést ke kvalitnímu výsledku a pro zadavatele znamená jen přesunutí přípravné fáze na pozdější čas, kdy bude v diskusi s účastníky postaven do situace, v níž musí svůj obecný záměr blíže specifikovat.

Průběh dialogu

Vlastní průběh soutěžního dialogu si můžeme pomocně rozdělit na 4 fáze – fázi přípravnou, fázi kvalifikační, fázi diskusní a fázi nabídkovou.

Přípravná fáze předchází vyhlášení soutěžního dialogu a z toho důvodu nebývá někdy považována za vlastní fázi soutěžního dialogu. Ovšem mělo by tomu tak být, protože soutěžní dialog bude vždy organizačně pouze tak dobrý, jak dobrá byla jeho

přípravná fáze. V přípravné fázi by tedy měl zadavatel, stejně jako u klasických soutěží, shromáždit všechny potřebné soutěžní podklady a definovat soutěžní zadání. Nadto v případě soutěžního dialogu by však zadavatel měl v soutěžním zadání upozornit zájemce o účast, jaká témata soutěžního zadání by dle jeho názoru neměla podléhat další diskusi, případně poukázat na limity těchto témat (shodně jako v případě klasických soutěží však není žádoucí vymezovat tyto podmínky, není-li to skutečně nezbytné, jako podmínky závazné), a naopak jaké části soutěžního zadání dávají zájemcům prostor pro vlastní invenci.

Po vyhlášení soutěžního dialogu pak běží zájemcům o účast lhůta pro podání žádostí o účast. V této fázi prokazují zájemci zadavateli, že splňují všechny jím v soutěžních podmínkách (v případě soutěžního dialogu hovoříme o zadávací dokumentaci) stanovené podmínky způsobilosti a kvalifikace. Zároveň v této fázi dochází i ke snižování počtu účastníků na předem zadavatelem avizovaný počet, a to na základě kritérií technické kvalifikace (reference účastníků). Pro úplnost lze podotknout, že výběr účastníků provádí porota (v soutěžním dialogu označovaná jako hodnotící komise), a to postupem a způsobem, který je zadavatel povinen předem v zadávací dokumentaci zveřejnit. Zadavatel pak doporučení hodnotící komise oficiálně stvrdí vydáním výzvy k účasti v dialogu, která bude zaslána postupujícím účastníkům, a vydáním rozhodnutí o vyloučení, které bude zasláno všem těm účastníkům, kteří k postupu do další fáze dialogu nebyli hodnotící komisí vybráni.

Ve fázi vlastního dialogu, někdy označované jako fáze diskusní, vytvářejí postupující účastníci svůj prvotní myšlenkový koncept, který následně prezentují hodnotící komisí. V rámci soutěžního dialogu jde o jeho nejdůležitější fázi, a aby byla přínosem jak pro zadavatele, tak pro účastníky, je důležité pro tuto fázi vyhradit dostatečnou časovou dotaci. Je tedy vhodné poskytnout adekvátní časový prostor jak účastníkům pro zpracování jejich konceptů, tak ale zároveň i hodnotící komisí pro jejich studování. Není-li hodnotící komisí tento dostatečný časový prostor poskytnut, odrazí se tento fakt na kvalitě následné diskuse komise s účastníky. Stěžejním okamžikem dialogu je pak vlastní prezentace konceptu ze strany účastníků před hodnotící komisí. Doporučuje se vždy umožnit týmům separátní prezentaci (bez přítomnosti dalších soutěžních týmů) a čas vyhrazený pro účastníky rozdělit na vlastní prezentaci účastníka a následnou diskusi s hodnotící komisí. V rámci diskuse by účastník měl obdržet od hodnotící komise zpětnou vazbu k jeho myšlenkovému konceptu. Tato je pak účastníkovi zaslána následně i písemně, a to společně s výzvou k podání nabídky.

Rozesláním výzvy k podání nabídky začíná poslední, nabídková fáze soutěžního dialogu. Účastníci v reakci na zpětnou vazbu od hodnotící komise upravují svůj koncept do podoby finálního návrhu. Na závěr této fáze pak podávají zadavateli svoji závaznou nabídku, obsahující nejen soutěžní návrh, ale i další zadavatelem vyžadované části nabídky, nejčastěji nabídkovou cenu za budoucí plnění. Dle podmínek zadavatele může na podání nabídky opět navazovat prezentace soutěžního návrhu, ovšem není ani výjimkou situace, kdy se prezentace již dále nekoná.

K vlastnímu procesu soutěžního dialogu lze doplnit, že být jeho fáze jsou neměnné, způsob, jak zadavatel jednotlivé fáze dialogu, a to zejména fázi diskusní, naplní, tj. např. kolik fází prezentací je konáno, záleží na zadavateli a hodnotící komisí. V případě složitých témat je vhodné uskutečnit minimálně dvě kola prezentací a dát tak účastníkům možnost před hodnotící komisí prezentovat postupnou rozpracovanost svého budoucího soutěžního návrhu.

Vyjednávání smlouvy v průběhu dialogu

Administrativně a organizačně nejnáročnější součástí soutěžního dialogu je vyjednávání smlouvy na budoucí plnění s účastníky. Zde je nutno vnímat zásadní odlišnost od klasických soutěží, kdy na ukončenou soutěž navazuje jednací řízení bez uveřejnění a smlouva na budoucí plnění je vyjednávána až v tomto navazujícím řízení, a to pouze s jedním účastníkem. Naproti tomu v soutěžním dialogu je nutné vyjednat smlouvu mezi zadavatelem a účastníky již v průběhu dialogu, a to ve fázi diskusní před vydáním výzvy k podání nabídky. Z praxe lze potvrdit, že jde o proces náročný a mnohdy

nesnadný; diskuse je vedena se všemi účastníky, kteří mají k návrhu smlouvy rozličné a mnohdy i protichůdné komentáře, a je na zadavateli všechny komentáře účastníků správně posoudit tak, aby smlouva ve své finální podobě byla přijatelná pro všechny zúčastněné strany.

Zákon sice v ustanovení § 69 odst. 8 umožňuje vést s vybraným dodavatelem (vítězem soutěžního dialogu) jednání za účelem upřesnění smluvních podmínek, ovšem tento postup je možný jen za předpokladu, že to nepovede ke změně základních parametrů zadávacích podmínek a tyto změny by neohrozily hospodářskou soutěž nebo by neměly diskriminační účinky. Právě výše uvedené zákonné limitace znamenají, že zadavatel sice má možnost úpravy smlouvy i po výběru vítěze dialogu, nicméně již jen ve velmi omezeném rozsahu.

Soutěžní workshop

Vedle soutěžního dialogu mohou být architekti a projektanti vyzváni i k účasti v soutěžním workshopu. Soutěžní workshop představuje pro zadavatele poměrně volný proces, jak docílit výběru architekta/projektanta pro svůj investiční záměr a zároveň vést s jeho účastníky diskusi. Jeho použití je však možné jen v těch případech, kdy zadavatel není povinen se při výběru takového dodavatele řídit zákonem (soukromé subjekty, veřejný zadavatele zadávající zakázku malého rozsahu, sektorový zadavatelé zadávající podlimitní veřejnou zakázku). V případech, kdy takový zadavatel bude cílit na získání potvrzení regulérnosti od České komory architektů, je samozřejmě povinen v procesu soutěžního workshopu ctít Soutěžní řád ČKA, nicméně další procesní postup je na jeho volné úvaze. I v případě soutěžního workshopu lze však doporučit klást důraz na jeho kvalitní přípravu a dostatečný časový rámec pro diskusní fázi.

Přejeme zadavatelům i architektům mnoho úspěchů, a to v jakémkoliv formě soutěže, nejen v soutěžním dialogu či workshopu.

Kamila Kulhánková
vedoucí advokátka HAVEL & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář

ZPŮSOBY ODEVZDÁVÁNÍ SOUTĚŽNÍCH NÁVRHŮ – ELEKTRONICKÉ NÁSTROJE A DALŠÍ POŽADAVKY

V současné době v České republice existuje 8 portálů pro podání veřejných zakázek; v rámci Evropské unie celkově existuje více než 125 těchto portálů. Navzdory vytvoření společného trhu a propojení evropského trhu v oblasti veřejných zakázek zůstávají základní problémy – geografická vzdálenost, kulturní rozdíly a rozmanitost při podávání nabídek, což brání přístupnosti trhu a naší větší propojenosti.

Geografická vzdálenost v Evropě je vnímána jako relativně snadno řešitelná a mnoho zahraničních architektů se uchází o zakázky v České republice, ať už jde o ty veřejné v rámci soutěží o návrh a soutěžních dialogů, nebo o soukromé soutěže, které kombinují prvky obou. Skutečnost, že se Česká republika stala vyhledávanou destinací pro zahraniční architektky, svědčí o tom, že organizace architektonické profese má v naší zemi smysl. Po několika desetiletích jsme dosáhli úrovně, která je zajímavá i pro zahraniční architektky.

Kulturní rozdíly jsou specifikem, které se mění pomalu, a nejedná se o změny, které by mohly proběhnout během několika málo let. Diskuse ohledně toho, jakým směrem se chceme jako profese ubírat v rámci otevřenosti evropského trhu, je teprve na začátku. Po generaci architektů, kteří byli přesvědčeni, že architekt coby homo localis je vázán na místní prostředí, začíná éra, kdy jsou čeští architekti vyhledáváni v zahraničí. To je dáno naším konzervativnějším a zároveň široce technicky zaměřeným přístupem ve vzdělání. Jazyková bariéra již není problémem, a také díky programům EU podporujícím přeshraniční spolupráci můžeme nalézt mnohé české architektky pracující v zahraničí. Bylo by vhodné definovat dlouhodobý zájem české architektury expandovat i do zahraničí a vytvořit strategii, jak toho dosáhnout. Ministerstvo zahraničí, jakožto historicky jediný přímý investor v zahraničí v porevoluční éře, tradici architektonických soutěží ukončilo – její obnovení považují za výzvu, na kterou by mělo reagovat.

První vlašťovkou na poli architektonických soutěží u Ministerstva zahraničí je pavilon pro EXPO 2025, na který byla po dlouhé době vyhlášena otevřená architektonická soutěž. Předpokládáme, že ministerstvo vytvoří strategii, jak propagovat českou architekturu také prostřednictvím architektonických soutěží. EXPO je vhodnou platformou pro prezentaci úspěchů českých architektonických soutěží. Naopak další ministerstva se soutěžím vyhýbají a nepřilíží kvalitní soutěže, které Ministerstvo průmyslu a obchodu zkoušelo na nové vstupy, jsou jen zástěrkou pro velké veřejné zakázky, které jsou pod patronátem tohoto ministerstva.

Pokud vláda schválila Politiku architektury, měla by ji naplňovat i činy, a ne prostřednictvím malých úplatků v podobě programů na podporu architektonických soutěží organizovaných samosprávami. Ministerstvo pro místní rozvoj by mělo ukončit podporu soutěží formou grantů nad 400 000 Kč na jednu soutěž. Pokud má MMR skutečný zájem o podporu architektonických soutěží, mělo by zahrnout regulérní architektonické soutěže jako kritérium pro udělení podpory z evropských a národních zdrojů.

Architektonické kanceláře jsou na to připraveny, respektive se za posledních pět let vyrovnaly s digitalizací. Soutěže se již podařilo uspořádat také na všech portálech, které poskytují profily zadavatelů, i když některé z nich jsou pro soutěže o návrh skutečně náročné.

Odevzdávání soutěžních návrhů v digitální a listinné podobě

Pro úplnost připomínám, že podle zákona o zadávání veřejných zakázek je od 18. 10. 2018 stanovena povinnost elektronické komunikace (registrace účastníků soutěže přes elektronický nástroj a následné vkládání všech požadovaných částí soutěžního návrhu). V případě soutěže o návrh lze tento postup kombinovat s listinnou podobou odevzdání. Umožňuje to výjimka § 211 odst. 3 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, a to pod formulací „předložení vzorků nebo modelů, které nemohou být předloženy za použití elektronické komunikace“. Takže veškeré soutěže o návrh nyní probíhají elektronicky a ve většině z nich se samotné návrhy (panely a portfolia) doručují také vytištěné. Tato praxe paralelního odevzdání probíhá nezávisle na tom, na kterém elektronickém nástroji byla soutěž vyhlášena.

Registrace v rámci elektronického nástroje

Popsání všech evropských portálů a způsobů odevzdání by bylo v rámci tohoto textu nemožné. Z českých portálů jsou nejčastěji využívány Tender Arena (<https://tenderarena.cz/>) a NEN ([\[nen.nipez.cz/\]\(https://nen.nipez.cz/\)\). Hlavní rozdíl mezi nimi spočívá v tom, že první je provozován soukromou firmou, která za poskytování služby profilu zadavatele veřejným zadavatelům účtuje. NEN, neboli Národní elektronický nástroj, má dominantní postavení a financování z veřejných prostředků. Všichni další provozovatelé profilů zadavatelů jsou soukromí. Každý vyžaduje registraci, která musí být provedena do 3 dnů od požádání. Ideální je však provést registraci ihned po rozhodnutí přihlásit se do soutěže. Pro registraci je vyžadován digitální podpis, v případě jeho absence datová schránka. Bez digitálního podpisu nebo datové schránky \(kterou mají ale povinnost mít všechny právnické subjekty a podnikající fyzické osoby\), není pravděpodobné, že byste se mohli soutěže účastnit.](https://</p>
</div>
<div data-bbox=)

Po úspěšné registraci je možné podat zkušební nabídku. Tuto nabídku lze kdykoliv stáhnout a do uplynutí lhůty podat novou, tedy již kompletní soutěžní návrh se všemi požadovanými přílohami. Tento postup je možný na všech profilech zadavatelů. Pokud podáváte soutěžní návrh na daném profilu poprvé, není od věci to vyzkoušet co nejdříve, aby měl člověk dostatek času na ověření funkčnosti svých plug-inů, podpisů a aktuálnosti softwaru.

Formáty a velikosti odevzdávaných souborů

Nabídku je důležité odevzdávat ve správných formátech, které profil zadavatele umožní načíst. Soubory ve formátech idd nebo dwg nelze nahrávat, naopak standardní soubory MS office, obrazové jpg a komprimované zip nebo rar soubory ano. Je třeba prověřit, jaké formáty požaduje zadavatel a do jakých formátů jste schopni svoje materiály převést. Stejně tak je dobré vědět, jaká je maximální možná velikost jednoho souboru, kterou profil umožní nahrát.

V NEN se všechny soubory odevzdávají jako přílohy, které se vkládají jako soubory k podané nabídce. Na Tender Areně je rozlišeno mezi dokumentací soutěže a samotným soutěžním návrhem, kde lze dokumenty uložit jako nabídku nebo dokumenty. U ostatních profilů je postup podobný. Bez ohledu na to, kam dokumenty či soutěžní návrh umístíte, administrátoři soutěže k nim budou mít přístup. Je důležité pečlivě kontrolovat podepisování dokumentů. Někteří nezkušení administrátoři požadují, aby všechny dokumenty byly digitálně podepsané. Toto však může ohrozit anonymitu soutěžního návrhu, a proto je třeba být ostražitý.

Anonymita soutěžních návrhů

Po stažení všech návrhů jim přidělí sekretář soutěže čísla, pod kterými je posuzuje porota a odborníci a které neodráží pořadí odevzdání. Sekretář také kontroluje, zda jsou metadatová pole prázdná. Všechny soubory se tedy „přeloží“ pod novými anonymními čísly, aby byla zajištěna anonymita návrhů. Soubory poté putují k odborníkům, kteří se k nim dostávají až po podepsání prohlášení o mlčenlivosti. Podobně, vyžádá-li si to porota, může dostat návrhy předem k samostudiu. Odevzdáním soutěžního návrhu soutěžící předávají velké množství práce porotcům a odborníkům k posouzení. Je zbytečné zatěžovat je nekalitními soubory. S mírným humorem v podtextu, ale přitom zcela vážně doporučujeme vytvářet a odevzdávat návrhy nejen obsahově na úrovni, ale také na úrovni v rámci jisté šťabní kultury. Kdysi to byl pouze kvalitní tisk a dobře sešitá textová zpráva. Nyní k tomu patří i nepřilíh velký soubor, který se po otevření snadno načte.

Přejeme mnoho úspěchu v budoucích soutěžích.

Igor Kovačević
člen pracovní skupiny Soutěže ČKA a člen pracovní skupiny pro architektonické soutěže ACE

Filharmonie, Štětín, Polsko

soutěž:	2011
realizace:	2014
autoři:	Alberto Veiga, Fabrizio Barozzi / Studios Barozzi Veiga

Centrum současného umění v Cordobě, Španělsko

soutěž:	2005
realizace:	2013
autoři:	Fuensanta Nieto, Enrique Sobejano / Nieto Sobejano Arquitectos

Hala / tržnice, Gent, Belgie

soutěž:	2003
realizace:	2012
autoři:	Paul Robbrecht, Hilde Daem, Marie-José Van Hee / Marie-José Van Hee architecten, Robbrecht en Daem architecten

Gleisdreieck Park, Berlín, Německo

soutěž:	2006
realizace:	2014
autoři:	Leonard Grosch, Bernd Joosten, Felix Schwarz / Atelier Loidl

Harpa - Koncertní hala a konferenční centrum, Reykjavik, Island

soutěž:	2004
realizace:	2011
autoři:	Peer Teglgjaard Jeppesen, Osbjørn Jacobsen, Olafur Eliasson, Sigurður Einarsson / Henning Larsen Architects; Studio Olafur Eliasson; Batteriid architects

ZÁZNAM HODNOCENÍ NÁVRHŮ V PROTOKOLU SOUTĚŽE

Protokol o průběhu soutěže je zásadní dokument soutěže z hlediska transparentnosti a přezkoumatelnosti postupu zadavatele v architektonické soutěži nebo soutěži o návrh. Jedná se o soubor dílčích dokumentů pořízených v průběhu soutěže – zápisů a záznamů ze všech jednání poroty, informací o vysvětlení dokumentace, záznamů o převzetí a přezkoušení návrhů a samozřejmě záznamů hodnocení návrhů ve všech fázích soutěže.

Tento příspěvek se zaměřuje na část protokolu dokumentující průběh hodnotícího zasedání poroty, především pak samotného procesu hodnocení soutěžních návrhů. Náležitosti zápisu hodnocení nejsou explicitně stanoveny zákonem o zadávání veřejných zakázek ani Soutěžním řádem ČKA, mnohdy proto vystávají ve věci adekvátního záznamu hodnocení, zvláště u méně zkušených zadavatelů, otázky, jejichž zodpovězení je cílem tohoto příspěvku.

Soutěžní řád ČKA a ZZVZ

Soutěžní řád se náležitostmi záznamu hodnocení soutěžních návrhů zabývá v § 10 odst. 9, když uvádí, že protokol o průběhu soutěže musí obsahovat „způsob aplikace, popřípadě specifikace kritérií hodnocení“ a „posouzení všech soutěžních návrhů“. Zákon o zadávání veřejných zakázek je ještě úspornější, když ukládá porotě vyhotovit zprávu o hodnocení návrhů podepsanou jejími členy, v níž uvede pořadí návrhů sestavené na základě kritérií uvedených v oznámení o zahájení soutěže o návrh. Při určení vhodného postupu bude tedy třeba přikročit k aplikaci základních principů zákona o zadávání veřejných zakázek, zásady transparentnosti, přiměřenosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace (případně rovněž nových zásad sociálně odpovědného zadávání, environmentálně odpovědného zadávání a inovací). Jak opakovaně konstatoval Úřad pro ochranu hospodářské soutěže a rovněž soudní judikatura postupu (srov. např. rozsudek Krajského soudu v Brně č. j. 30 Af 104/2012 – 51 ze dne 27. 11. 2014), „zásada transparentnosti je jednou z klíčových zásad určujících požadavky na postup zadavatele, který musí zajistit průhledným způsobem pořízení dokumentace, přezkoumatelnost, jasné vymezení hodnotících kritérií, řádné odůvodnění rozhodnutí atd. Zadavatel musí mj. přesně popsat postup svého hodnocení, musí vymezit: předmět hodnocení, způsob hodnocení a preference, přičemž platí, že nedostatečnost zprávy o posouzení a hodnocení znamená netransparentní hodnocení.“ Úroveň transparentnosti, resp. konkrétní naplnění této zásady je přitom třeba stanovit přiměřeně ke specifikům zvoleného zadávacího řízení či postupu.

Stanovení hodnotících kritérií

Prvním krokem k transparentnosti při výběru vítězného návrhu v soutěži je adekvátní stanovení hodnotících kritérií. Ve většině soutěží jde zadavatelé především o to, aby získal návrh co nejvyšší kvality, proto obvykle doporučujeme právě celkovou kvalitu zvolit jako komplexní hodnotící kritérium („celková architektonická a urbanistická kvalita“). Pro dostatečnou transparentnost je třeba v soutěžních podmínkách dále explicitně uvést, jaké vlastnosti návrhů budou v rámci tohoto kritéria preferovány, resp. z jakých pohledů a jak bude kvalita především hodnocena. Kvalita v architektuře má řadu aspektů – od provozní stránky stavby přes její es-

tetické vlastnosti, přínos pro samotné uživatele, přínos či naopak negativní zátěž pro uživatele lokality, udržitelnost, provozní náklady atp. Tyto aspekty by měly být při hodnocení poroty zohledněny. Je přitom třeba upozornit na svého druhu paradox, a to, že zdaleka vždy neplatí, že nekvalitnější návrh = návrh, který získá v součtu ve všech těchto nebo jakýkoli jiných, dílčích kritériích nejvyšší hodnocení. To je něco nepochopitelného pro zadavatele (a především jejich právníky) zvyklé na standardní přístup k hodnocení nabídek, kdy se hodnotícím kritériím určuje procentuálně vyjádřený význam a vítězná nabídka je pak výsledkem matematického výpočtu. V architektonických soutěžích je takový přístup nevhodný, neboť ze zkušeností nevede k výběru toho skutečně nejvhodnějšího návrhu pro zadavatele. Při hodnocení architektonické kvality se může totiž stát, že návrh, který vyniká ve většině kritérií, v jediném z nich propadne natolik, že je pro zadavatele nepoužitelný (přesto by v „matematickém“ hodnocení uspěl). Opačně se může stát, že návrh, který ve více kritériích zaostává, může mít natolik silnou nosnou myšlenku, že jej porota pro jeho potenciál vyhodnotí jako nejvhodnější, pokud dojde k závěru, že slabší stránky návrhu jsou opravitelné, aniž by návrh ztratil svou podstatu. Je třeba, aby formulace hodnotících kritérií a následně zápis hodnocení v souladu s nimi obstál také před Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže (či následně správním soudem). Proto doporučujeme již v soutěžních podmínkách popsat, jak bude hodnocení návrhů probíhat. To vystihuje například formulace „Při hodnocení návrhů dle hodnotícího kritéria celková architektonická a urbanistická kvalita bude porota preferovat především návrhy s promyšlenou urbanistickou koncepcí, funkčním technickým řešením, návrhy zdůrazňující princip udržitelnosti, návrhy přinášející nápaditá, inovativní řešení, návrhy šetřící investiční i provozní náklady zadavatele /.../. Součástí hodnocení míry naplnění hodnotícího kritéria celková architektonická a urbanistická kvalita porotou bude rovněž míra zohlednění zadání zadavatele stanoveného v těchto soutěžních podmínkách. Porota bude celkovou architektonickou a urbanistickou kvalitu hodnotit dle naplnění uvedených dílčích kvalit a vzájemné interakce jednotlivých kvalit.“ „Míra naplnění soutěžního zadání“ se používá jako hodnotící kritérium namísto předepisování závazných požadavků na řešení (které v minulosti vedly k řadě případů „zbytečného“ vylučování účastníků ze soutěže).

Nechce-li zadavatel užít jedině, komplexní hodnotící kritérium architektonické kvality, je možné stanovit kritérií více (např. architektonická kvalita, funkčnost technického řešení, udržitelnost, inovativnost, ekonomičnost). Tento přístup se v praxi vyskytuje rovněž a jeví se na první pohled jako vhodnější a transparentnější. Má však jedno nezanedbatelné úskalí. Aby byl splněn princip transparentnosti, měla by se následně v zápisu hodnocení u jednotlivých návrhů porota vyjádřit k míře naplnění jednotlivých návrhů ve všech stanovených hodnotících kritériích, což bývá v praxi problematické.

Transparentnost při hodnocení soutěžích návrhů

V diskusi o tom, jak má probíhat posuzování soutěžních návrhů, nelze ignorovat samotnou podstatu hodnocení, které je vždy do značné míry subjektivní. Zcela zjevně se to týká hodnocení podle kritérií estetických, ale nikoliv výlučně. Celková kvalita návrhu (a kvalita architektury jako takové) je určena řadou dílčích aspektů, jež je vhodné již v soutěžních podmínkách výslovně pojmenovat (viz výše). Nelze si ale představovat, že porotici kvalitu návrhu hodnotí (či vůbec dokáží hodnotit) v rámci jednotlivých kritérií strojovým způsobem. Odborný člen poroty je sice profesionál, schopný popsat kvalitu architektury ve všech možných kategoriích, ale především je to člověk, který při hodnocení návrhů v konečném důsledku vychází ze svého – studiem, odbornou praxí a životními zkušenostmi nabytého – profesionálního citu. U řady návrhů je pro odborníka kvalita patrná takřka na první pohled. Ten však musí být následně schopen profesionální reflexí převést co nejdůsledněji do popisu jednotlivých kvalit – nejprve při diskusi s ostatními členy poroty, následně v záznamu hodnocení návrhů.

Upozorňujeme dále na další aspekt hodnocení návrhů, který by měl být propán do protokolu, a to je otázka času. Z pro-

tokolu musí být zřejmé, že se porota návrhy zabývala v dostatečném časovém rozsahu. V minulosti se objevovaly stížnosti účastníků soutěže, které – po rozpočítání času pro hodnocení návrhů zřetelného ze zápisu – namítaly, že se porota v průměru jednomu návrhu věnovala maximálně jednotky minut, což je čas, za který se skutečně nelze s návrhem v potřebné míře seznámit.

V protokolu by měla být rovněž zaznamenána všechna dílčí hlasování, kterými hodnocené návrhy postupovaly. Účastníkům by mělo být známo, v jaké fázi jejich návrh z hodnocení vypadl. I to je významnou zprávou, kterou si ve vztahu ke svému návrhu z protokolu mohou odnést.

Záznam hodnocení soutěžních návrhů

Slovní záznam hodnocení návrhů je podstatnou náležitostí protokolu o průběhu soutěže. Měl by proto být součástí protokolu samého, a nikoliv jen jednou z příloh, které jsou k dispozici u zadavatele na vyžádání (jak tomu často bývá). Záznam je rovněž zásadní pro účastníky soutěže, jelikož je ve většině případů tím jediným, co si výměnou za svou práci ze soutěže odnesou. Také z toho důvodu by mu měla být ze strany poroty věnována patřičná míra pozornosti. V praxi se lze setkat s různorodě koncipovanými záznamy hodnocení, v závislosti na tom, kdo a s jakou zkušeností je sestavuje. Tradičně to bývá předseda poroty, s nárůstem profesionalizace v administraci soutěží se častěji setkáváme s tím, že záznam hodnocení zapisuje i koordinuje (mnohdy architektonicky vzdělaný) zástupce administrátora, často sekretář soutěže. Nelze však zapomenout, že řádný záznam hodnocení soutěžních návrhů je odpovědností poroty, její členové musí být ztožněni s jeho obsahem, což vyjadřují svým podpisem na protokolu.

Kdy záznam pořizovat

Správnou praxí je pořízení záznamu hodnocení návrhů přímo na hodnotícím zasedání (dokud mají členové poroty všechny návrhy v čerstvé paměti). Může se ale stát, zejména v případě velmi dlouhých jednání, že se dokončení záznamu hodnocení nestihne a musí být dokončeno následně a odsouhlaseno členy poroty tzv. per rolla. I v takovém případě by měl ten, kdo bude finální podobu záznamu pořizovat, odcházet ze zasedání alespoň s prodiskutovanou bodovou kostrou hodnocení. Distanční sestavování záznamu již prakticky vylučuje diskusi.

Náležitosti záznamu hodnocení

V souladu s § 10 odst. 8 Soutěžního řádu ČKA by měl protokol o průběhu soutěže obsahovat „způsob aplikace, popřípadě specifikace kritérií hodnocení“ a rovněž „posouzení všech soutěžních návrhů“. Způsob aplikace a specifikace musí přitom vzhledem k zásadě transparentnosti odpovídat předem známým soutěžním podmínkám. V tomto tedy doporučujeme v záznamu zopakovat soutěžní podmínky (např. konstatovat, že „Porota hodnotila návrhy dle hodnotícího kritéria celková architektonická a urbanistická kvalita, přičemž upřednostňovala návrhy s promyšlenou urbanistickou koncepcí, funkčním technickým řešením, návrhy zdůrazňující princip udržitelnosti, nápaditá inovativní řešení, návrhy šetřící investiční i provozní náklady zadavatele /.../. Součástí hodnocení míry naplnění hodnotícího kritéria celková architektonická a urbanistická kvalita porotou byla rovněž míra zohlednění zadání zadavatele. Porota návrhy hodnotila dle naplnění uvedených dílčích kvalit a jejich vzájemné interakce.“ Následovat by mělo slovní hodnocení jednotlivých soutěžních návrhů z hlediska naplnění jmenovaných kvalit. Doporučujeme přitom pro zjednodušení sestavit zápis bodově vyjmenováním silných a slabších stránek návrhu (spíše než ve složitých větách). Ve zprávách o hodnocení návrhů se v praxi často objevují pasáže, které jsou nikoliv hodnocením, ale popisem návrhu (např. „Park je založen na dvou osách, které protíná příčná oblouková cesta. Prostranství za domem je členité, s velkým množstvím prvků a řadou detailů.“). Rozsáhlé slovní popisy řešení nemají z hlediska přezkoumatelnosti postupu poroty větší význam a vytváří zbytečné riziko vzniku nepřesností. Mnohdy se stává, že nevhodně formulovaný popis návrhu dovede účastníka k závěru, že porota jeho návrhu neporozuměla

a neodvedla svou práci s dostatečnou péčí. Vhodnější je proto prostý zápis formou návětí např. „Porota hodnotí velmi kladně /.../“, po němž následuje seznam silných stránek návrhu a dále pak „Jako problematické aspekty návrhy porota hodnotí /.../“ s následujícím výčtem slabších stránek návrhu. U všech oceněných návrhů je vhodné zahrnout kategorii „doporučení poroty“, kde jsou uvedena doporučení pro případnou úpravu, bude-li návrh vybrán a s jeho autorem uzavřena smlouva. Doporučení jsou s účastníkem projednána v navazujícím jednání o smlouvě. Předmětem diskusí je někdy otázka, jak rozsáhlé úpravy může zadavatel po účastníkovi v jednacím řízení požadovat, resp. jak zásadní přepracování vítězného návrhu je přípustné. Neexistuje na to jednoznačná odpověď. Je zřejmé, že vítězný návrh by měl zůstat ve své základní koncepci a především ve vlastnostech, pro které byl porotou vybrán, zachován. Jak již bylo ale řečeno, porota může jako nejvhodnější návrh nejvyšší kvality vybrat řešení, které je nezbytně nutné nějakým způsobem upravit, aby bylo pro zadavatele použitelné. Může se tak stát, že zadavatel bude v rámci jednacího řízení trvat na úpravě, která se bude rozcházet s autorskou myšlenkou účastníka natolik, že návrh upravit odmítne, a to bude důvodem pro ukončení jednacího řízení bez uveřejnění.

Které návrhy musí být slovně hodnoceny

Slovní hodnocení návrhů je třeba doložit ke všem soutěžním návrhům. Ukládá to Soutěžní řád ČKA (§ 10 odst. 9 písm. d) a rovněž to vyplývá z požadavku na transparentnost postupu zadavatele. Účastník řízení musí mít alespoň stručnou, srozumitelnou informaci o tom, proč jeho návrh v soutěži neuspěl. Ta však může být v případě neoceněných účastníků sloučena do společného odůvodnění, které se může omezit na konstatování, že např. „U návrhů č. /.../ ve srovnání s oceněnými návrhy porota shledala nižší míru naplnění hodnotícího kritéria architektonická a urbanistická kvalita, a proto nebyly porotou doporučeny k ocenění.“ Jak již bylo uvedeno výše, jedním z důležitých významů protokolu je zpětná vazba pro účastníky soutěže. To by měla porota vždy zohlednit a je-li to, např. vzhledem k počtu odevzdaných návrhů, realistické, přistoupit k hodnocení co nejvyššího počtu návrhů co nejpečlivěji.

Eva Faltusová, Mirko Lev

REALIZACE JEDNACÍHO ŘÍZENÍ BEZ UVEŘEJNĚNÍ V NÁVAZNOSTI NA ARCHITEKTONICKOU SOUTĚŽ O NÁVRH

Soutěže o návrh jakožto zvláštní postup dle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů („ZZVZ“), se stávají stále více využívaným a oblíbeným nástrojem zadavatelů pro výběr konkrétního architektonického návrhu výstavby, rekonstrukcí či jiných realizací v rámci veřejného prostranství.

Soutěž o návrh však směřuje právě „pouze“ k výběru nejhodnějšího návrhu. Na základě soutěže o návrh nedochází k zadání veřejné zakázky na zpracování projektu jako takového, tj. vyhotovení projektové dokumentace a realizace souvisejících činností.

Aby byl zachován smysl a účel soutěže o návrh, jako další logický krok se nabízí projekční práce a související činnosti zadat právě tomu subjektu, který se svým návrhem uspěl v rámci soutěže o návrh. ZZVZ na dané reaguje prostřednictvím zvláštního jednacího řízení bez uveřejnění („JŘBU“) na veřejnou zakázku na službu, které lze využít právě v návaznosti na soutěž o návrh.

JŘBU představuje v obecném vnímání spíše obávaný postup, ke kterému zadavatelé mnohdy nemají důvěru, a to zejména z důvodu nejistoty ohledně naplnění aplikačních podmínek pro jeho použití, které se vykládají s ohledem na významné omezení hospodářské soutěže restriktivně. Tyto obavy však nejsou na místě právě tam, kde zadavatelé realizují JŘBU podle § 65 ZZVZ v návaznosti na předchozí soutěž o návrh.

Zatímco soutěž o návrh představuje zvláštní postup dle ZZVZ, který není natolik svlázán příliš formálními pravidly standardních zadávacích řízení dle ZZVZ a poskytuje zadavatelům relativní volnost oproti jiným postupům regulovaným ZZVZ, JŘBU již představuje zadávací řízení se všemi povinnostmi, které ZZVZ s realizací zadávacích řízení spojuje.

Je proto nezbytné brát v potaz, že s ohledem na vynakládání veřejných prostředků se pohybujeme v poměrně striktní a formalistické veřejnoprávní úpravě postupu výběru dodavatele dle ZZVZ, byť výběr dodavatele právě pomocí JŘBU v návaznosti na soutěž o návrh může být zjednodušen oproti standardní otevřené soutěži o veřejné zakázky.

Kromě konkrétních povinností stanovených zákonem je nezbytné mít na paměti rovněž základní zásady zadávání veřejných zakázek dle § 6 ZZVZ, tj. zejména zásadu přiměřenosti, transparentnosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace. Tyto zásady prostupují celým zadávacím řízením a musí být dodržovány jak při postupu zadavatele, tak ve vztahu k jednotlivým dodavatelům.

Je zvykem, že v rámci JŘBU je respektován výsledek předcházející soutěže o návrh a k jednání jsou vyzváni ti účastníci soutěže o návrh, jejichž návrhy se umístily na hodnocených místech. Pluralita účastníků JŘBU zadavatelé zajistí, že bude nadále udržována určitá míra vzájemné konkurence mezi těmito subjekty. Vyzvat do JŘBU pouze vítězného dodavatele (mít tak jediného účastníka zadávacího řízení) by mohlo pro zadavatele skýtat riziko spočívající v tom, že takový dodavatel získá výsadní postavení a zadavatel se připraví o vyjednávací prostor odpovídající tomu, že veřejná zakázka nemusí být nutně zadána pouze účastníkoví prvnímu v pořadí dle předchozí

soutěže o návrh. Také s ohledem na principy 3E, tj. hospodárné, efektivní a účelné vynakládání veřejných prostředků, je žádoucí, aby i ve fázi JŘBU existovala určitá „soutěž“ mezi dodavateli, byť nabídková cena o výběru dodavatele v této fázi již zpravidla nerozhoduje.

Zadavatel standardně zahájí JŘBU v souladu se ZZVZ odesláním výzvy k jednání všem oceněným účastníkům, což je jeden ze zákonných způsobů zahájení JŘBU dle § 67 ZZVZ. Výzvou k jednání jsou všichni ocenění účastníci soutěže vyzváni k jednání (jak vyžaduje § 65 odst. 1 ZZVZ). Přílohou této výzvy dále bývá návrh zadávací dokumentace a návrh realizační smlouvy, o nichž následně probíhá jednání. Po ukončení fáze jednání pokračuje zadávací řízení fází podání nabídek. S cílem respektovat výsledky soutěže o návrh se ustálila praxe, kdy jsou k podání nabídky dodavatelé vyzýváni postupně, tedy k podání nabídky je napřed vyzván pouze dodavatel, který se umístil na prvním místě. De facto tak dochází k podání jen jediné nabídky a není nezbytné provádět hodnocení nabídek a dopředu tak stanovovat hodnotící kritéria. Dle našeho přesvědčení však nelze zároveň říci, že by v rámci JŘBU nemělo být možné nabídky vzájemně hodnotit, pokud to považuje zadavatel za žádoucí; problematickou však v takovém případě zůstává míra zohlednění výsledků soutěže o návrh a možné negativní aspekty, které uvedené zohlednění může přinést (např. snaha neadekvátní nabídkovou cenou přelknout horší umístění v soutěži o návrh apod.).

Jednání s dodavateli

Forma jednání není zákonem pevně stanovena. Dle § 211 ZZVZ platí, že komunikace probíhá primárně písemně, nicméně právě jednání s dodavatelem v JŘBU je jedním z případů, kdy lze komunikovat také ústně. Je tedy možné s účastníky jednat osobně nebo skrze elektronické prostředky, a to ústně či písemně. Průběh jednání musí být nicméně v každém případě řádně zdokumentován, aby byla naplněna jedna ze základních zásad dle § 6 ZZVZ, tj. zásada transparentnosti, a to např. prostřednictvím písemného protokolu, audiozáznamu apod.

Předmětem jednání s dodavateli bývá zejména realizační smlouva, jejímž předmětem je v případě návaznosti na architektonické soutěže (s drobnými úpravami) poskytnutí služeb spočívajících ve vyhotovení projektové dokumentace, inženýrské činnosti a služeb autorského dozoru. Za vhodnou a preferovanou variantu považujeme, aby měli účastníci předem možnost se s návrhem smlouvy seznámit a případně připojit své připomínky – proto její zaslání společně s výzvou k jednání.

V návaznosti na proběhlá jednání záleží poté na zadavateli, zda a případně které připomínky či výtky účastníků jednání akceptuje. Obě strany, tedy zadavatel i dodavatelé, si mohou vyhodnotit, která ustanovení či aspekty jsou pro ně klíčové a vzájemně si vyjasnit, přes co takřkajíc „nejede vlak“.

S ohledem na zásady rovného zacházení a zákazu diskriminace je nezbytné poskytnout všem dodavatelům vyzvaným k jednání stejné či srovnatelné podmínky realizace jednání. Za projev těchto zásad považujeme rovněž přípravu jedné finální zadávací dokumentace a jedné finální podoby smlouvy, která bude následně stejná pro všechny účastníky JŘBU, ať už bude k podání nabídky vyzván kterýkoliv z nich. V onom postupném vyzývání účastníků JŘBU k podání nabídky pak spatřujeme respektování výsledků předchozí soutěže o návrh.

Po uskutečnění jednání se všemi dodavateli tedy zadavatel na základě získaných připomínek může zadávací dokumentaci i smlouvu upravit či aktualizovat. V další fázi vyzve účastníka prvního v pořadí k podání nabídky, přičemž v tuto chvíli jsou pro tohoto účastníka již veškeré zadávací podmínky včetně znění smlouvy závazné a není možné je jakkoli měnit. Lhůta pro podání nabídek není zákonem pevně stanovena, měla by však být určena přiměřeně s přihlédnutím k náročnosti zpracování nabídky. Pokud tento účastník nepodaří nabídku či s tímto účastníkem nedojde k uzavření smlouvy, zadavatel vyzve k podání nabídky účastníka na druhém oceněném místě atd.

Obsah nabídky

Veškeré požadavky, které klade zadavatel na obsah nabídky, musejí být součástí zadávacích podmínek, resp. zadávací dokumentace.

Současné musí dojít k naplnění náležitostí, které ZZVZ na zadávací dokumentaci, nabídku a další postupy zadavatele klade.

Ve vztahu ke zpracování zadávací dokumentace a obsahovým náležitostem nabídky je nutné upozornit, že zadávací dokumentace a zpracování nabídky může být značně zjednodušeno právě z důvodu, že ona „soutěž“ už proběhla a v rámci JŘBU tak zadavatel zná jistý a jediný možný okruh účastníků. Podmínky účasti v zadávacím řízení tak mohou být významně zjednodušeny, než bývá zvykem u standardních zadávacích řízení, kdy např. prostřednictvím požadavků technické kvalifikace zadavatel určuje či omezuje okruh dodavatelů schopných veřejnou zakázku realizovat. Je však nutné mít na paměti, že i v JŘBU navazujícím na soutěž o návrh musí zadavatel dostát požadavkům zákonného minima např. právě na požadavky kvalifikace. V případě nadlimitní veřejné zakázky (v případě projekčních služeb se budou zadavatelé často pohybovat nad limitem nadlimitní veřejné zakázky) musí zadavatel ze zákona vyžadovat prokázání základní způsobilosti dle § 74 ZZVZ a profesní způsobilosti dle § 77 odst. 1 ZZVZ (výpis z obchodního rejstříku, je-li v něm dodavatel zapsán). Ve zbytku možných požadavků kvalifikace je na uvážení zadavatele, jaké další požadavky kvalifikace bude vyžadovat. Vždy však doporučujeme respektovat ty požadavky, které byly stanoveny v předchozí soutěži o návrh (např. požadované autorizace, živnostenská oprávnění apod.). Opět je však možné doporučit spíše minimalizaci administrativní náročnosti přípravy nabídky, a to proto, že je dopředu znám a určen okruh účastníků JŘBU. Standardně tak dále bývá požadováno pouze předložení autorizací dle autorizačního zákona a oprávnění k realizaci daného předmětu plnění dle § 77 odst. 2 ZZVZ v rámci profesní způsobilosti, tj. typicky oprávnění k podnikání „projektivá činnost ve výstavbě“ dle živnostenského zákona.

Další podstatnou součástí nabídky je nabídková cena za realizaci předmětu plnění veřejné zakázky. Zadavatel může předem nastavit určité parametry pro stanovení nabídkové ceny. Typicky se bude jednat o maximální možnou nabídkovou cenu. Vzhledem k tomu, že v nyní řešené variantě způsobu realizace JŘBU je k podání nabídky vyzván vždy pouze jeden dodavatel (další je vyzván až případně, pokud by z nějakého důvodu s dodavatelem prvním v pořadí nedošlo k uzavření smlouvy), dodavatel není nucen nabídnout kompetitivní cenu. V návaznosti na proběhlá jednání je však možné určit cenový strop, který bude respektovat realitu trhu a finanční možnosti zadavatele a bude sloužit jako jistota, že dohodnutá cena nebude dodavatelem v podané nabídce překročena. Cílem by však nemělo být vytvoření tlaku na dodavatele, aby byl nucen nabídnout cenu, za kterou nebude možné zakázku realizovat s přiměřeným ziskem. Pak se zadavatel snadno může vystavit riziku, že projekt bude provázen průtahy souvisejícími právě s jeho podfinancováním.

Obsahem nabídky dále bývají doplňující čestná prohlášení, zejména týkající se střetu zájmů (viz § 4b zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů) a mezinárodních sankcí (v návaznosti na příslušná nařízení EU a související české právní úpravy k provádění mezinárodních sankcí), závazný návrh smlouvy jako projev jeho akceptace apod.

Další průběh

Zadavatelé by rovněž neměli zapomínat, že povinnost elektronizace veřejných zakázek (viz např. § 107 a násl. ZZVZ, § 211 ZZVZ) dopadá i na JŘBU dle § 65 ZZVZ, a tak i nabídky podávané v tomto řízení musejí být podány elektronicky prostřednictvím zadavatelem používaného elektronického nástroje (profilu zadavatele) a musejí být šifrované.

Po otevření (a odšifrování) nabídky dochází k seznámení se s jejím obsahem a k posouzení splnění podmínek účasti dodavatele, po kterém následuje proces výběru dodavatele a následně uzavření smlouvy.

Pro fázi před uzavřením smlouvy je příznačná výzva dle § 122 odst. 3 a odst. 4 ZZVZ, jejímž prostřednictvím zadavatel vyzve dodavatele k předložení chybějících dokladů o kvalifikaci vybraného dodavatele a/či poddodavatele (nemá-li je zadavatel k dispozici již z nabídky; typicky např. je-li podání nabídky usnadněno možností nahradit požadované doklady čestným prohlášením) a dokladů nebo vzorků, které jsou podmínkou uzavření smlouvy ve smyslu § 104 ZZVZ (typicky např. pojistné smlouvy, je-li tak stanoveno v zadávací dokumentaci či smlouvě).

Oproti předchozím realizacím JŘBU bude nově možné proces vedoucí k oznámení výběru dodavatele a uzavření smlouvy poměrně urychlit a zjednodušit. Před novelou ZZVZ, která nabyla účinnosti dne 16. 7. 2023, měl zadavatel povinnost požadovat originály či úředně ověřené kopie dokladů o kvalifikaci dodavatele. Od tohoto formálního zákonného požadavku bylo nyní upuštěno a nově má zadavatel dle § 122 odst. 4 ZZVZ možnost volby, zda bude originály / ověřené kopie dokladů o kvalifikaci vyžadovat, či nikoliv. S ohledem na snížení administrativní zátěže tuto změnu zákona zadavatelé i dodavatelé jistě uvítají.

Zadavatel je dále před podpisem smlouvy povinen zjistit údaje o skutečném majiteli vybraného dodavatele podle zákona upravujícího evidenci skutečných majitelů (§ 122 odst. 5 nebo 6 ZZVZ). Tyto údaje zadavatel zjistí u českého subjektu nahlédnutím do evidence skutečných majitelů a učiní je součástí spisu (dokumentace) k zadávacímu řízení. O něco složitější je zjišťování údajů o skutečných majitelích v případě zahraničních účastníků JŘBU, proces zjišťování je však v ZZVZ popsán na stejném místě (§ 122 odst. 5 nebo 6 ZZVZ).

Závěr

Po obdržení veškerých požadovaných dokladů lze přistoupit k oznámení výběru dodavatele (§ 123 ZZVZ) a následnému uzavření realizační smlouvy s vybraným dodavatelem. V kontextu přípravy oznámení o výběru dodavatele upozorňujeme, že jeho součástí nemusí být v rámci JŘBU specifikované obsahové náležitosti uvedené v § 123 ZZVZ; to však neznamená, že by tyto informace neměly být v rámci zadávacího řízení zaznamenány, zejména u výsledku posouzení splnění podmínek účasti, který bývá zaprotokolován i v rámci JŘBU a je součástí dokumentace o zadávacím řízení (§ 216 ZZVZ). Zadavatel rovněž nesmí opomenout, že vyzval-li k jednání všechny oceněné soutěžící v rámci soutěže o návrh, jsou i tito ocenění soutěžící účastníky JŘBU a oznámení musí být adresováno i jim, nejen dodavateli, který podal nabídku. Blokační lhůta (§ 246 ZZVZ) tak pobeží pro každého z nich.

Závěrem je nezbytné myslet na poslední povinnosti, které ZZVZ zadavatelům ukládá. Mezi ně patří vyhotovení a uveřejnění písemné zprávy zadavatele, odeslání oznámení o výsledku zadávacího řízení do Věstníku veřejných zakázek a uveřejnění realizační smlouvy včetně příloh.

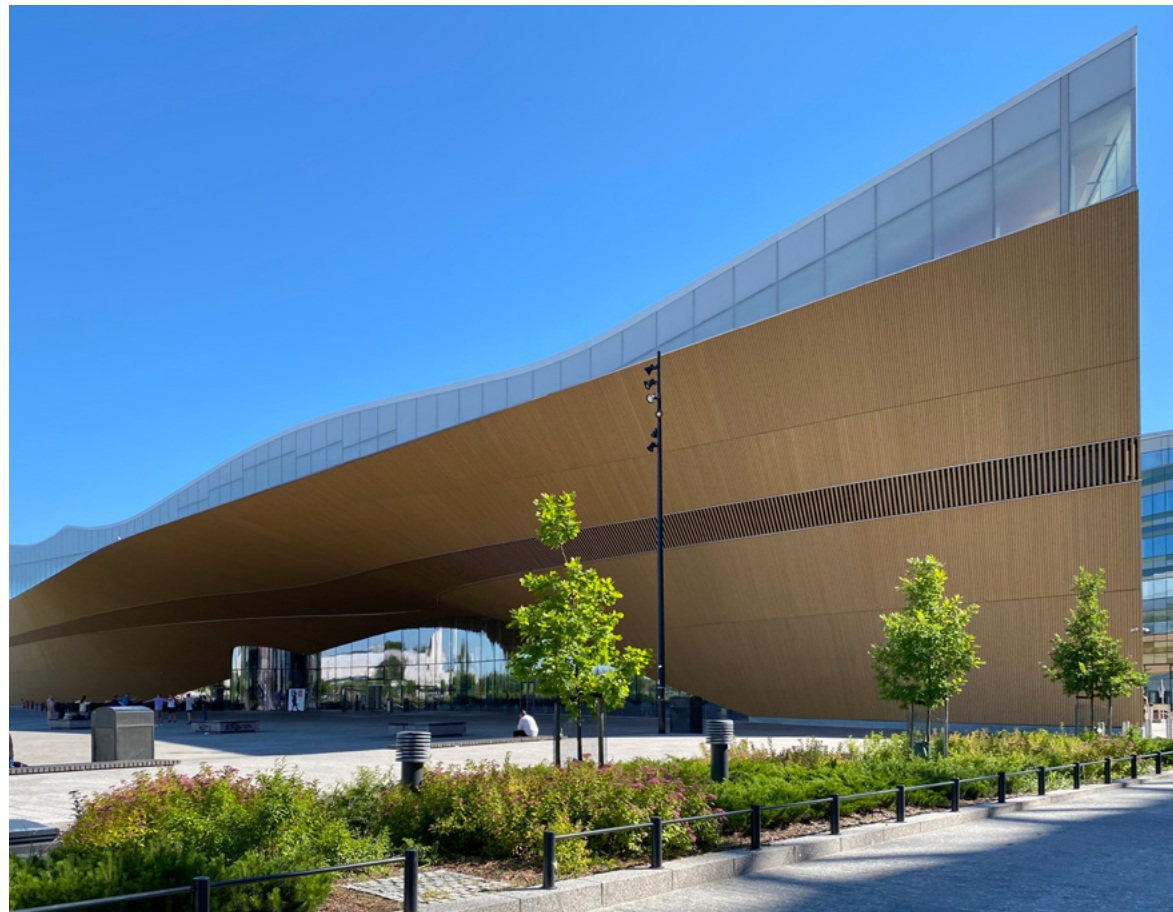
Náležitosti písemné zprávy zadavatele stanoví § 217 ZZVZ. Písemná zpráva musí být uveřejněna na profilu zadavatele do 30 pracovních dnů od ukončení zadávacího řízení, tj. od uzavření realizační smlouvy.

Oznámení o výsledku zadávacího řízení musí být v souladu s § 126 ZZVZ odesláno do Věstníku veřejných zakázek do 30 kalendářních dnů od uzavření smlouvy.

Poslední povinností je pak uveřejnění smlouvy dle § 219 ZZVZ. Pokud má zadavatel povinnost uveřejňovat smlouvy v registru smluv, pak v souladu se ZZVZ postačí, pokud smlouvu uveřejní pouze v registru smluv, a to do 30 kalendářních dnů od jejího uzavření. Smlouvu tedy není nutné uveřejňovat duplicitně i na profilu zadavatele. Není-li zadavatel povinným subjektem dle zákona o registru smluv, uveřejňuje smlouvu na svém profilu zadavatele, a to rovněž ve lhůtě 30 kalendářních dnů od uzavření smlouvy. Závěrem již zbývá jen upozornit rovněž na uveřejňovací povinnost ke skutečně uhrazené ceně dle § 219 odst. 3.

Přejeme všem mnoho „zadavatelských“ úspěchů při realizaci soutěží o návrhu a JŘBU a rovněž mnoho úspěchů soutěžícím.

Marek Stowasser, advokát
Kateřina Gerychová
KAROLAS Legal s.r.o., advokátní kancelář

Helsinská centrální knihovna Oodi, Finsko

soutěž:	2013
realizace:	2018
autoři:	Juho Grönholm, Antti Nousjoki, Janne Teräsvirta, Samuli Woolston / Studios ALA Architects Ltd.

Nové krematorium, Skogskyrkogårdens, Stockholm, Švédsko

soutěž:	2009
realizace:	2013
autoři:	Johan Celsing / Arkitektkontor AB

Dům hudby, Innsbruck, Rakousko

soutěž:	2014
realizace:	2018
autoři:	Erich Strolz, Dietrich Untertrifaller Architekten

Tržnice v Celje, Slovinsko

soutěž:	2006
realizace:	2009
autoři:	Tomaž Krušec, Lena Krušec, Vid Kurinčič / Arhitektura Krušec

Terminál výletních lodí v Lisabonu, Portugalsko

soutěž:	2010
realizace:	2017
autoři:	João Luís Carrilho da Graça / Studios Carrilho da Graça

ARCH-E – PROJEKT EVROPSKÉ SPOLUPRÁCE K ARCHITEKTONICKÝM SOUTĚŽÍM

ČKA se připojila jako kooperační partner k projektu Arch-E, platformě podporující sdílení evropských zkušeností s architektonickými soutěžemi.

Hlavním cílem Arch-E (European Platform for Architectural Design Competitions) je podpora vysoce kvalitních architektonických řešení zvýšením využívání architektonických soutěží (AS) v Evropě a překonáním přeshraničních tržních překážek pro architektky. Průběh AS je určen vnitrostátními předpisy a tradicemi a kvůli nedostatečné výměně informací jsou u běžných AS velmi nízké mezinárodní účasti. Nedostatek informací vylučuje mnoho architektů z účasti na přeshraničním trhu, a tím brání hospodářské soutěži. Obzvláště postiženy jsou malé podniky s nadprůměrným podílem žen a/nebo mladých architektů, což má nepříznivý dopad na jejich profesní kariéru. Podpora AS povede k lepšímu uplatnění Davoského deklarace pro Baukulturu a Nového evropského Bauhausu v evropských plánovacích a stavebních projektech a pomůže čelit výzvám v oblasti klimatu a zlepšit kvalitu zastavěného prostředí.

Hlavními výstupy projektu jsou mapa Arch-E, srovnávací popis národních systémů AS, vícejazyčný slovník Arch-E s technickými termíny a zpráva architektů o jejich potřebách v AS. Nově vyvinutá online platforma Arch-E poskytne rozsáhlé informace o systémech AS a usnadňuje mezinárodní účast; hlavním prvkem je síť více než 500 architektů z více než 20 zemí, z nichž mohou být rychle přijímány mezinárodní pracovní skupiny pro účast v AS. Dále projekt vytvoří bílou knihu, která předloží doporučení, jak nejlépe dosáhnout internacionalizace kariéry, rovného zacházení a cílů Green dealu v architektuře. Konsorcium Arch-E oslovuje více než 560 000 architektů z celé Evropy, kteří těží z výsledků projektu.

V rámci projektu mají proběhnout i další akce k propagaci AS, například tzv. Road show, jejichž podoba se chystá.

Účast ČKA v projektu Arch-E

ČKA se rozhodla stát kooperačním partnerem projektu, stejně jako např. Švýcarské sdružení inženýrů a architektů (SIA). Chceme se zaměřit zejména na výměnu zkušeností z praxe AS a zajistit, že data k soutěžím, která jsou nyní součástí nového webu ČKA, budou do budoucna kompatibilní s novou platformou. Kooperační partneři jsou v roli dobrovolných přispěvatelů, na rozdíl od plnohodnotných partnerů, kteří projektu věnují po dobu tří let minimálně jednoho pracovníka na plný úvazek, přičemž maximálně možná podpora pokryje reálné přibližně 70 % těchto nákladů.

Další partneři

Hlavním tahounem projektu je Rakouská spolková komora techniků. Dalšími partnery jsou ACE, slovinská, maďarská, chorvatská, kyperská a německá spolková komora architektů. Dále se projektu účastní univerzita ve Valencii a Eindhovenu a rakouská společnost Sepa Engineering jako partner pro IT. Kooperačními partnery jsou kromě ČKA ještě UIA, švýcarské sdružení inženýrů a architektů (SIA), fran-

couzská a jihotyrolská komora. Zapojení partnerů je tedy opravdu široké a různorodé.

Průběh projektu

Projekt se rozběhl v březnu 2023 a je plánovaný na tři roky. Zatím se uskutečnila čtyři on-line setkání partnerů a jedno třídenní osobní setkání ve Slovinsku. Další jednání je naplánované na říjen letošního roku v Berlíně. V současné době jsou přichystané dotazníky pro architektky, které vypracovaly spolupracující univerzity. Dotazníky budou k dispozici on-line, pravděpodobně se stanou součástí dotazníků ACE. Ze závěrů dotazníků by měly vyplynout informace pro další nastavení projektu Arch-E. Zpracován byl i vizuální styl projektu a návrh webových stránek, které se postupně plní. Projekt se prezentuje také na všech běžných sociálních a profesních sítích.

Přes prvotní nejasnosti v nastavení celého projektu (původně plánovala rakouská komora využít svůj již připravený web) se projekt nyní velmi dobře nastartoval a prošel i prvním auditem. Rakouská strana se perfektně zhostila vedoucí role organizátora. Celý proces vede Margit Friedrich, která již má zkušenosti s vedením evropských projektů tohoto rozsahu.

Propojení a diskuse zejména s dalšími středoevropskými partnery je plodná a živá, zkušenosti se v každé zemi mírně liší, což vnímám i jako impulz pro ČKA, např. prověřit a případně obhájit přístup k soutěžním dialogům, projektům Design & build apod., které jsou v jiných zemích naprosto nemyslitelné ve spojení s architektonickou soutěží. Stejně tak je role ČKA při potvrzování regulérnosti spíše unikátní. Trochu všechny může mrzet absence dalších organizací ze středoevropského prostoru, např. slovenské nebo polské komory architektů, nicméně výsledná platforma má být nastavená tak, aby ji bylo možné využít a plnit daty i bez předchozí účasti na projektu.

Mirko Lev
předseda pracovní skupiny Soutěže

Více informací
www.arch-e.eu

ARCHITEKTONICKÉ SOUTĚŽE A NÁSLEDNÁ KONTROLA ORGÁNŮ ČKA

Česká komora architektů nemá zákonnou působnost závazně přezkoumávat postup zadavatelů v architektonických soutěžích, resp. soutěžích o návrh. Tato pravomoc je zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, svěřena výhradně Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Existují však dvě cesty, jak se Komora může k uskutečněným soutěžím prostřednictvím svých orgánů k provedeným soutěžím zpětně vyjádřit. Jde o rozhodčí řízení a disciplinární řízení vedená podle Disciplinárního a smírního řádu ČKA.

Rozhodčí řízení lze zahájit v návaznosti na ukončenou architektonickou soutěž s potvrzením regulérnosti ČKA poté, co byly účastníkem soutěže vzneseny námitky, kterým zadavatel nevyhověl. Účastník se může do pěti pracovních dnů obrátit na Stavovský soud ČKA (StS ČKA), který v řízení postupuje podle části čtvrté

Disciplinárního a smírního řádu ČKA. Zahájení řízení je podmíněno složením kauce, obvykle stanovené ve výši 15 000 Kč. V průběhu rozhodčího řízení se projednává předmět návrhu za přítomnosti stěžovatele a zástupce zadavatele. Výsledkem řízení je tzv. rozhodčí nález. Nejde o vykonatelný titul (kterým by rozhodčí senát StS ČKA mohl např. soutěž zrušit anebo závazně ukládat povinnosti zadavateli). Předmětem nálezu je konstatování, zda napadeným postupem ze strany zadavatele došlo k porušení soutěžních podmínek, Soutěžního řádu ČKA či jinému neoprávněnému zásahu do práv účastníka soutěže. Rozvíjí přitom nejen hledisko přísného souladu se zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ale rovněž hledisko vhodnosti a přiměřenosti postupů zadavatele (případně poroty, jejich pomocných orgánů či organizátora). Rozhodčí řízení tak slouží jako nástroj zpětné vazby a kultivace soutěžních postupů. Kauzy řešené v rozhodčím řízení mohou být následně podkladem pro změnu Soutěžního řádu ČKA či doporučení porotě, zadavatelům či účastníkům soutěží.

SHRnutí POSLEDNÍCH ROZHODČÍCH ŘÍZENÍ ŘEŠENÝCH STAVOVSKÝM SOUDEM ČKA

Řízení 1

Rozhodčí senát ve věci návrhu autorizovaného architekta na zahájení rozhodčího řízení v rozhodčím nálezu konstatoval, že **zadavatel nepostupoval neoprávněně** – tedy v rozporu se soutěžními podmínkami, Soutěžním řádem ČKA anebo zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, **když z urbanisticko-architektonické otevřené jednofázové ideové soutěže vyloučil návrh podaný do soutěže navrhovatelem, který byl v konfliktu se soutěžními podmínkami**. Rozhodčí senát připustil, že formulace zadavatele použitá ve vysvětlení soutěžních podmínek byla nejednoznačná, při důsledné interpretaci došel k závěru, že nebyla v rozporu se soutěžními podmínkami a neměnila je. Naopak pokud by zadavatel postupoval opačně a návrh v soutěži ponechal, své povinnosti by tím porušil. Ze strany poroty soutěže by toto jednání znamenalo porušení § 10 odst. 6 písm. a) Soutěžního řádu ČKA. Rozhodčí senát lidsky rozuměl rozčarování navrhovatele nad přísné formální posuzováním podmínek toliko ideové soutěže. **Je však třeba zdůraznit, že samotná ideovost nezakládá právo ani povinnost zadavatele přistupovat ke stanoveným soutěžním podmínkám s nižší přísností než v soutěži projektové**. Ideová soutěž je typická především omezeným množstvím závazných soutěžních podmínek. **Jakmile je však podmínka jako závazná určena, je třeba k ní přistupovat zcela formálně**. Naopak nedostatečným zohledněním formálních podmínek zadavatelé riskují nezákonný výsledek celé soutěže. Rozhodčí senát tedy postup zadavatele chápe jako jediný možný. Vzhledem k výše uvedenému neměl rozhodčí senát jinou možnost než zamítnout návrhy navrhovatele v plném rozsahu. Z kauce složené na účet ČKA byla navrhovateli vrácena 1/3 zaplacené kauce.

Řízení 2

Rozhodčí senát ve věci návrhu autorizovaného architekta na zahájení rozhodčího řízení v rozhodčím nálezu konstatoval, že **zadavatel pochybil, když vyloučil ze soutěže sedm účastníků, kteří předložili žádosti o účast, jež nesplňovaly soutěžní podmínky stanovené jako závazné, když v těchto žádostech chyběla část nazvaná „profesní přístup ke zhotovení zakázky“**. V odůvodnění rozhodčího nálezu senát konstatoval, že soutěžní podmínky byly formulovány nevhodně. Situaci bylo možné předejít při přípravě soutěžních podmínek, kdy měla být inkriminovaná podmínka označena jako doporučující, nikoliv jako závazná. Formulace soutěžních podmínek je odpovědností zadavatele, který si ovšem pro tento účel z důvodu nezkušenosti najímá organizátora, který má být obeznámen s tím, že jako závazné je v soutěžních podmínkách vhodné stanovovat jen skutečně zásadní požadavky zadavatele. Ze zkušeností je známo, že závazné požadavky v soutěžních podmínkách vedou k nutnosti vylučovat účastníky, resp. mnohdy jsou v důsledku vyloučení příčinou závad v průběhu soutěže. Zasadnout mohla a měla také porota na ustavující schůzi,

jejíž členové měli na nevhodnou formulaci upozornit. Problém mohl být následně zhojen po přezkoušení žádostí o účast, kde měl přezkoušovat v řady žádostí o účast zjistit rozpor se soutěžními podmínkami – v této fázi měl zadavatel stále možnost dožádat zájemce o účast o doplnění žádostí o chybějící náležitosti v souladu s ustanovením § 46 zákona o zadávání veřejných zakázek. Užití těchto postupů bylo v rukou zadavatele a **byl především úkol organizátora, aby zadavateli tento postup doporučil**. Rozhodčí senát proto považuje za ne zcela vhodný postoj zástupce zadavatele se od problému fakticky distancovat a odpovědnost za vyloučení účastníků přenášet na porotu. Ta pochopitelně v okamžiku, kdy měla situaci na zasedání řešit, nemohla, až na vyloučení velké části účastníků, mnoho udělat.

Rozhodčí senát pochopitelně souhlasí, že členové soutěžních porot mají povinnost znát předpisy, jimiž se soutěže o návrh řídí, tedy Soutěžní řád ČKA a zákon o zadávání veřejných zakázek. Nelze nicméně pomínout, že porotci v nezávislé části jsou především architekti a jejich role má těžiště ve fázi hodnocení návrhů, resp. referencí účastníků. Je to právě organizátor, kdo za řádnou procesní stránku zadavateli odpovídá. Předseda rozhodčího senátu tedy uzavřel, že porušení řádného postupu zadavatele spočívajícího v tom, že nebylo ze soutěže o návrh vyloučeno 7 účastníků, kteří podali žádost o účast, která nesplňovala závazně stanovené podmínky soutěže, nepřičítá v první řadě porotě, ale spíše zadavateli, resp. organizátoru soutěže, který měl možnost vzniku této situace zamezit.

Ve věci postupu při posouzení žádostí o účast s ohledem na podmínky soutěže senát konstatoval, že **porota soutěže nepostupovala v souladu se soutěžními podmínkami, když svévolně hodnotila míru odbornosti člena týmu, prostřednictvím kterého byl naplněn požadavek na účast krajinářského architekta, aniž by bylo v soutěžních podmínkách předem určeno, na základě čeho bude kritérium „rozsah odbornosti členů týmu“ hodnotit**. Rozhodčí senát v odůvodnění nálezu k tomuto bodu konstatoval, že problém při postupu a hodnocení žádostí o účast s ohledem na podmínky soutěže byl založen opět již ve formulaci samotných soutěžních podmínek. U hodnotícího kritéria „rozsah odbornosti týmu žadatele vzhledem k předmětu soutěže“ totiž chybí určení postupu, jakým budou žádosti na základě tohoto kritéria hodnoceny. „Rozsah odbornosti“ může být chápán kvantitativně anebo kvalitativně. Článek soutěžních podmínek napovídá, že v rámci tohoto kritéria bude hodnoceno složení soutěžního týmu formou kvalitativního hodnocení. Zástupce zadavatele na jednání vyjádřil stanovisko, že odbornost týmu žadatele měla být hodnocena podle prací prezentovaných v portfoliu. To však nebylo v soutěžních podmínkách uvedeno. Podle předsedy rozhodčího senátu je oprávněnou námitkou navrhovatele, že kdyby měl předem k dispozici informaci, že bude při hodnocení zvýhodněn žadatel o účast, který doloží jako účastníka týmu krajinářského architekta s autorizací A.3 (namísto A.0) s určitým počtem a druhem zkušeností, mohl by takovému požadavku přizpůsobit složení týmu a předkládané portfolio. Informaci však k dispozici neměl, což je v rozporu se zásadou transparentnosti. Rozhodčí senát dále shledává problematickým také slovní vyjádření uvedené v hodnocení poroty. Obrat „chybí silný krajinářský architekt“ je na hranici urážky a není překvapením, že u stěžovatele vyvolal nevoli. Předseda rozhodčího senátu uzavírá, že způsob hodnocení žádostí o účast podle kritéria „rozsah odbornosti týmu žadatele vzhledem k předmětu soutěže“ nesplňoval v případě žádosti navrhovatele požadavky na zásadu transparentnosti.

Řízení 3

Rozhodčí senát ve věci návrhu autorizovaného architekta na zahájení rozhodčího řízení v rozhodčím nálezu konstatoval že: (i) **zadavatel jednal v rozporu s § 99 odst. 1 zákona o zadávání veřejných zakázek, když změnu soutěžních podmínek měnicí formou odevzdání návrhů neoznámil dodavatelům stejným způsobem jako soutěžní podmínky**, (ii) **zadavatel pochybil, když vysvětlení soutěžních podmínek sloučil se změnou soutěžních podmínek**, aniž by to z názvu dokumentu nebo jeho vyhotovení bylo pro účastníky zřejmé, (iii) **zadavatel nepochybil, když při převzetí soutěžního návrhu v listinné podobě prostřednictvím organizátora soutěže neupozornil navrhovatele na povinnost elektronického odevzdání**. Rozhodčí senát za-

datateli zároveň doporučil, aby zverejnil navrhovateľom rozhodčího řízení nesprávně podaný soutěžní návrh, případně ostatní soutěžní návrhy, vyloučené z obdoby odškodnění navrhovatele pro kompenzaci jeho režijních nákladů. Organizátorovi soutěže rozhodčí senát doporučil, aby při výkladu povinností vyplývajících ze zákona o zadávání veřejných zakázek více zohledňoval specifika, smysl a účel architektonických soutěží.

Druhou formou, jak se může ČKA za určitých okolností vyjádřit k proběhlé soutěži, je rozhodnutí vydané v disciplinárním řízení. To může být vedeno pouze se členy Komory, autorizovanými architektmi z důvodu porušení vnitřních předpisů ČKA. Stavovský soud tak v minulosti na základě žalobního návrhu dozorčí rady řešil správnost postupu členů poroty a jejich pomocných orgánů, konkrétně přezkušovatele. V kauze řešené v roce 2017 rozhodl, že autorizovaní architekti se dopustili disciplinárního provinění tím, že jako členové poroty nerespektovali znění soutěžních podmínek a Soutěžního řádu ČKA, když neoprávněně snížili všem účastníkům ceny, odsouhlasili protokol obsahující formální chyby a umožnili účast účastníkům, kteří ve svých návrzích nedodrželi závazné ustanovení o budoucí odměně architekta. Tím se dle Stavovského soudu dopustili porušení ustanovení § 7 odst. 9, § 10 odst. 6 písm. b), odst. 8 a odst. 9 a § 11 odst. 2 Soutěžního řádu ČKA a dále § 2 a § 22 Profesionálního a etického řádu ČKA, za což jim senát uložil pokuty rozpětí od 10 000 Kč do 25 000 Kč.

Druhou je kauza z nedávné doby, jejíž rozhodnutí však nenabývalo v okamžiku sepsání tohoto přehledu právní moci. Dle žalobního návrhu se přezkušovatel soutěžních návrhů měl dle dozorčí rady dopustit porušení Soutěžního řádu, když nesprávně vyhodnotil otázku porušení anonymity soutěžního návrhu jedním z účastníků. Tento účastník v rámci elektronického odevzdání soutěžního návrhu opatřil soubor „Autor“, jehož součástí byly jak identifikační údaje účastníka, tak textová část soutěžního návrhu, elektronickým podpisem. Dle přezkušovatele tím znemožnil rozdělení dokumentu a oddělení části, která měla zůstat anonymní, od identifikačních údajů a porušil tak zásadu anonymity. Přezkušovatel doporučil porotě vyloučení účastníka ze soutěže, což při hodnotícím zasedání učinila. Toto doporučení vyhodnotil disciplinární senát Stavovského soudu jako nesprávné, přesto nikoliv natolik závažné, aby za to měl být přezkušovatel trestán Stavovským soudem ČKA. V soutěži dle vydaného nepravomocného rozhodnutí došlo k závažnému pochybení především tím, že byly členům poroty zaslány elektronické verze soutěžních návrhů, přičemž u inkriminovaného návrhu byl zaslán rovněž soubor s identifikačními údaji. Rozesílání však neprováděl přezkušovatel, ale jiná (neautorizovaná) osoba na straně organizátora. Senát Stavovského soudu neshledal, že by rozeslání znamenalo porušení povinností přezkušovatele, naopak přisvědčil argumentaci přezkušovatele, že se přezkušovatel této formy administrace nemá z důvodu zachování anonymity vůbec účastnit.

Eva Faltusová
právní poradkyně Stavovského soudu ČKA

a Radka Kasalová
tajemnice Stavovského soudu ČKA

ARCHITEKTONICKÉ SÚŤAŽE NÁVRHOV NA SLOVENSKU

Architektonické súťaženie na Slovensku bolo dlhé roky v závese za tým českým. Ekonomická kondícia verejných vyhlasovateľov z radov miest, obcí a verejnej správy nepriala inovatívnym postupom obstarávania služieb architekta a súčasne neinvestovali do stavebného rozvoja a obnovy majetku. Posledné roky nastal v oblasti súťaží priaznivý obrat, podporený aj masívnou metodickou a informačnou kampaňou Slovenskej komory architektov.

Súťaže návrhov na Slovensku organizujú zväčša vyhlasovatelia z radov verejného, najčastejšie komunálneho prostredia alebo súkromného sektora. Postupujú v zmysle zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní. Platí, že súťaž návrhov je štandardnou formou verejného obstarávania definovanou §119 až §125 tohto zákona. Podľa rovnakého zákona je Slovenská komora architektov (SKA) jedinou organizáciou, ktorá má oprávnenie vydať osvedčenie o férovosti architektonického súťaženia v podobe dokladu o overení súťažných podmienok danej súťaže. Túto činnosť SKA vykonáva na základe Súťažného poriadku. Ostatná reforma tohto základného komorového dokumentu bola prijatá v januári 2023 a zavádza viaceré novinky, ktorých cieľom je posilniť inštitút súťaží a kvalitu súťažného prostredia pre účastníkov. SKA poskytuje vyhlasovateľom, či už z radov verejných alebo súkromných vyhlasovateľov, odbornú pomoc pri organizovaní verejných súťaží a procese ich vyhodnotenia. Sesterská organizácia Inštitút SKA navyše aj organizuje súťaže pre vybrané organizácie verejnej správy. Súčasne na podporu súťaží SKA v spolupráci s Inštitútom pravidelne vydáva tematické printové a online publikácie. V roku 2016 vydala SKA publikáciu Manuál súťaží návrhov, II. vydanie v roku 2021. Ten je poskytovaný možným vyhlasovateľom z verejného a súkromného sektora a ponúka návod, ako sa pripraviť na organizovanie súťaží s poukazaním na ich benefity. Od roku 2018 taktiež vydáva každoročne knižný prehľad súťaží, ktoré zasiela priamo do všetkých miest na Slovensku ako aj do všetkých vidieckych obcí nad 3000 obyvateľov.

Stagnácia investícií verejného sektora

Zadania súťaží miestnych samospráv sa za posledné roky často zameriavajú na hľadanie podoby verejných priestranstiev, parkov a námestí alebo novej podoby rekonštrukcie majetku. Pri bližšom pohľade však zistíme, že tieto súťaže sú vyhlásované s cieľom hľadania podoby nie komplexných investičných zámerov, ale zväčša iba výhľadových akcií menšieho alebo stredného rozsahu. Štát, štátne príspevkové organizácie, verejné inštitúcie, vyššie územné celky (Samosprávne kraje) sú pri vyhlásovaní súťaží zastúpené len ojedinele. Na Slovensku dlhodobo platí, že aj napriek postupnému rastu počtu súťaží, nie je stále možné hovoriť o investíciách do zásadnejšieho rozvoja krajiny v celoštátnom dopadom. Žiaľ, v dôsledku dlhodobého zanedbávania verejných stavebných investícií štátu a samospráv, putujúcich len zriedka mimo infraštruktúrnych dopravných projektov, sa vytvorilo administratívne prostredie, ktoré bráni realizácii výsledkov súťaží návrhov. Slovensko tak v mnohých ohľadoch nevyužíva obdobie ekonomického rastu na ukotvenie architektúry ako nástroja pre rast životnej úrovne svojho obyvateľstva. Z pohľadu SKA je verejný sektor prostredníctvom miest a obcí takmer výlučným organizátorom súťaží. Postupne však pribúdajú aj súťaže vyhlásené štátnou správou. V roku 2023 je príkladom súťaž na nový objekt úradu vlády SR ale aj séria súťaží na návštevnické centrá Národných parkov Malá a Veľká Fatra alebo Vstupný areál Demänovských jaskýň.

Vývoj počtu architektonických súťaží

Celkový počet súťaží však narastá. Kým v roku 2015 SKA overila oba tri (!) súťaže, v roku 2021 ich bolo až 35 a vo volebnom roku 2022 porovnateľne 33. Aktuálne do augusta 2023 bolo overených a vyhlásených už 21 súťaží, 7 je v overovaní a ďalšie sú v príprave. V tomto počte sú zahrnuté ako postupy štandardnej jedno alebo dvoj etapovej verejnej anonymnej súťaže, tak aj malé súťaže pre zadávanie zákazky s nízkou hodnotou, alebo súťažné dialógy pre nadlimitné zákazky. Prevažne sa jedná o projektové súťaže a iba v nepatrnej miere sú zastúpené ideové súťaže. Podiel súkromných vyhlasovateľov je stabilne na úrovni do 10 %.

Povinnosť súťažíť

S účinnosťou nového zákona o výstavbe č. 201/2022 z. z., ktorý vstúpi do platnosti 1. apríla 2024, sa očakáva zásadný rast počtu súťaží. Podľa §8 tohto zákona bude stavebník stavby financovanej z verejných prostriedkov v hodnote nad milión EUR povinný zabezpečiť, aby bola stavba uskutočnená podľa návrhu alebo riešenia obstaraného súťažou návrhov, súťažným dialógom, rokovacím konaním so zverejnením alebo inovatívnym partnerstvom. Rovnaký paragraf ďalej zavádza pri stavbe financovanej z verejných prostriedkov umiestnenie umeleckého diela v hodnote najmenej 0,5 % z predpokladanej hodnoty, ktoré je stavebník povinný umiestniť na verejnom priestranstve alebo na verejne prístupnom mieste. Podobu takéhoto diela bude taktiež potrebné nájsť v súťaži. Samozrejme prax uplatnenia tejto novej právnej úpravy bude závisieť o viacerých faktoroch. Okrem samotnej účinnosti zákona, ktorý je podmienený reformou stavebných konaní pod taktovkou štátneho Úradu pre územné plánovanie a výstavbu SR, budú nevyhnutné pre uplatnenie tejto časti zákona aj nové vykonávacie vyhlášky.

V tejto časti platí, že SKA už dlhodobo nepodporuje iba štandardný formát súťaží návrhov a teda jednoetapovej verejnej anonymnej súťaže, avšak vzhľadom na rozsah zadania a výšku zákazky projektu pripúšťa aj iné formáty súťaže na základe hodnotenia kvality návrhov. Myslia sa tým najmä malé súťaže pre zadávanie zákazky s nízkou hodnotou do 180 tisíc €, alebo postupy formou súťažného dialógu. V prvom prípade na základe vstupného kola vyberá porota na základe výzvy a predložených referencií troch až piatich uchádzačov, ktorí následne vypracujú architektonický návrh. V prípade dialógu je kvalifikačné kolo možné podmieniť aj inými ako kvalitatívnymi parametrami (výška obratu, referencie a pod.) následne pracujú vyzvané tímy na riešení zadania skrz priebežné niekoľkoetapové vyhodnocovanie s porotou. Na Slovensku okrem toho postupne rastie záujem aj o využitie formátov obstarávaní formou „design and build“, najčastejšie cez štandard tzv. „Žltý FIDIC“. Tento však nateraz ostáva bez praktickej spolupráce s SKA. Všetky vyššie uvedené postupy budú cestou pre naplnenie požiadavky §8 zákona č. 201/2022 zb. Platí, že všetky postupy verejných vyhlasovateľov (obstarávateľov) musia byť otvorené a teda verejné pre vopred neurčený okruh účastníkov (aspoň v I. etape súťaže). Vyzvané súťaže SKA overuje iba pre súkromné subjekty, najčastejšie so zadaním bytového developmentu. Aj tu však SKA vplýva v prospech využívania hybridných alebo priamo otvorených súťaží. Tie totiž vedú spravidla k vyššej inovatívnosti riešení.

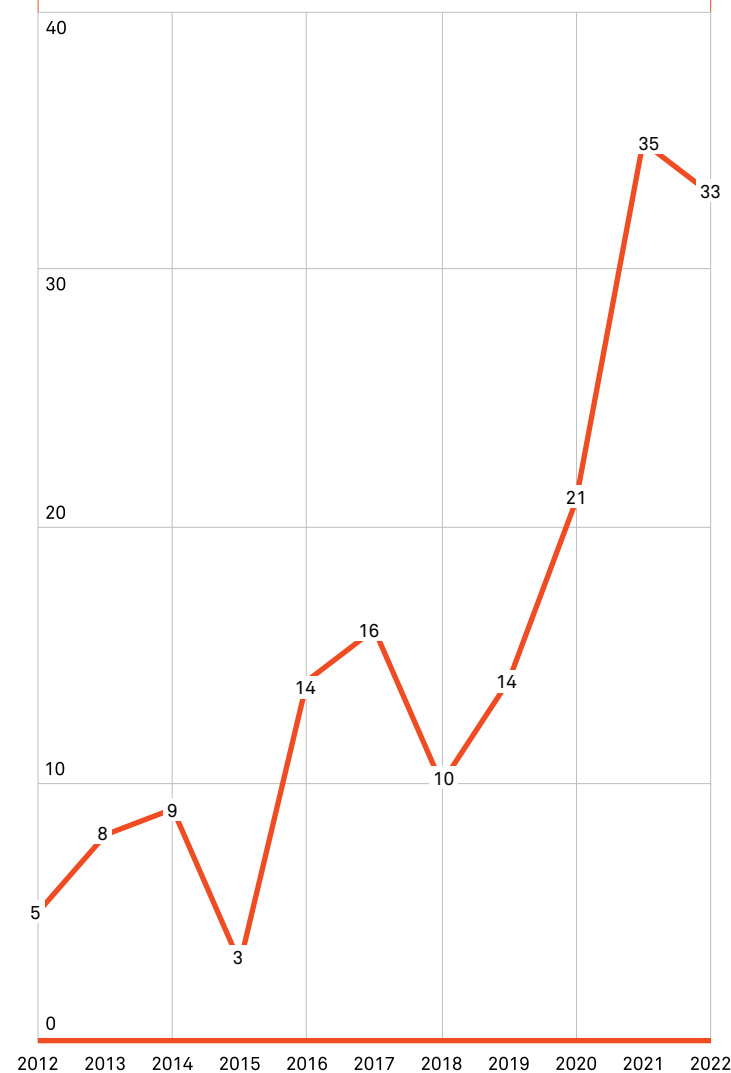
Ceny a odmeny v súťažiach

S novým súťažným poriadkom prišla do slovenského súťaženia aj nová požiadavka na výpočet cien a odmien v súťažiach. Doteraz platilo všeobecné uplatnenie 0,5–2 % z investície. Toto kritérium však bolo veľmi vágne, vzhľadom na nejasnú podobu a teda výšku investícií, ktoré do značnej miery determinujú až víťazný návrh v súťaži. SKA preto pristúpila k odvodeniu cien a odmien podľa predpokladanej hodnoty zákazky, ktorú musí každý verejný a súkromný vyhlasovateľ odhadnúť v procese prípravy súťaže. Z tejto hodnoty zákazky sa následne vytvorí základ pre výpočet súčtu cien a odmien. Základ predstavuje približne 75 % hodnoty zákazky, čo sú základné služby architekta v zmysle Štandardu vý-

konu služieb architekta SKA. Tieto štandardy sú súčasťou komorovej reformy vo vzťahu k novému stavebnému právu z. č. 201/2022 zb. Službami architekta sa tu nerozumejú iba základné návrhové a projekčné architektonické činnosti, avšak aj odborné a expertné služby poskytované subjektom v procesoch pred, počas a po ukončení samotnej realizácie diela. Patrí medzi ne aj výhradná spôsobilosť pre komunikáciu so štátnym Úradom pre územné plánovanie a výstavbu SR. Suma určená pre ceny a odmeny v súťažiach návrhov sa určí ako 15 % zo základných služieb architekta. Táto čiastka sa následne delí v pomere 5:4:3 pre poradie cien, pričom suma na odmeny nemôže prevýšiť tretiu cenu. Rozdelenie pomeru sa realizovalo s cieľom náležite odhodnotiť účastníkov súťaží, ktorí mimoriadnym nasadením pre hľadanie riešenia zadania nedosiahli na samotnú zákazku. Veríme, že uvedené nastavenie odmeňovania súťaží prispeje, vďaka férovému odmeňovaniu, ale aj finančnej náročnosti, k profesionálnemu rozvoju procesov, ako na strane súťažiacich, tak aj vyhlasovateľov. Keďže počet súťaží narastá, úspešné budú tie s kvalitnejšími podmienkami pre účasť. Dnes je priemerný počet návrhov v súťaži približne 12. Tento počet platí pre otvorenú štandardnú súťaž bez malých súťaží. Na základe komplexnej kvality podmienok (zadanie, porota, termíny, ceny a odmeny) variuje účasť od 0 návrhov v súťaži na obnovu Námestia Slobody v Banskej Bystrici, až po 55 návrhov pre Nový administratívny objekt Úradu Vlády SR.

Zdroj: Slovenská komora architektov

VÝVOJ POČTU SLOVENSKOU KOMOROU ARCHITEKTOV OVERENÝCH SÚŤAŽÍ NÁVRHOV MEDZI ROKMI 2007 A 2023

Inovácie v súťažiach

Kedže objem súťaží narastá a s nimi aj počet odovzdaných návrhov, otvára sa otázka, ako prispieť k efektívnosti vynaloženého úsilia. Každý z vyhlasovateľov prirodzene očakáva za vynaložené prostriedky do súťaže aj výsledok – objem práce. Štandardne sa v súťažiach požadujú minimálne 2 formáty B1, často tento počet stúpa až na 5 formátov pri rozsiahlejších zadaniach. Pri vysoko obsadzovaných súťažiach, s účasťou vo vysokých desiatkach, prirodzene veľká väčšina aj lepších návrhov ostáva bez ceny alebo odmeny. V súčte vysoké tisíce hodín práce všetkých končia maximálne v portfóliu tvorby. Aj to je dôvod, prečo nastavovať procesy a formáty súťaží tak, aby sa preferovali viac etapové postupy súťaží, kde sa minimalizuje objem odovzdaných prác, resp. ich formálny rozsah. Rovnako diskutovanou inováciou je obmedzenie použitia vizualizácií – digitálnych renderov, nakoľko tie vychádzajú spravidla z už digitálne vypracovanej komplexnej hmotovej štúdie objektu. Tieto taktiež neraz odpútajú pozornosť aj skúseného porotcu, od skrytých kvalít, resp. nedostatkov v typológii a prevádzke objektu, čitateľných iba v štandardných čiarových schémach. Po vzore zaužívaných postupov v Rakúsku tak bola v tomto roku vyhlásená prvá súťaž na Slovensku, kde sa predkladal jednoduchý monochromatický model návrhu v sprievode jedného tlačeneho panelu bez priestorových vizualizácií. Vzhľadom na uspokojivé výsledky tohto postupu je možné aj do budúca očakávať podobné podmienky predkladania návrhu aj pri iných súťažiach. Zároveň pre viac etapové štandardné súťaže bude vhodné zväziť požadovanie vizualizácií pri zachovaní racionálneho rozsahu prezentácie podstaty návrhu.

Bez ohľadu na rozsah a nároky na zadanie platí dnes a bude aj naďalej, že o tomto rozhoduje odborná porota súťaže. A práve v školení porotcov raste ich kvalifikácie pre všetky časti procesov súťaží od prípravy zadania až po ich vyhodnotenie, a to bude v budúcnosti kľúčové. Nové požiadavky na návrhy, ako environmentálna zodpovednosť, udržateľnosť a inklúzia, ako aj procesy verejného obstarávania zvyšujú časovú a expertíznu náročnosť všetkých aktérov súťaží. Porotca už nie je čestným hosťom procesu, avšak hlavným kľúčom k úspechu celej súťaže.

Martin Zaiček
Zástupca riaditeľky úradu
Slovenskej komory architektov
Odbor súťaží návrhov, stratégií a rozvoja
www.komarch.sk

Príklady výsledkú súťaží na Slovensku viz s. 78–79.

ARCHITEKTONICKÉ SOUTĚŽE V RAKOUSKU

Architektonické soutěže v Rakousku jsou odlišné od české zkušenosti. Jsou časově i finančně náročnější, je tu větší konkurence, přísně se hlídá dodržení stavebního programu, fotorealistické vizualizace jsou zakázané atd.

Požadavky na odevzdání soutěžního návrhu

V současné době bývají soutěžní návrhy odevzdávány převážně digitálně, přes platformu s názvem ANKÖ – to platí především pro Vídeň a okolí. V dalších spolkových zemích to ještě není vždy tak samozřejmé.

Hlavním rozdílem je dle mého názoru větší domácí konkurence než v ČR. V Rakousku je velké množství kvalitních ateliérů, které jsou závislé na zakázkách ze soutěží. Tomu odpovídá i množství odevzdané práce na soutěžním návrhu. Mnohem více se řeší požární předpisy a další požadavky. Jednoduše řečeno – pokud autor udělá chybu, často je automaticky vyloučen, předtím než se jeho práce dostane k porotě. Extrémně přísné jsou pak soutěže na zpracování návrhu školní budovy.

V ČR jsem byl také svědkem, kdy byla v soutěži předepsaná axonometrie. Někteří soutěžící ale dodali třeba jen vizualizaci z pohledu chodce, nebo ji nedodali vůbec. Přesto byli posuzováni, nebo dokonce vyhráli. Toto se v Rakousku neděje. V soutěžích bývá hodně závazných podmínek a tým, který je otrocky všechny nesplní, se dál jednoduše nedostane.

Obecně bývá také profesionálněji a přesněji zpracován stavební program. Investor si před organizací soutěže často objedná tzv. studii proveditelnosti, která přesně definuje plochy (m²) požadované v programu. Tento postup bývá u českých soutěží spíše výjimkou.

U většiny soutěží jsou v Rakousku vyloučeny fotorealistické vizualizace. Maximálně bývají akceptována zjednodušená zobrazení z perspektivních pohledů. Zato se musí odevzdávat modely, často je požadován také detail fasády v měřítku 1:20-1:50.

Obecně vzato jsou soutěže v Rakousku náročnější než v ČR, a to jak časově, tak finančně. Máme tu vyšší požadavky na zpracování návrhu, počínaje důsledným nastavováním a dodržováním závazných podmínek, přehnaným množstvím tabulek, které musí soutěžící vyplnit a odevzdat, a konče zpracováním modelu. Nevnímám tudíž soutěžení v Rakousku úplně pozitivně. Loterie, kdy se přihlásí 80 rakouských týmů a oceněn je jen jeden výherce, není výjimkou. Navíc tu není velké množství otevřených soutěží bez prekvalifikace. Nicméně i v tomto případě soutěžní návrh odevzdá velké množství dobrých ateliérů, protože už reference mají. Prosadit se není jednoduché.

Celková částka na ceny a odměny pro nejlepší soutěžní návrhy

Částka pro nejlepší návrhy bývá podobná jako v ČR – tedy asi 1 % ze stavebních nákladů, často to bývá dokonce méně.

Zkušenosti

Rakousko je velmi regionální společnost, založená na tzv. „kamarádské ekonomice“. Jako extrémní se mi osobně jeví situace v Tyrolsku, kde většinou vyhrávají Tyrolové, ačkoliv se soutěže účastní ateliéry i z jiných spolkových zemí. To se bohužel děje ve větším nebo menším měřítku ve všech spolkových zemích. Ačkoliv člověk může mít i štěstí. Nicméně stačí si prolistovat pár posledních ročníků časopisu Wettbewerbe aktuell a situace se jeví poměrně jasně. Uvítal bych určité podporu mladších kanceláří, které nemají dostatečné reference. A to například tím, že by při užším výběru na základě portfolia bylo povinné vzít alespoň jednoho účastníka, který nemá za sebou 10 let realizací velkých zakázek, ale jeví se přesto perspektivní. Protože jestli to tak půjde dál, tak tady budou stavět především architekti nad šedesát a nevím, co se stane, až vymřou.

Do budoucna bych si přál méně tabulek a méně nezaplacené práce. To je v naší profesi obrovský nešvar.

Jan Proksa, Vídeň

EVROPSKÁ RADA ARCHITEKTŮ (ACE) A SOUTĚŽENÍ

Pracovní skupina pro architektonické soutěže v rámci ACE, ve které působím druhým rokem, je aktivní v dokumentování statistik v jednotlivých zemích EU. Z těchto statistik pramení hlavní činnost členů pracovní skupiny, a tou je přesvědčování politiků na státní úrovni, aby při svém uvažování o vystavěném prostředi vždy počítali s architekty jako odborníky na navrhování kvalitního prostředí.

Setkání členů pracovní skupiny se konají jednou za půl roku a v poslední době byla většina z nich poznamenána pandemií covid-19. Teprve v tomto roce se uskutečnilo první jednání po uvolnění opatření a v září 2023 je plánováno další setkání pracovní skupiny v Paříži, jehož se osobně zúčastním. Na tomto setkání představím současný stav českých architektonických soutěží.

Na mezinárodním poli působíme jako jeden z mála evropských států, kde otevřené soutěže ještě neupadly v zapomnění. Díky činnosti České komory architektů a organizátorů soutěží se nám v posledních letech daří držet latku na vysoké úrovni – více než 50 soutěží ročně. Tato statistika je ve srovnání s evropským měřítkem vynikajícím číslem. Česká republika se stala inspirací pro Slovensko a také další státy sledují český příběh. V září plánují prezentovat české soutěže a jejich kvalitu na multioborové konferenci Brain Bar v Budapešti. Dále připravuji další prezentace v Torontu v první polovině roku 2024. České architektonické soutěže mají dobré jméno a je o nich za hranicemi slyšet. To je dobrá zpráva. Avšak...

Padesát soutěží za rok je slušné číslo, ale přesto tvoří méně než jedno procento ze všech zakázek na projekční práce v České republice. Je skvělé, že prostřednictvím otevřených soutěží byly vybrány ateliéry na zpracování takových projektů, jako dostavba Fakultní nemocnice v Hradci Králové či sídlo Národního úřadu pro kybernetickou a informační bezpečnost v Brně. Nicméně celkový počet soutěží zůstává stabilní a je třeba udělat další kroky, které povedou ke zvýšení celkového počtu soutěží alespoň na pět procent všech veřejných zakázek. To by umožnilo všem architektům a architektkám v České republice (tedy přibližně 4200 autorizovaným osobám) skutečně ovlivňovat kulturu stavitelství a nemuseli by snižovat ceny svých služeb, aby získali veřejné zakázky.

Co se týče čísel, momentálně máme 0,39 architekta na 1000 obyvatel. V roce 2022 proběhlo celkem 56,94 soutěže na 10 milionů obyvatel, což dělá 14,52 soutěže na 1000 architektů. Pro porovnání s (námi tolik obdivovanou) Švýcarskou konfederací: na 1000 obyvatel připadá architektů 1,04 a soutěže na 10 milionů obyvatel statisticky 310,5, tedy 29,78 soutěže o návrh na 1000 architektů. Můžeme zde jasně vidět potenciál české architektonické scény, dokonce i větší, vezmeme-li v úvahu, že u nás mohou projektovat také stavební inženýři. Tato statistika byla zpracována i pro další země v rámci ACE. Ukázalo se, že kromě České republiky a Švýcarska existuje podobný přístup už jenom ve Francii, kde bylo v roce 2022 organizováno 127,06 soutěže na 10 milionů obyvatel, respektive 28,36 na 1000 architektů. Jde však výhradně o užší soutěže, kde účastníci postupují na základě referenčních prací uvedených v portfóliu a následně soutěží v uzavřeném úzkém okruhu několika týmů.

Zvýšení počtu soutěží by přineslo vyšší kvalitu veřejných zakázek a napomohlo by i srovnání cen architektonických služeb. Základním úkolem pro další období Komory je nejen propagovat architektonické soutěže, ale také se zabývat problema-

tikou snižování (tzv. podsekávání) cen, a tím umožnit další rozvoj transparentních soutěží mezi architekty.

V rámci pracovní skupiny pro architektonické soutěže ACE je obecným cílem udělat z architektonických soutěží jeden z hlavních způsobů výběru architektonických služeb pro veřejné zadavatele, a následně i soukromé. Neexistuje univerzální postup, každý člen ACE hledá svou vlastní cestu. Nelze jednoduše převzít model z jiného státu, protože každý stát má svá specifika. Je však důležité se vyvarovat chyb, které by mohly vést k deformaci architektonických soutěží. Příkladem jsou státy jako Francie a Německo, kde je sice vysoká politická angažovanost, ale většina soutěží je vázána na portfolio, což brání menším kancelářím s méně než padesáti zaměstnanci a mikropodnikům získat zakázky. Podmínkou pro zajištění větších zakázek je zde růst kanceláře – větší počet zaměstnanců, navýšení obrátu či zvýšení pojistného na úroveň nadnárodních kanceláří. Toto není cesta pro malý český trh.

V rámci českého trhu je důležité zachovat unikátní přístup, který se vyvinul po revoluci. Otevřené soutěže jsou dostupné bez ohledu na velikost ateliéru, obrát nebo typologii. Jen tímto způsobem udržíme specifičnost střeoevropské architektonické praxe, kde se jednotlivé kanceláře mohou věnovat mnoha tématům a neprofilovat se úzce na jednu specializovanou typologii, jak je tomu na západ od nás.

Igor Kovačević
člen Pracovní skupiny Soutěže ČKA a pracovní skupiny pro architektonické soutěže ACE

SEKTOROVÁ STUDIE ACE 2020 – ÚČAST ATELIÉRŮ V ARCHITEKTONICKÝCH SOUTĚŽÍCH

Stát	% ateliérů
Rakousko	27
Chorvatsko	3
Česká republika	9
Dánsko	6
Finsko	22
Francie	18
Německo	13
Řecko	4
Irsko	29
Itálie	12
Lucembursko	22
Norsko	18
Portugalsko	4
Rumunsko	3
Slovensko	11
Slovinsko	14
Španělsko	17
Švédsko	20
Velká Británie	13

VÍTEŽNÉ SOUTĚŽNÍ NÁVRHY VYBRANÝCH ARCHITEKTONICKÝCH SOUTĚŽÍ NA SLOVENSKU

Připravil: Martin Zaiček, Slovenská komora architektů

Galantská knižnica	Do súťaže sa zapojilo 48 autorských kolektívov.
Vyhlasovateľ súťaže:	Trnavský samosprávny kraj
1. cena (12 000 €):	Ing. arch. Michal Kontšek

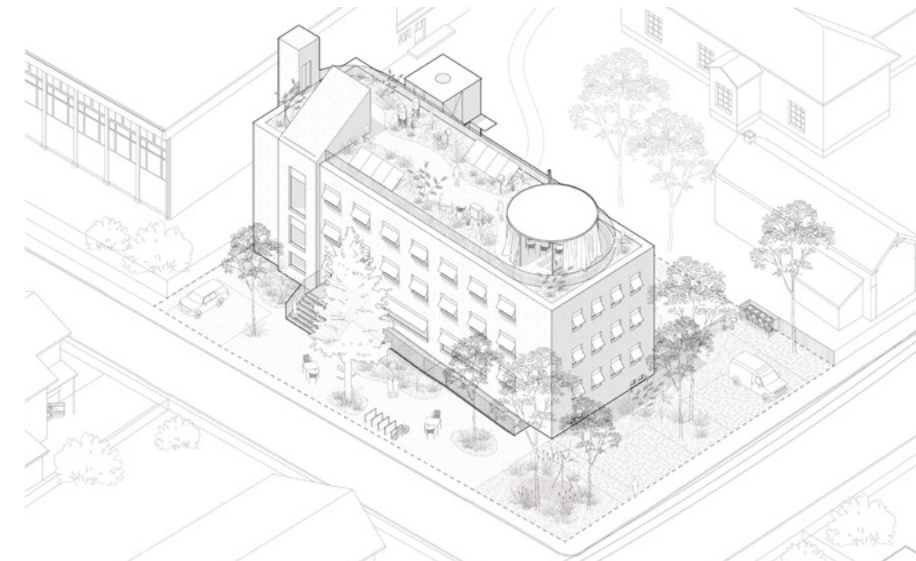
Trvalé záložné pracovisko Národnej banky Slovenska v Kremnici	
Vyhlasovateľ súťaže:	Národná banka Slovenska
1. cena (35 000 €):	ATOMstudio s.r.o.

Mestský blok Spartakovská v Trnave	
Vyhlasovateľ súťaže:	mesto Trnava
1. cena (15 000 €):	Sadovsky & Architects + Marko & Placemakers

Návštevnícke centrum Demänovských jaskýň a Národného parku Nízke Tatry	formát malej súťaže, kde do hodnotenia návrhov boli vyzvané 3 tímy na základe kvalifikačného I. kola
Vyhlasovateľ súťaže:	Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky
1. miesto (8 000 €):	A B.K.P.Š.

Ekovychovné centrum Správy Národného parku Veľká Fatra v Turčianskych Tepliciach	formát malej súťaže, kde do hodnotenia návrhov boli vyzvané 3 tímy na základe kvalifikačného I. kola
Vyhlasovateľ súťaže:	Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky
1. miesto (7 000 €):	Kuklica Smerek architekti, s.r.o.

Rekonštrukcia a revitalizácia Kultúrno-komunitného centra Dlhé Hony v Trenčíne	formát malej súťaže, kde do hodnotenia návrhov bolo vyzvaných 4 tímy na základe kvalifikačného I. kola
Vyhlasovateľ súťaže:	mesto Trenčín
1. cena (5 000 €):	INDEX

Muzeum umění, Nantes, Francie

soutěž:
realizace:

2009
2017

autoři:

Stanton Williams Architects

Církevní dům Kannikegården, Ribe, Dánsko

soutěž:
realizace:

2012
2015

autoři:

Lene Tranberg, Boje Lundgaard /
Lundgaard & Tranberg Architects

Town House – Kingston University, Londýn,
Velká Británie

soutěž:
realizace:

2013
2019

autoři:

Shelley McNamara, Yvonne Farrell, Ger Carty,
Philippe O'Sullivan, Matt McCullagh, Joanne
Lyons, James Rossa O'Hare, Jamie Conway, Shane
Twohig, Leah Hogan, Darren Monahan, Eibhlín Ní
Chathasaigh, Paul Durcan, Edwin Jebb, Michael
Stack / Grafton Architects

Atlantická turistická cesta Eldhusøya, Norsko

soutěž:
realizace:

2007
2015

autoři:

Ellen Hellsten, Franco Ghilardi, Erik Stemman /
Ghilardi+Hellsten Arkitekter

Mateřská škola Medo Brundo, Záhřeb, Chorvatsko

soutěž:
realizace:

2005
2007

autoři:

Hrvoje Njiric, Davor Busnja / njiric+
arhitekti

ANKETA:

CO BYSTE V PROCESU HLEDÁNÍ PROJEKTANTA PROSTŘEDNICTVÍM SOUTĚŽE O NÁVRH ZMĚNILI?

ONDŘEJ BENEŠ
MĚSTSKÝ ARCHITEKT, TÝN NAD VLTAVOU

Důležité je hledat kvalitní návrh řešení, ať už soutěží o návrh nebo dalšími formami výběrových řízení

V samotném procesu soutěží bych asi nic neměnil. Dnes už je možné hledat nejlepší řešení pomocí soutěže o návrh jak „otevřeně a anonymně“, tak několikakolově, kdy to první kolo je portfoliové, až po neanonymní dialog.

Vzhledem k tomu, že soutěž o návrh je vždy určitou „událostí“, ale i menší obce ročně zadávají desítky a projektů, které mění její tvář, zmínil bych tu ještě standardní metodu hledání projektanta formou výběrového řízení. Obvyklá je převaha váhových kritérií na straně ceny, případě kvantity referencí. Dobré je ale nadřazení kvalitativních kritérií, například požadavkem na portfolio realizací nebo studií k předmětu zakázky se vztahujících. Cena bývá stejná, jen mezi sebou soutěží týmy, které si dobře uvědomují, že obci jde o kvalitu. Takto se nám v Děčíně, za mého působení na pozici městského architekta, podařilo připravit metodu, kterou jsme našli kvalitní týmy pro územní studii, interiér i pro novostavbu.

Další osvědčenou možností hledání kvalitního návrhu je zadání tzv. souběžné studie, kde se s vybranými týmy je možno předem dohodnout na obsahu i rozsahu. Pokud jsou týmy opravdu dobře vybrané, jako městský architekt jsem s klidem finální výběr mezi jednotlivými návrhy mohl nechat na radě města.

Cílem je vždy hledání co nejkvalitnějšího projektanta, návrhu, studie. Nejvíce v tomto procesu záleží na dobrém uchopení a definování zadání, což bývá jedna ze standardních náplní činnosti městských nebo obecních architektů, tomuto zadání se následně uzpůsobí forma soutěže.

MAREK BLANK
ČLEN PS SOUTĚŽE

Za zlatý standard stále považují otevřenou anonymní jednokolovou soutěž, která umožňuje získat zakázku mladým architektům

Členem pracovní skupiny Soutěže jsem se stal teprve před dvěma lety ve chvíli, kdy celý systém již velmi dobře fungoval. Podle mého názoru patří k těm nejlepším v EU a nemyslím, že v tuto chvíli potřebujeme zásadní systémové změny. To nakonec potvrzuje i účast mnoha zahraničních ateliérů v českých soutěžích. Tím hlavním pro dobrý výsledek soutěže je osvědčený investor, kvalitní práce organizátora a poroty.

S tím, jak přibývají typy a druhy architektonických soutěží, je třeba se více zamýšlet nad volbou toho správného režimu soutěže. Tendenci investora bývá volit typ soutěže, u kterého má jakousi záruku větší kontroly nad jejím výsledkem, což je často spíše iluzorní. V poslední době jsem měl například pocit, že se nadužívají dvoukolové soutěže u zakázek menšího rozsahu, kde tento režim přináší mnohem více práce soutěžícím a první kolo příliš neusnadňuje. Osobně jsem vždy za zlatý standard považoval otevřenou anonymní jednokolovou soutěž.

Důležitou vlastností architektonické soutěže bylo vždy i to, že umožňuje získat zajímavou zakázku malým a začínajícím ateliérům. Diskriminací pro tyto architekty může kromě přehnaných požadavků na referenční projekty například být i to, pokud se běžným standardem soutěží stávají profesionální vizualizace v řádek stovek tisíc korun.

RENÉ DLESK
MĚSTSKÝ ARCHITEKT, VIMPERK

Povinnost zadavatele nakládat s majetkem s péčí řádného hospodáře bohužel často směřuje ke kritériu nejnížší ceny, nikoliv kvality

Na tuto otázku bohužel nedokážu plnohodnotně odpovědět. Ve Vimperku jsme totiž k této formě výběru projektanta sáhli poprvé až letos (a to současně ve dvou případech) s vírou, že tato forma výběrového řízení, podmíněná profesionálním vedením a přípravou soutěže, dovede město nejen k nejkvalitnějšímu výsledku očekávané investice, ale proběhne i bez rizika následných právních komplikací.

Obávám se však, že formulace této otázky navozuje klamavý dojem, že se ve vývoji procesu hledání projektantů důležitých veřejných architektonických nebo urbanistických úkolů nacházíme dále, než ve skutečnosti jsme. Ptá se totiž na to, co bychom mohli vylepšit.

Status quo je podle mého názoru bohužel stále někde jinde. Ano, několik míst již tuto formu občas využívá, ale dojem, že se jedná o standard, je dán často zejména jejich velikostí. Jiná města (jako např. Vimperk) procházejí obdobím pilotních zkušeností a pod drobnohledem a štiplavou kritikou politické opozice do jisté míry trnou, jak to dopadne. Většina obcí však na tuto formu výběrového řízení stále nemá ani pomyslení. V procesech hledání projektantů veřejných zakázek zde stále platí, že neprobíhají prostřednictvím soutěže o návrh (nebo jiných forem výběru s kritériem kvality), ale prostřednictvím výběrového řízení s kritériem nejnížší ceny. Ta je navíc otevřena pouze pro uchazeče, kteří svou kvalifikaci prokazují splněním kritéria referenční zkušenosti se stavbou daného typu a obdobného investičního rozsahu, tedy pro uchazeče, kteří mají bohaté zkušenosti s projekcí poměrně velkých nebo důležitých staveb při neefektivnějším vynaložení svého času na zpracování projektové přípravy. Tato osvědčená praxe výběru je velmi rychlá a současně nabízí jistotu nejnížší ceny již v poloze honoráře za projekt tak, jak to má „dobrý hospodář“ rád. V tomto kontextu by se Komora mohla vydat na nekonečné profesní tažení formou školení na téma „dobrý hospodář“ pro armádu úředníků odborů rozhodujících o vynakládání veřejných prostředků veřejných investic.

IGOR KOVAČEVIĆ
ORGANIZÁTOR A SEKRETÁŘ SOUTĚŽÍ, ČLEN PS SOUTĚŽE

Problémem zůstává, že je řada architektů stále ochotna projektovat bez soutěže a pod cenou

Nastavení architektonické soutěže je u nás v současnosti na hodně vysoké úrovni. Mám za to, že se podařilo vypilovat většinu detailů v celém procesu, třeba problémy spojené s povinnou elektronickou komunikací, udrželi jsme možnost odevzdávat soutěží návrhy i fyzicky apod. Prvotní nemoci jsou dnes již vyloučeny a řada architektů se do soutěží hlásí. A co je daleko důležitější, na základě výsledků soutěží se realizují stavby. Vždy je co zlepšovat a ČKA a organizátoři se o to snaží. Ovšem je zde zásadní problém, který se objevil v posledních dvou letech. Jedná se o enormní podsekávání cen za projekční práce mimo soutěže. Při jednání s politickou reprezentací Prahy zaznívá silný argument, proč bychom měli dělat soutěž o návrh, když nás v takovém případě pak stojí projekt na školu desítky milionů korun, zatímco bez soutěže vyjednáme na úplně stejnou školu s autorizovaným architektem cenu projektu na 687 840 Kč jako podlimitní zakázku. Při zkoumání registru smluv jsem narazil na smlouvu, v níž autorizovaných architekt ČKA za uvedenou částku zajistí „návrh mateřské školy, zařízení, zahrady s hracími prvky a parkoviště v rozsahu dokumentace pro územní rozhodnutí a povolení stavby, získání správních rozhodnutí potřebných k povolení stavby a položkový rozpočet a výkaz výměr pro výběr dodavatele“.

Pokud chceme, aby v České republice probíhaly soutěže i do budoucna, nebude stačit jen osvěta a soft nástroje, o něž se jako profese snažíme, ale měli bychom se podívat i na tyto zářné příklady a otevřít odbornou diskusi, jestli to se soutěžími myslíme seriózně, jelikož podobné příklady se stávají pro architektonické soutěže největším nebezpečím. Abychom hledání projektantů prostřednictvím architektonických soutěží posunuli na další úroveň, měli bychom kvantifikovat, kolik projektů je zadáváno salámovou metodou s podseknutými cenami za projekční práce, a sledovat, co z těchto smluv vzniká za realizace. Dále bychom měli pojmenovat objednatele a ukázat na smlouvy a architekty, kteří na tomto poli působí, a v neposlední řadě se ptát, proč se to děje. Možná je to podnět pro ČKA, aby znovu otevřela toto téma.

KAMILA KULHÁŇKOVÁ
ADVOKÁTKA, ORGANIZÁTORKA A SEKRETÁŘKA SOUTĚŽÍ

Přínosná by byla redukce požadavků na odevzdaný návrh – obsah panelu a množství vizualizací

Při rozhodování zadavatelů, zda pro výběr architekta či projektanta zvolit formu architektonické soutěže, se nejčastěji setkáváme se shrnutím, že soutěže jsou nákladné, časové a administrativně náročné. Mýty o nákladnosti a časové náročnosti soutěží se kvalifikovanou diskusí se zadavatelem dají vyvrátit. Na administrativní náročnost si organizátoři i účastníci již navykli a nečiní zásadní problémy. A přece existují i v procesu soutěže věci, které by mohly být zjednodušené.

Nikoli přímo pro organizátory, ale zejména pro účastníky se architekty by úlevu mohla přinést například redukce někdy přílišného rozsahu požadovaných soutěžních panelů a jejich obsahu. Zejména pokud jde o vizualizace – jsou nákladné, jejich zobrazení není příliš přesné, a přesto mohou mít v procesu rozhodování výběru oceněných účastníků velký vliv. Zkušenosti ze zahraničí přitom jasně ukazují, že jejich redukce je ku prospěchu věci a přesouvá diskusi nad soutěžním návrhem do více odborné, a nikoli líbivé roviny.

Dále by bylo vhodné více dbát na to, aby podmínky na soutěž navazujícího jednacího řízení bez uveřejnění, zejména ty limitní, byly povinně uváděny již v soutěžních podmínkách. Může se zdát, že jde o záležitost nikoli spojenou se soutěží, ale opak je pravdou. Jestliže soutěžní podmínky např. nestanoví maximální výši odměny, kterou může účastník v JŘBU stanovit jako nabídkovou cenu, a tato podmínka bude oznámena až v JŘBU, jde jednoznačně o skutečnost, která mohla ovlivnit účast architektů ve vlastní soutěži. Nehledě na to, že vůči architektům není takový postup férový.

Závěrem lze pak doplnit, že soutěžím obecně by prospěl mnohem větší respekt ze strany odborné veřejnosti a „dotčených orgánů“. Je-li soutěž kvalitně připravena, porota se výběru oceněných návrhů adekvátně věnuje a v procesu hodnocení je dán prostor pro diskusi všem důležitým přízvaným odborníkům, není důvod, aby výsledky soutěží byly následně zpochybňovány či některými institucemi dokonce dále pro účely realizace zásadně podmiňovány. K tomuto poslednímu bodu však musíme dospět jako společnost naší postupnou kultivací.

IVO TUČEK, MĚSTSKÝ ARCHITEKT,
ŠUMPERK, ČLEN PS SOUTĚŽE, ORGANIZÁTOR SOUTĚŽÍ

Je nutné prosadit soutěž jako přirozenou součást zadávání zakázek v celém veřejném sektoru

Soutěž je šikovným nástrojem, ale její uskutečnění něco stojí. To nejdražší je asi ochota zodpovědných upřednostnit neotřelou cestu kvality, která navíc může být vnímána subjektivně, nad osvědčenou a obtížně zpochybnitelnou cestou kvantity, tedy „za co nejméně“. Pokud se podaří získat výše popsané, je to už vlastně proces podobný mnoha jiným. Má svá pravidla, vyžaduje čas i peníze a nese jako všechno ostatní i svá rizika.

Možná nemám dostatečnou fantazii, ale na samotném principu soutěže bych neměnil nic. Vždy je samozřejmě prostor pro zlepšování a zejména u systému zadávání veřejných zakázek je problematika elektronického zadávání již všeobecně známá. Celkově ale věřím, že v poslední dekádě optimisticky se vyvíjející počet soutěží bude nadále růst a v dohledné době se soutěž stane standardem nejen u podstatných veřejných záměrů, ale i oblíbeným nástrojem v sektoru soukromém.

Za největší výzvu tedy nepovažuji potřebu něco podstatného na soutěžení měnit, ale prosadit soutěž jako přirozenou součást zadávání zakázek přinejmenším v celém veřejném sektoru. Jsem sice optimista, současně však vím, že dobrým věcem se musí jít naproti. Protože i když jde o proces zdánlivě podobný mnoha jiným, na jeho konci může být něco, co zanechá stopy nejen na křídovém papíru odborných periodik, ale při troše štěstí se v pozitivním významu vryje do myslí a vkusu mnoha dalším generacím.

PETR VELIČKA
ČLEN PS SOUTĚŽE, INICIÁTOR SOUTĚŽÍ

Autoři soutěžního návrhu nebo studie by vždy měli mít možnost zpracovat všechny navazující fáze projektové dokumentace a neposkytovat bezplatně autorskou licenci

V procesu architektonických soutěží považuji za důležité:

- Snažit se systém a zadání co nejvíce zjednodušovat s jasným a stručným popisem, co zadavatel očekává.
- Umožnit zadávání prostřednictvím jednacího řízení bez uveřejnění i na základě výsledků ideové soutěže.
- Ideová soutěž může být v požadavcích na množství práce (nikoliv duševní) pro architektky mnohem střednější, a tím i pro zadavatele levnější.

- V každé projektové soutěži i zakázce (tedy i malého rozsahu) je nutné zajistit standard možnosti pokračovat v zakázce autorům duševního vlastnictví. Pokud si pokračování projekční přípravy či plánovacího procesu přejí a umí jej zajistit.
- Změnit standard současné praxe – tzn. poskytnout autorské licence v jakékoliv fázi před dokončením projektu. Často se tento postup omlouvá absurdním vysvětlením, že se musí služby transparentně, hospodárně zadávat a že veřejný zadavatel nemůže jinak, opak je pravdou.
- Chce-li autor naopak licenci poskytnout, nechť ji poskytne, ať veřejnému či soukromému investorovi. V tomto případě nesmí být cena licence (být nulová) součástí ceny za dílo a má být účtována zvlášť.

Dále doporučuji zrušit soutěžní dialog, neboť je to dle mého názoru drahý proces nahrazující v mnoha případech nejasné požadavky veřejného zadavatele a nemožnost či neschopnost zpracovat zadání, na kterém se všichni aktéři přípravy soutěže shodli. Animosity se pak přesouvají do procesů obhajob soutěžních návrhů, které jsou zatíženy mnoha předsudky. Neanonymita soutěžících před sborem odborníků spíše generuje státní zkoušky, kde komise přisedících je ve většině vůči architektuře laická. Porota s podporou neúměrného počtu specialistů na jednotlivé a různé úhly pohledu teprve na základě viděného často mění soutěžní zadání pro soutěžní týmy, protože se jim něco nebo někdo líbí více či méně.

Také jsem přesvědčen, že by se mělo stát nepsaným pravidlem pro soutěžící i porotu, že subjektivní rozhodnutí poroty je soutěžícími přijato a veřejnosti vysvětlováno. Zcela neakceptovatelný je následný boj soutěžících o to, který návrh byl nejlepší. Tento boj zpochybňuje výsledky, vítěze i porotu. Vznikají tak záminky pro budoucnost, proč architektonické soutěže (soutěže o návrh) společnost nepotřebuje.

MIROSLAV VODÁK
ARCHITEKT, ORGANIZÁTOR A SEKRETÁŘ SOUTĚŽÍ

Ze soutěží by měla vzejít výjimečná řešení, nikoliv průměrná, hodnocení poroty by proto mělo mít stejnou váhu jako dotčených orgánů

Stále vnímám určitou právní nejistotou ohledně výběru účastníků užší soutěže přes portfolia. Pokud tu máme zákon, který takový výběr umožňuje, pak by příslušná ministerstva mohla připravit manuál, jak tento výběr provést a také zdůvodnit. S tím souvisí i projednání zákonné možnosti postupovat jako v Belgii nebo Francii, kde je možné účastníky vybírat z několika kategorií – například zkušené zavedené ateliéry doplněné začínajícími perspektivními studii. V Česku si podobný postup bere neoficiálně na své riziko organizátor a porota.

Absolutně nechápu vysoký počet profilů veřejných zadavatelů, které se u nás používají. Každý z organizátorů a účastníků soutěže musí umět pracovat minimálně v pěti nepoužívanějších, které mají jiné rozhraní i nastavení procesních postupů. Je to naprosto absurdní a neefektivní systém, jako bychom měli v každé zakázce používat jiný grafický nebo textový editor. Některé z nich jsou navíc tak uživatelsky nepříjemné, že pokud v nich mám organizovat soutěž, je to za příplatek, který si zahrnu do nabídky zadavateli.

Jako každý rok se mezi nominacemi na Českou cenu za architekturu objevilo naprosté minimum veřejných staveb, které by stály více než 500 milionů Kč. Znamená to buď, že se takové stavby u nás nestaví (což není pravda), nebo nedosahují kvality, která by oslovila zahraniční porotce. V souvislosti se všemi možnými dotačními tituly na technická řešení je tristní, že kvalita architektonického návrhu prověřená v soutěži je při miliardových investicích stále okrajovým tématem. Celková výše dotačního programu MMR na organizaci soutěží v řádech několika málo milionů to pouze potvrzuje.

Na závěr bych se přimlouval, aby hodnocení soutěžní poroty pro vítězný návrh mělo v navazujícím procesu stejnou váhu jako například vyjádření NPÚ nebo AOPK a zadavatelé toto hodnocení používali k argumentaci pro dotčené orgány státní správy. Pokud nechceme, aby soutěže končily u průměrných a všeobecně akceptovatelných řešení, pak je porota jediný orgán, který může prosadit ta výjimečná. Pokud by to tak nebylo, pak celý proces soutěže, tak jak je definovaný v zákoně, ztrácí smysl.

STAŠEK ŽERAVA
MĚSTSKÝ ARCHITEKT, ŠLAPANICE U BRNA,
2. MÍSTOPŘEDSEDA ČKA

Soutěžit jakkoliv je vždy lepší než nesoutěžit vůbec a zadávat zakázku přímo jedinému zpracovateli

Moje pozice je trochu nestandardní, protože sedím na dvou židlích. Pracuji jako městských architekt Šlapanic u Brna, ale zároveň jsem členem představenstva České komory architektů. Jako městský architekt si opakovaně prakticky ověřuji, že hledání nejlepšího urbanistického nebo architektonického řešení „nějakou formou soutěžení“ je ta nejspolehlivější cesta ke kvalitnímu návrhu. Každé soutěžení (nejenom v architektuře) totiž mobilizuje výkon – vůli, schopnosti, odhodlání. A u architektů kreativitu a tvůrčí potenciál. Soutěž je přitom pro soutěžní týmy nejenom vykročením k potenciální zakázce, ale úspěchy v soutěžích jsou tou nejlepší referencí do budoucna...

Ale hlavně: čím dál víc investorů přichází na to, že se trvačná dezinformace, že organizace soutěže je složitá, stojí moc času a peněz, je „fake“. Již existují specialisté, kteří se přípravou soutěží systematicky zabývají, „umí to“, dělají to kvalitně a bez zbytečných časových ztrát. A možnost za zlomek skutečných nákladů získat ne jeden, ale celou škálu naprosto odlišných návrhů, které posuzuje nejenom investor, ale skupina špičkových odborníků – členů soutěžní poroty, je tou nejlepší a nejefektivnější investicí, jakou může investor stavby na začátku její přípravy udělat.

„Nějakou formou soutěžení“ uvádím proto, že ČKA byla před několika lety hodně, až přehnaně rigorózní (postih za účast autorizovaných architektů v neregulérních soutěžích, zdrženlivost vůči alternativním formám soutěžení – paralelním zadáním, soutěžním dialogům apod.). Komora to dělala v dobré víře, aby chránila své členy. Ale výsledek byl kontraproduktivní – u investorů i architektů vznikla vůči soutěžení averze, pocit byrokratické „pas-ti“. A menší města připravující stavby s nízkým rozpočtovým nákladem si na soutěž netroufala vůbec...

Dnes je všechno jinak. V představenstvu Komory a v pracovní skupině Soutěže se o tom bouřlivě diskutovalo s jasným cílem: udržet nevyhnutelná pravidla, garantující vypisovateli i soutěžícím korektní průběh, ale jinak soutěžení maximálně liberalizovat. Každá forma soutěžení je lepší než nesoutěžit vůbec a zadávat zakázky „z volné ruky“ jedinému zpracovateli.

V mých Šlapanicích jsme od té doby uskutečnil tři paralelní zadání:

- Úprava městského parku – je zrealizována,
- Dům v Parku s knihovnou a bistro – je zrealizován (nedávno získal Cenu Klubu za starou Prahu za nejlepší stavbu v historickém prostředí),
- Polyfunkční dům v centru se začne stavět co nevidět,
- a jednu velkou urbanisticko-architektonickou soutěž na areál brownfieldu bývalých papíren – byl vyhlášen vítěz, projektuje se první část.

Co k tomu víc dodat... Snad jen to, že u staveb financovaných z veřejných rozpočtů by měla být soutěž železným pravidlem. A měli bychom společně usilovat o to, aby to u soukromých staveb platilo úplně stejně. Tam ale záleží na rozhledu a informovanosti, jestli se soukromý stavebník nebo developer touto cestou vydá, anebo ne.

Ale vlastně jsem neodpověděl na položenou otázku. Takže zpět na začátek: Co byste v procesu hledání projektanta prostřednictvím soutěže o návrh změnili? Podporu státu. Nejenom, že architektonická soutěž by měla být uznatelnou položkou ve vypisovaných dotacích. Ale především by měly projekty, které vzešly z architektonické soutěže, získat zřetelně větší počet „bonusových“ bodů při hodnocení žádosti a při rozhodování o přidělení dotace. Proklamativní podpora soutěží existuje (iniciativa Nový evropský Bauhaus a Politika architektury a stavební kultury ČR – Aktualizace 2022). Stačí je jen naplňovat.

Připravila Markéta Pražanová

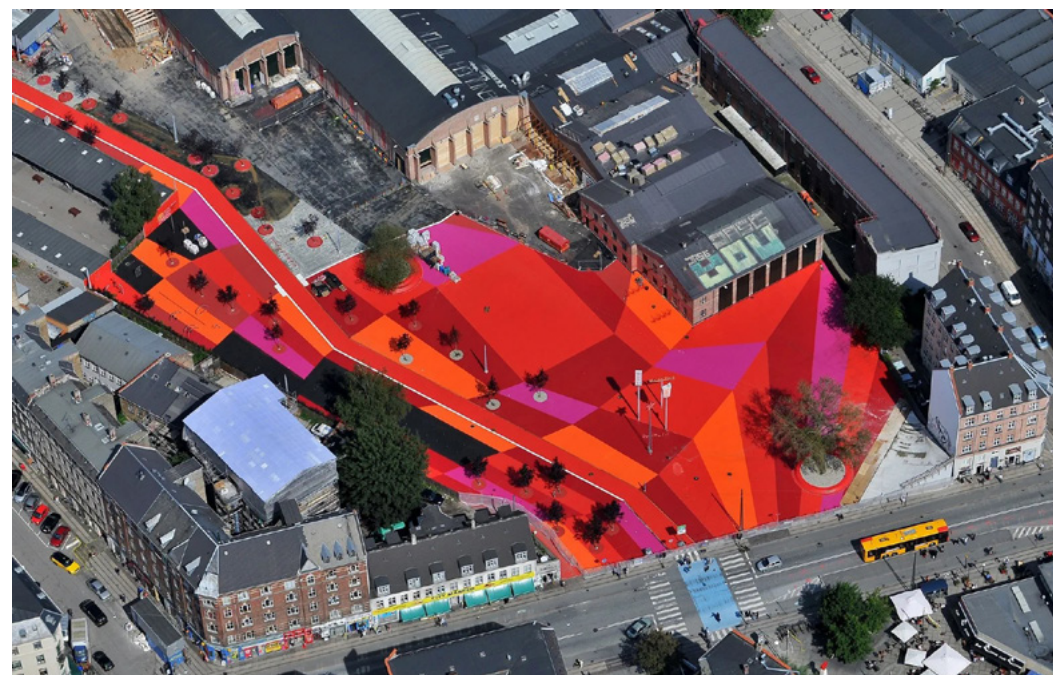

Timmerhuis, Rotterdam, Nizozemí

soutěž:
realizace:2009
2015

autoři:

Reinier de Graaf, Alex de Jong, Katrien van Dijk, Saskia Simon / OMA – Office for Metropolitan Architecture

Veřejný prostor Superkilen, Kodaň, Dánsko

soutěž:
realizace:2007
2012

autoři:

Bjarke Ingels, Nanna Gyldholm Møller, Mikkel Marcker Stubgaard, Jakob Fenger, Rasmus Nielsen, Bjørnstjerne Christiansen, Lorenz Dexler, Martin Rein-Cano / BIG – Bjarke Ingels Group, SUPERFLEX, TOPOTEK 1

Skanderbegovo náměstí, Tírana, Albánie

soutěž:
realizace:2008
2018

autoři:

Persyn Freek, Anrys Johan, Sala Anri, Vandenplas Nicolas, Hollants Pieter, Agolli Gent, Peter Swinnen, Sotiria Kornaropoulou, Gust Selhorst / 51N4E; Anri Sala; Plant en Houtgoed; iRI

Metropol Parasol, přestavba náměstí Plaza de la Encarnación, Sevilla, Španělsko

soutěž:
realizace:2004
2011

autoři:

Jürgen Mayer H., Marta Ramírez Iglesias, André Sante

Katedra rozhlasu a televize Slezské univerzity v Katovicích, Polsko

soutěž:
realizace:2011
2017

autoři:

Jordi Badia, Rafał Zelent, Wojciech Malecki / Studios BAAS architektura; Grupa 5 Architekci; MAŁECCY biuro projektowe

JUNGHANS
GERMANY. SINCE 1861

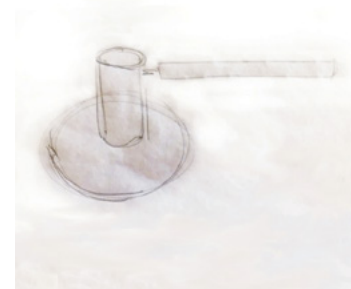
Č A S N A D E S I G N

MAX BILL CHRONOSCOPE BAUHAUS Maximálně minimalistické: JUNGHANS dokazuje, že méně může být více. Puristické skrz naskrz, směřují pozornost k tomu podstatnému: času. Samonatahovací strojek, funkce hacking, safírové sklíčko, průhledné zadní dýnko s Bauhaus motivem, voděodolné do 5 barů.

27/4303.02
www.junghans.de

O S O B N O S T Z A Č Í N Á N A Z Á P Ě Š T Í

M&T
manufacture 1997

nomad

mimořádně subtilní, mimořádně kreativní, mimořádně pevný

VÝSLEDKY
SOUTĚŽÍ

MATEŘSKÁ ŠKOLA U PŘEHRADY, JABLONEC
NAD NISOU

Jednofázová otevřená projektová
architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Statutární město Jablonec nad Nisou
Sekretář	David Pavlišta
Předmět soutěže	Řešení mateřské školy včetně zahrady a nejbližšího okolí.
Datum konání soutěže	24. 3.–6. 6. 2023
Počet odevzdaných návrhů	31
Porota	Jakub Chuchlík, Miloš Vele, Jiří Opočenský, Ondřej Synek, Jana Moravcová
	náhradníci Petr Roubíček, Jana Hamplová, Jitka Skalická, Petr Klápště, Pavla Feistnerová
Ceny a odměny celkem	1 100 000 Kč

1. cena (500 000 Kč)	Martin Vančura, Anna Koukolo- vá, spolupráce Jaroslav Malina, Atelier Za Mák s. r. o., Irena Vojáčková, Ondřej Jelínek
----------------------	---

Porota na vítězném návrhu nejvíce ocenila kompaktnost, racionálnost vnitřního řešení a civilnost. Dvoupodlažní dům vytváří přívětivý městský parter do ulice Rybářská. Svým umístěním uvolňuje prostor zahrady. Zahrada školy v konkurenci ostatních návrhů je dobře řešená, krajinně komponovaná, členěná na jednotlivé funkční zóny a dostatečně kapacitní. Všechny třídy jsou umístěny na jedné úrovni soustředěné kolem vnitřního atria, což podporuje vnitřní přehlednost školy, sounáležitost a orientaci. Umístění kuchyně a administrativního bloku u vstupu spolu

s tělocvičnou a místností pro kroužek oživuje předprostor školy. K budoucímu dopracování v návrhu porota doporučuje prosvětlit přes roh dvě třídy, které jsou uprostřed dispozice, upravit formu výdejen jídla do samostatných místností, stavebně racionalizovat konstrukci a doplnit vnější stínění oken. Vítězný návrh je elegantní, nadčasový a zároveň ekonomický, racionální a uměřený. Spolu s krásnou zahradou se stane ozdobou města.

2. cena (300 000 Kč)	Projektiv Architekti, s. r. o. / Adam Halíř, Petr Lešek, Ondřej Hofmeister, Jan Nerud, spolupráce Klára Conception, Zuzana Grečnárová, Diana Lučková, Rudolf Süsler, Michael Pavliš
3. cena (200 000 Kč)	Hejdová Duba architekti, s. r. o. / Milada Hejdová, Martin Duba, spolupráce Daniel Nechvátal, Martin Holba
Odměna (40 000 Kč)	AXXI, s. r. o. / Jan Stolek, Luděk Šimoník, Kryštof Foltýn, spolupráce Anna Kabeláčová
Odměna (30 000 Kč)	PLATEAU / Alexandra Paritzky, Ivana Čobejová, spolupráce Milan Klášterka
Odměna (30 000 Kč)	Boele, s. r. o. / Pavel Fajfr, Petr Šuma, Jiří Petržalka, Dominika Klavřová, spolupráce Vitudanish Dara

DOMOV U FONTÁNY PŘELOUČ – VEŘEJNĚ
PŘÍSTUPNÝ AREÁL

Jednofázová užší projektová krajinářsko-
architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Pardubický kraj
Sekretář	Hana Böhmová, odbor rozvoje, Pardubický kraj
Předmět soutěže	Zpracování krajinářského a architektonického řešení areálu Domova u fontány, který poskytuje pobytové sociální služby se zaměřením na pohyb klientů se ztíženou orientací. Zadavatel hledal zajímavé funkční a provozní řešení areálu s důrazem na zlepšení stavu modrozelené infrastruktury, které bude plně respektovat potřeby klientů Domova u fontány (smyslové, edukační potřeby) a zároveň umožní využívání areálu i širokou veřejností. Řešení musí být ekonomicky přiměřené jak ve fázi realizace záměru, tak především v průběhu jeho provozu.
Datum konání soutěže	4. 4.–31. 5. 2023
Počet odevzdaných návrhů	3
Porota	Martin Šveřepa, Martin Šmíd, Pavel Šotola, Štěpánka Endrle, Daniel Matějka, František Bárta, Štěpán Vacík

náhradníci Rastislav Ostríž,
Miroslav Manžel, Miroslav
Janovský
300 000 Kč

1. cena (140 000 Kč) K2N Landscape, s. r. o.

Návrh působí jako jednoduché, ale účelné řešení, které respektuje současnou podobu areálu, ale zároveň jej postupně transformuje. Porota pozitivně hodnotí principy recyklace a udržitelnosti použité v návrhu. Množství mobiliáře a edukačních prvků považuje porota za adekvátní k prostoru a kladně hodnotí prezentované prvky drobné architektury vytvářející jednotící linku areálu včetně jasně popsanych prvků drobné architektury. Vhodně navrhuje využít srážkovou vodu pro zalévání, řeší komunitní funkci prostoru včetně jeho programu v průběhu kalendářního roku.

2. cena (100 000 Kč) Land05, s. r. o.
3. cena (60 000 Kč) Ateliér Krejčířikovi, s. r. o.

ART.CUKROVAR: UMĚNÍ VE VEŘEJNÉM PROSTORU
V NOVĚ VZNIKAJÍCÍM REZIDENČNÍM PROJEKTU
MODŘANSKÝ CUKROVAR

Dvoufázová otevřená projektová umělecko-
architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Skanska Residential, a. s.
Organizátor a sekretář	Zuzana Kučerová / Jana Kusbachová
Předmět soutěže	Zpracování návrhu výtvarných děl a prvků pro jednu

z vybraných lokalit veřejného prostranství nově vznikající rezidenční čtvrti Modřanského cukrovaru. Díla mohla mít jakoukoliv výtvarnou formu. Byla navržena na míru místa a vycházela z jeho cílových kvalit, historie a principů udržitelného rozvoje. Součástí návrhu bylo materiálové a technické řešení díla a jeho okolí. Navržené dílo by mělo být realizováno a instalováno natrvalo.

Datum konání soutěže
Počet odevzdaných návrhů
Porota

8. 2.–27. 3. 2023
122
Petr Dušta, Michal Křištof, Pavel Karous, Štěpánka Endrle, Maxim Velčovský
náhradníci Ivan Tatai, Michal Pajskr, Jakub Hendrych, Martina Suchánková, Šárka Kubínová, Renata Vildomcová, Marie Foltýnová

Ceny a odměny celkem

550 000 Kč

Cena – Lokalita č. 1
(50 000 Kč)

Linda Čihařová, spolupráce Petr Korecký

Porota oceňuje umělecké pojetí díla, propojenost s přírodou i jeho proměnlivost v čase. Nekonkrétnost zvířete a skrytý odkaz v názvu „cukrouše“ je milou nadsázkou a probouzí fantazii. Porota dále oceňuje dopracování díla, prověření možných umístění i technických a materiálových možností. Předložené varianty budou předmětem dalšího jednání.

Cena – Lokalita č. 2
(50 000 Kč)

Matuš Berák, Jan Bittner

Porota oceňuje nápad spojení historie, archeologie a dětské hry. Kladně také hodnotí dopracování celého návrhu a využití recyklovaného materiálu rebetong. Porota doporučuje zvážit částečné zastřešení / zastínění plochy pískoviště.

Cena – Lokalita č. 4
(50 000 Kč)

František Svátek, spolupráce Alena Mocová, Eva Hubičková

Porota oceňuje umělecké pojetí i výjimečné technické kvality návrhu. Jemný bezhlučný pohyb má až meditativní účinek. V dalších fázích bude třeba koordinovat přesné umístění a výškové osazení větrníků.

Cena – Lokalita č. 5
(50 000 Kč)

Roman Kvita, Pavlína Kvita

Porota oceňuje symboliku loga bývalého cukrovaru vtěleného do prostorového objektu. Socha má výrazné výtvarné kvality. Dále oceňuje přesvědčivé technické dopracování návrhu. V dalších fázích je třeba koordinovat zejména umístění díla.

Odměna – Lokalita č. 1
(25 000 Kč)

Lucie Rónová

Odměna II. – Lokalita č. 1
(25 000 Kč)

Miriam Kaminská

NOVOSTAVBA ZÁKLADNÍ ŠKOLY STARÁ BOLESLAV

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel Město Brandýs nad Labem – Stará Boleslav
Organizátor CCEA MOBA: MOBA studio, s. r. o.
Sekretář Igor Kovačević
Předmět soutěže Novostavba základní školy ve Staré Boleslavi velikosti 4 × 9 tříd, I. a II. stupně, která poskytne nejen prostor pro výuku, sport a volný čas 900 dětem, ale přispěje svými prostory i kulturnímu a sportovnímu životu města. Předpokládané investiční náklady na realizaci jsou 550 mil. Kč bez DPH.
Datum konání soutěže 24. 4.–9. 6. 2023
Počet odevzdaných návrhů 31
Porota Robert Pecha, Jan Jirovský, Klára Urie, Patrik Hoffman, Petra Kunarová, Jasmin Leb-Idris (AT), Károly Pólus (HU)
náhradníci Patrick Zandl, Blanka Maco, Nikoleta Slovákova, Ondřej Králík

Ceny a odměny celkem

3 000 000 Kč

1. cena (1 200 000 Kč)

CHYBIK+KRISTOF ASSOCIATED ARCHITECTS / Ondřej Chybík, Michal Křištof, Tomáš Babka, Jiří Richter, Natálie Korpášová, Daniela Pisingerová, Martin Holý, Martin Iglesias, Ondřej Žvak, Viktor Makara, Lucija Ritoša

Architektonické uspořádání, které porota vysoce oceňuje, vyniká díky svému začlenění do okolního prostředí. Koncept budovy je založen na opakujících se skupinách, které propojují jihovýchodní a severozápadní rohy parcely – přístupové body – prostřednictvím elegantně zakřivené diagonály. Přízemí bylo navrženo tak, aby zajistilo průchodnost do sportovního areálu na severu a chráněný venkovní prostor. Díky své orientaci a umístění na pozemku sportovní hala organicky zapadá do celkové koncepce. V přízemí se nachází společenské prostory pro komunitní využití, zatímco v prvním a druhém patře jsou sice funkčně odděleny stupně základní

školy, ale navzájem jsou minimálně vizuálně propojeny atriem. Tento koncept organizace se promítá také do klastřů, kde jsou třídy otevřené orientovány směrem k venkovnímu prostoru, což umožňuje spontánní využití prostoru v souladu s konkrétními výukovými potřebami.

2. cena (900 000 Kč)

Aoc architekti / Ondřej Císlar, Josef Choc, Filip Rašek, Barbora Lopraisová, Jonáš Mikšovský, Natálie Kristýnková, Michail Nužnyj, Emily Hillová, Mikoláš Vavřín (krajina), Ondřej Mareš (doprava)
Múčka Veselý architekti / Josef Veselý, Radomír Feňo, Ivona Uherková
Office OU / Uros Novakovic, Sebastian Bartnicki, Nicolas Koff, Oliver Green, Sophia Szagala, Isaac Soares

3. cena (600 000 Kč)

Mimořádná odměna
(300 000 Kč)

NOVÝ PAVILON ZÁKLADNÍ ŠKOLY ŘEVNICE

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

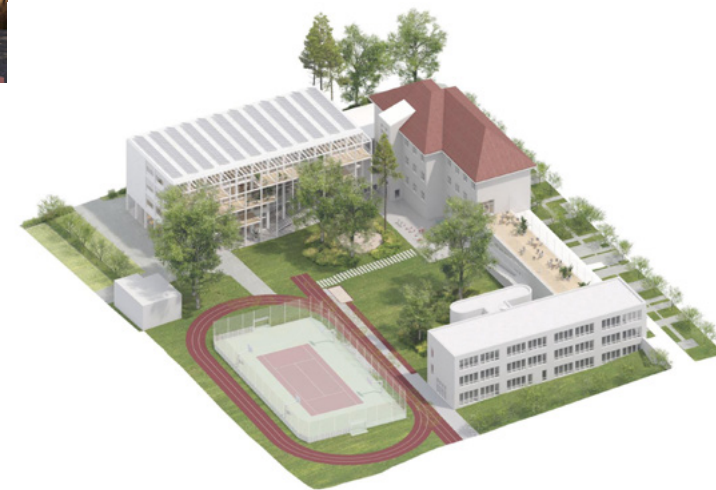
Vyhlašovatel Město Řevnice
Organizátor CCEA MOBA: MOBA studio, s. r. o.
Sekretář Igor Kovačević
Předmět soutěže Rozšíření zázemí a kapacity ZŠ Řevnice – výstavba nového pavilonu. Předpokládané investiční náklady na realizaci jsou 120 mil. Kč bez DPH.
Datum konání soutěže 7. 3.–5. 5. 2023
Počet odevzdaných návrhů 19
Porota Daria Balejová Bártová, Tomáš Smrčka, Josef Choc, Anne-Sereine Tremblay, Ian Bogle
náhradníci Josef Tlustý, Tomáš Rezníček, Roman Vejmelka, Tereza Komárková

Ceny a odměny celkem

1 500 000 Kč

1. cena (700 000 Kč)

Építész Stúdió / Hunor Szántó, Máté Pálfi, Detti Kolossváry

Návrh elegantně řeší několik problémů předložených v rámci soutěžního zadání a účinně integruje zahradu a přilehlé veřejné prostory, proto mu porota udělila první cenu. Příchodová sekvence je pečlivě promyšlená s ohledem na propojení s existující budovou školy a umístěním sálu vedle nového vstupu. Dispozice umožňuje vytvoření prostorů mimo třídy pro výuku mimo tradiční prostředí. Přítomnost balkonů pak poskytuje další venkovní prostory, což je v době po pandemii Covid-19 velmi žádoucí. Bude ovšem nezbytné provést rozpočtové a technické posouzení, které se zaměří na možné přehřívání východně orientovaných učeben.

2. cena (450 000 Kč)	ARCHPORT / David Dvořák, Vojtěch Hybler, Dominik Otto, Stanislav Hybler, Jan Walhauser (s. riplans)
3. cena (300 000 Kč)	MAAUS / Miroslava Zdražilová, Karolína Langnerová, Jakub Czapek, Martin Jetešina, Tomáš Bystroň, Adéla Prokopová, Ondřej Žvak (vizualizace)
Mimořádná odměna (25 000 Kč)	AXXI / Jan Stolek, Kryštof Foltýn, Anna Kabeláčová
Mimořádná odměna (25 000 Kč)	Hlaváček Koubek Milerová / Lenka Milerová, Miloš Hlaváček, Lukáš Koubek

VÍCEÚČELOVÁ SPORTOVNÍ HALA NOVÝ JIČÍN

Dvoufázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel Sekretář	Město Nový Jičín Alena Seibertová, Odbor rozvoje a investic, Městský úřad Nový Jičín
Předmět soutěže	Architektonický návrh víceúčelové sportovní haly, která bude součástí sportovního areálu na ul. U Stadionu v Novém Jičíně. Cílem architektonické soutěže bylo získat nadčasové řešení sportovní stavby odpovídající současným požadavkům na architektonickou a provozní kvalitu, udržitelnost a ekonomickou přiměřenost. Vybudování víceúčelové sportovní haly vychází z potřeby krytých sportovních ploch, které byly potvrzeny průzkumem realizovaným při zpracování Plánu rozvoje sportu v Novém Jičíně 2018–2025.
Datum konání soutěže	10. 10. 2022–23. 3. 2023
Počet odevzdaných návrhů	23
Porota	Marcel Brož, Václav Dobrozemský, Martin Materna, Radko Květ, Aleš Kubalík, Magdalena Pappová, Pavel Pekár náhradníci Ondřej Syrovátka, Stanislav Kopecký, Rudolf Grimm, Tamara Staňková

Ceny a odměny celkem 1 850 000 Kč

1. cena (750 000 Kč) monom works, s. r. o. / Igor Hobza, Michal Bernart, Jakub Vašek, Tomáš Kočař, Leoš Drmola, Jitka Rumlová

Porota ocenila především prostorové začlenění a dotvoření stávající terénní konfigurace. Zemní val uzavírá prostor hrací plochy stadionu. Komunikace na koruně valu optimálně propojuje celé území a zároveň přirozeně navádí návštěvníka k hlavnímu vstupu do sportovní haly. Dispozice je v principu jednoduchá, logická, přehledná. Komunikační skelet je rovněž logický. Architektura stavby i interiéru vychází z konstrukčního systému i materiálu a je přiměřeně sebevědomá, přitom střídá a přívětivá. Navržené řešení biosolární střechy se jeví velmi výhodně, jak z environmentálního, tak i z energetického hlediska. V případě střešní konstrukce se však staticky nejedná o rošt, což bude nutné dořešit převážně v prostoru haly. Návrh jako jediný řeší požadované skladové prostory a zázemí pro techniku údržby. Přes toto hodnocení i udělení první ceny porota doporučuje návrh dopracovat.

2. cena (500 000 Kč)	PROGRES ARCHITEKTI, s. r. o. / Jan Kalivoda, Jan Kaas
3. cena (300 000 Kč)	AOSI, s. r. o. + The Büro, s. r. o. / Ivo Stejskal, Jan Vrbka, Roman Strnad
Skicovné (100 000 Kč)	Petr Filip, Pavla Maxová, Jan Novotný, Thu Huong Phamová, Eva Prcinová
Skicovné (100 000 Kč)	JANREVAJ architects, s. r. o. / Ján Revaj, spolupráce Teo Hojda, Lenka Libáriková
Skicovné (100 000 Kč)	MAJAG, s. r. o. / František Ingr, spolupráce Pavel Tesař, Tomáš Pachel

REVITALIZACE NÁMĚSTÍ TUCHLOVICE

Jednofázová urbanisticko-krajinářská kombinovaná projektová/ideová soutěž

Vyhlašovatel	Obec Tuchlovice
Organizátor	Markéta Kohoutová
Sekretář	Markéta Pražanová
Předmět soutěže	Cílem soutěže bylo najít nejvhodnější řešení revitalizace náměstí obce Tuchlovice,

a to po stránce urbanistické, architektonické, krajinářské a dopravní. Náměstí je vymezeno ulicemi Ke Stráži a Karlovarská a je důležitou plochou v centru obce. V současné době charakter veřejného prostoru neodpovídá jeho významu, jeho uspořádání neláká k setkávání, odpočinku, kulturním ani jiným aktivitám. Výsledkem bude realizace komplexně řešeného, atraktivního, kultivovaného a funkčního území reagujícího na potřeby místa.

Datum konání soutěže	27. 1.–26. 4. 2023
Počet odevzdaných návrhů	19
Porota	Jaroslav Pošta, Jan Procházka, Pavel Buryška, Ivan Golák, Radmila Fingerová náhradníci Iva Pencová, Michaela Panenková, Daria Balejová Bártová
Ceny a odměny celkem	400 000 Kč
1. cena (90 000 Kč)	Pavel Mahdal, Adam Bujok, Anna Mahdalová

Řešení je jasným komplementem výrazně parkového charakteru okolí Tuchlovického potoka. Návrh vytváří drobná pobytová místa, která rozvíjí jak okolí objektu kiosku, tak okolí vánočního stromu s přístupem k potoku, okolí hraničního kamene s bosketem a okolí budoucího vodního prvku. Tyto body společně vymezují hlavní prostranství, jejich rozmístění aktivně pracuje s okolím a jeho funkcemi. Návrh se snaží zklidnit pohyb na křižovatce v blízkosti prodejny COOP a vhodně řeší bezpečné propojení severní a jižní strany řešeného prostoru pro pěší. Širší vztahy jsou řešeny komplexně, s jasným názorem na rozvoj celého veřejného prostoru i s výhledem do budoucna. Zachování a rozvinutí dopravních řešení a reflexe zadání je v tomto ohledu vnímána pozitivně. Samotný objekt zastávky s kioskem vytváří protipól vůči kostelu sv. Havla. Jeho umístění a dispozice jsou porotou pozitivně hodnoceny. Řešení povrchů, výsadeb a principů modrozelené infrastruktury odráží současné trendy i měřítko obdobných prostranství a vhodně doplňuje charakter náměstí jako celku.

2. cena (80 000 Kč)	Lukáš Landa, Simona Rühmkorf, spolupráce Jakub Zajíček
3. cena (50 000 Kč)	Atelier HRA, s. r. o. / Jiří Ksandr, spolupráce Vít Šimek, Kateřina Behotová, Josef Kučera, Alexander Kačalov

VYBÍRALKA 2024 – UMĚNÍ PO VYBÍRALKU

Dvoufázová otevřená projektová výtvarná soutěž

Vyhlašovatel Organizátor	Městská část Praha 14 CCEA MOBA: MOBA studio, s. r. o.
Sekretář Předmět soutěže	Igor Kovačević Zpracování návrhu a následně dodání uměleckých instalací v lokalitě Vybíralka 25.
Datum konání soutěže	8. 8.–19. 11. 2022
Počet odevzdaných návrhů	18
Porota	Zuzana Jelenová, Petr Zeman, Jan Liška, Kateřina Šedá, Matěj Hájek, Tomáš Džadoň, Michal Kindernay náhradníci Milan Veselý, Martin Špičák, Michaela Jehlíková, Janečková, Marie Foltýnová
Ceny a odměny celkem	450 000 Kč
1. cena (200 000 Kč)	Radek Talaš

Porota ocenila jasnou a jednoduchou (ne však prvoplánovou) vizi zpracovatelů návrhu. Sídliště vnímají jako paměťovou stopu, kde stále žijí obyvatelé, kteří se tam narodili nebo jako mladí nastěhovali. Autoři pracují se základní zkušeností „dětí ze sídliště“, a to s ikonickými trubkovými prolézačkami. Ty však již nechápou jako herní prvek (dětí přece vyrostly, a prolézačky již nevyhovují z hlediska aktuálních norem bezpečnosti), ale jako formálně estetický prvek neboli sochu či architekturu, a vytváří tím čtyři místa, která získávají svoji identitu. Pokud dokážeme dobu před rokem 1989 vnímat bez dogmatismu, tak se po úspěšné realizaci nebudeme dívat na „zvětšené socialistické prolézačky“, ale na památníky několika generací lidí, kteří si svoje motorické schopnosti či fyzic-

kou zdatnost trénovali na „zeměkouli, áčku nebo oslím hřbetu“, prolézačkách, které nevyalezli socialističtí inženýři, ale holandský vizionář Aldo van Eyck. Porota také ocenila hru s měřítkem. Kolemjdoucí, kdysi děti, se mohou opět cítit jako děti, které zíraly na velké trubkové objekty a snažily se je postupně zdolat. Porota také ocenila, jak navržené řešení jednoduše splňuje hygienické požadavky na údržbu a odolnost vůči vandalismu různého druhu.

2. cena (125 000 Kč)	Jan Rous, spolupráce Anna Litvanová, Tomáš Moravec
3. cena (75 000 Kč)	Adam Kovalčík
Odměna (25 000 Kč)	JAKUB KLASKA / Jakub Klaska, Barbora Klaska
Odměna (25 000 Kč)	Waldemar Iljitch, spolupráce Mediprojekt (Jaroslav Kvetan)

ŠKOLNÍ AREÁL STUDENTSKÁ, MNICHOVO HRADIŠTĚ

Jednofázová užší projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Město Mnichovo Hradiště
Organizátor a sekretář	Miroslav Vodák
Předmět soutěže	Město Mnichovo Hradiště vyhlásilo soutěž o návrh na přístavbu školního areálu ve Studentské ulici. Školní kampus by se měl v budoucnu rozrůst o nové křídlo základní školy a sportovní halu. Cílem soutěže bylo vybrat nejvhodnější architektonický návrh a zároveň tým architektů, který bude celý projekt zpracovávat a projednávat. Soutěž byla vypsána jako užší a zájemci o účast byli vybráni na základě portfolií, která byla podána do 15. listopadu.
Datum konání soutěže	18. 10. 2022–7. 3. 2023
Počet odevzdaných návrhů	6
Porota	Jiří Plíhal, Vladimír Čermák, Jakub Chuchlík, Vojtěch Kaas, Hana Seho
Ceny a odměny celkem	náhradníci Lenka Sosnovcová, Jan Mareš, Ondřej Lochman, Jitka Hofmeisterová, Zdeněk Chmel 3 250 000 Kč
1. cena (1 000 000 Kč)	Ondřej Blaha, Anna Svobodová, David Budil, Miroslav Slezák, spolupráce Martina Havlová, Radek Prokeš, Jakub Šimek, David Zvelebil

Celkové dispoziční schéma návrhu se zdá složité jen na první pohled. Při bližším studiu je logické a provozně perfektně funkční. Nabízí velmi krásné intenzivní vnější i vnitřní pobytové a jídelní prostory. Prostorově je řešení velmi efektní, úsporné a vytváří skutečný zážitek z architektury. Celková kompozice areálu nemá žádný vážný koncepční

nedostatek, etapizace je logická a jednoduchá. Propojení jídelny s křídlem tříd je vhodné řešení. Komorně přiměřené měřítko vnitřních i vnějších prostor i vernakulární vzhled architektury je vítanou odpovědí na vizi zadavatele. Chodníky a dlážděná exteriérová prostranství by snad nemusely být výrazně barevné. Za slabinu návrhu lze, i přes nesporné architektonické kvality, považovat řešení detailů fasád, které je potřeba dopracovat a revidovat směrem k ekonomické přiměřenosti a trvanlivosti.

2. cena (500 000 Kč)	CHYBIK+KRISTOF ASSOCIATED ARCHITECTS, s. r. o. / Ondřej Chybík, Michal Křištof, spolupráce Zdeněk Sandler, Miroslava Zadražilová, Natálie Korpášová, Viktor Makara, Daniela Pisingerová, Ondřej Žvak, Martin Holý, Pavel Haniš, Jiří Richter, Johana Simkovičová, Bohumil Rachůnek, Jaroslav Miklós, Jan Bureš, Karel Košek
3. cena (250 000 Kč)	ov architekti, s. r. o. / Jiří Opočenský, Štěpán Valouch, Ondřej Králík, Jan Sulzer, spolupráce Františka Chaloupková, Kataryna Bondarenko, Barbora Juričková, Norbert Lichý

POVODÍ VLTAVY: AREÁL PROVOZNIHO STŘEDISKA STRAKONICE

Jednofázová otevřená architektonická projektová soutěž

Vyhlašovatel	Povodí Vltavy, státní podnik CCEA MOBA: MOBA studio, s. r. o.
Organizátor	Igor Kovačević
Sekretář	Návrh nového provozního areálu ve Strakonicih pro potřeby podniku Povodí Vltavy, včetně koncepce interiéru, vestavěného i volného nábytku. Jedna část areálu bude administrativní a veřejně pří-
Předmět soutěže	

Datum konání soutěže	stupná, druhá část bude služební s přístupem pouze pro zaměstnance. Přáním zadavatele bylo jít příkladem v šetrnosti k životnímu prostředí a hospodaření s vodou. Provozní areál Povodí Vltavy ve Strakonicih by měl být vzorem udržitelné výstavby nejen pro veřejný sektor.
Počet odevzdaných návrhů	20. 12. 2022–5. 4. 2023
Porota	57 Jiří Baloun, Jan Šimůnek, Stanislav Krbec, Martin Čeněk, Viktor Odstrčilík, David Kong, Viktorie Souček
Ceny a odměny celkem	náhradníci Jan Marčan, Ondřej Hrazdír, Michaela Horáková 1 000 000 Kč
1. cena (500 000 Kč)	Lukáš Fišer, Kristýna Shromáždilová

Vítězný návrh nového provozního střediska Povodí Vltavy ve Strakonicih je příkladem kvalitní práce s funkčním členěním, principy udržitelnosti, materiály a světlem v interiéru. Důstojný a reprezentativní objekt není okázalý a vytváří dojem jisté přirozenosti, například nenuceně vytvořených parkovacích ploch. Porota oceňuje provázání s řekou, které umožňuje výhledy. Objekt je dobře zasazen do svého okolí, nestaví se zády ani k silnici,

ani k řece a nabízí uživatelům přívětivé prostředí a kvalitní pracovní zázemí.

2. cena (300 000 Kč)	architektonický ateliér PROJEKTOR / Václav Matějka, Eva Matějková Šarochová
3. cena (150 000 Kč)	ARCHITEKT Ondřej Tuček / Ondřej Tuček, Markéta Nikerle, Filip Bernard
Mimořádná odměna (16 666 Kč)	Refuel / Jan Skoupý, Zbyněk Ryška, Karin Ambrožová, Pavel Konopka, Norbert Walter (vizualizace)
Mimořádná odměna (16 666 Kč)	Studený architekti / Ján Studený, Peter Stec, Maroš Bátor, Miro Kurčík, Júlia Koláthová, Nicol Bodnárová, Adam Králík, Alena Tunderová
Mimořádná odměna (16 666 Kč)	LASOVSKY JOHANSSON ARCHITECTS / Jiří Lasovský, Hanna Charlotte Johansson, Juráš Lasovský

PITNÝ STOJAN PŘED VŘÍDELNÍ KOLONÁDOU V KARLOVÝCH VARECH

Jednokolová otevřená projektová architektonicko-výtvarná soutěž

Vyhlašovatel	Statutární město Karlovy Vary
Sekretář	Daniela Vyhliďková
Předmět soutěže	Návrh nového pitného stojanu Vřídla, který bude umístěn v předpolí Vřidelní kolonády. Cílem soutěže bylo vytvořit zajímavé současné umělecké dílo, které bude důležitým akcentem při vstupu do budovy Vřidelní kolonády ze směru Divadelního náměstí a bude důstojně reprezentovat nejdůležitější pramen Karlových Varů. Pitný stojan bude sloužit jak běžným návštěvníkům, tak lázeňským pacientům pro předepsané pitné kúry, a to po celý den i mimo otevírací dobu Vřidelní kolonády.
Datum konání soutěže	2. 2.–31. 3. 2023
Počet odevzdaných návrhů	25
Porota	Petr Bursík, Václav Benedikt, Markéta Zdebská, Richard Loskot, Pavel Karous
Ceny a odměny celkem	náhradníci Andrea Pfeffer Ferklová, Karel Adamec, Jaroslav Sedlák 255 000 Kč
1. cena	Oldřich Morys (120 000 Kč)

Na navrhovaném objektu porota ocenila především to, že hlavním tvůrcem sochy bude příroda sama, respektive specifické vlastnosti místní vřidelní minerální vody. Dílo pracuje s přirozeným procesem tvorby vřídlovce, který se vytváří v místech kontaktu vyvěrajícího pramene se vzduchem. Procesuální dílo postupně, v řádu několika

let, vyrůstá na kovové geometrické struktuře a vybuduje „kamennou sochu“. Návrh tak splňuje nároky na opravdu současné aktuální projevy výtvarného umění a zároveň pracuje s veřejností srozumitelným příběhem, který názorně ukazuje, jak se vytvářelo geologické podloží celých Karlových Varů.

2. cena (70 000 Kč)	Antonín Hůla, Gunnar Groves-Raines, Alistair Byars, Paula Sturz, Jan Hájek
3. cena (50 000 Kč)	Martin Odehnal, Jakub Marek, Barbora Žentelová
Odměna (15 000 Kč)	Jan Bittner

PROBÍHAJÍCÍ SOUTĚŽE

REVITALIZACE SADU SVOBODY VE ZLÍNĚ

Jednofázová otevřená projektová krajinářsko-architektonická soutěž

Vyhlašovatel Organizátor	Statutární město Zlín Kancelář architekta města Zlína
Sekretář Předmět soutěže	Jindřich Nový Nalezení vhodného prostoro- vého uspořádání a adekvát- ního způsobu využití sadu Svobody v návaznosti pře- devším na tržišť Pod Kaštan- ny, budovu zámku a bývalého soudu. Zachován, případ- ně posílen, by měl být kon- cept přírodně-krajinářského parku s centrální dominan- tou nejstarší zlínské budovy – zámku i budoucí možnos- tí zapojení budovy býva- lého soudu. Řešené území je přibližně vymezeno pro- storem sadu Svobody, tedy prostranstvím mezi Třídou T. Bati, ulicí Gahurovou, Soudní, Bartošovou a Vodní ulicí včetně části ulice Soud-

Předpokládané ceny
a odměny celkem
Porota

ní a prostoru dvojice pod-
chodů mezi sadem Svobody
a autobusovým nádražím.
900 000 Kč

Jiří Korec, Michal Čížek, Zu-
zana Hegmonová, Petr Jan-
da, Lucie Vogelová, Václav
Babka, Pavel Řihák
náhradníci Pavel Branda, Voj-
těch Volf, Radmila Fingerová,
David Zajíček
15. 11. 2023

Datum odevzdání
soutěžních návrhů

TERMINÁL JIHLAVA VRT

Jednofázová otevřená architektonicko-urbanistická soutěž

Vyhlašovatel	Správa železnic, státní orga- nizace
Organizátor	Správa železnic, státní orga- nizace
Sekretář Předmět soutěže	Miroslav Vodák Zpracování architektonicko- -urbanistického návrhu pro účely budoucí výstavby no- vého železničního Terminálu Jihlava VRT, železniční esta- kádý přes dálnici D1 a další navazující dopravní a tech- nické infrastruktury v roz- sahu řešeného území, které budou součástí vysokorych- lostního úseku VRT Vysočina. Terminál bude sloužit jako přestupní uzel mezi VRT Vy- sočina, konvenční tratí a hro- madnou dopravou a zároveň jako P+R bod pro dojíždění z oblasti kraje Vysočina. 8 000 000 Kč

Předpokládané ceny
a odměny celkem
Porota

Martin Švehlík, Marek Pinka-
va, David Beke, Petr Štefek,
David Hlouch, Martin Rusina,
Tomáš Jiránek
náhradníci Jakub Bazgier,
Matyáš Hron, Aleš Stuchlík,
Lukáš Tittl, Aleš Marek, Pe-
ter Bednár
10. 11. 2023

Datum odevzdání
soutěžních návrhů

PROMĚNA TYRŠOVÝCH SADŮ

Jednofázová otevřená projektová krajinářsko-architektonická soutěž

Vyhlašovatel	Statutární město Jablonec nad Nisou
Organizátor Sekretář soutěže Předmět soutěže	Kancelář architektury města David Pavlišta Architektonicko-krajinářská proměna Tyršových sadů. Ře- šené území je rozděleno na

projektovou a ideovou část.
Projektovou část tvoří vlast-
ní území Tyršových sadů,
ideovou část tvoří navazující
území parku Nová Pasiřská,
ulice a prostranství lemující
Tyršovy sady a prostor možné
bezmotorové propojky parku
s centrem města.
700 000 Kč

Předpokládané ceny
a odměny celkem
Porota

Jakub Chuchlík, Miloš Vele,
Štěpán Špoula, Jiří Žid, Mo-
nika Immrová
náhradníci Jitka Skalická,
Lenka Opočenská, Petr Rou-
bíček, Jana Hamplová, Petr
Klápště, Jaroslav Šída, Ma-
rie Gelová
31. 10. 2023

Datum odevzdání
soutěžních návrhů

NÁVES PROVODOV

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel
Sekretář
Předmět soutěže

Obec Provodov
Ivo Tuček
Nalezení vhodného řešení
centrálního veřejného pro-
stranství obce Provodov se
všemi prostorovými a provoz-
ními vazbami. V mantinelech
udržitelného řešení bude
kromě náležitosti estetického
pojednání stěžejní možnost
rozvoje společenské funkce
tohoto prostranství. Zadáva-
tel předpokládá, že nalezené
principy budou ve spolupráci
s vybraným partnerem dále
využity také pro zbývající
uliční prostranství obce tak,
aby bylo dosaženo jednotné-
ho kvalitativního standardu
veřejných prostranství v ce-
lém intravilánu obce.
400 000 Kč

Předpokládané ceny
a odměny celkem
Porota

Jan Talaš, Milan Vítek, David
Mikulášek, Lucie Radilová,
Marek Holán
náhradníci Alfons Slovák, Ra-
dek Talaš, Lubor Sawicki
18. 10. 2023

Datum odevzdání
soutěžních návrhů

PROMĚNA ÚDOLÍ „LETŇÁKU“, JEMNICE

Jednofázová otevřená projektová architektonicko-krajinářská soutěž

Vyhlašovatel
Organizátor a sekretář

Město Jemnice
Urban legal, advokátní kan-
celář, s. r. o., Jan Sedláček

Předmět soutěže

Návrh architektonicko-kra-
jinářského řešení proměny
údolí letního kina a přilehlé
skautské klubovny v bezpro-
střední blízkosti historického
centra města Jemnice a zá-
meckého parku. Jedinečné
prostředí údolí, zaklíněné
v historické části města, mezi
parky a s kulisou vzrostlých
stromů nabízí nezměrný po-
tenciál pro vytvoření inspi-
rujícího a reprezentativního
společensko-kulturního pro-
storu pro širokou veřejnost
a také kvalitního zázemí pro
místní skautský oddíl. Skaut-
ská klubovna, společenský
prostor a přilehlé svahy bu-
dou tvořit jedno harmonické
prostředí.
700 000 Kč

Předpokládané ceny
a odměny celkem
Porota

Marie Marková Nunvářová,
Pavel Nevrkla, Jiří Kopr, Ja-
kub Chvojka, David Vávra, Ka-
mil Mrva, Tereza Rapsová
náhradníci Petr Velíčka, To-
máš Jiránek, Daniela Týřová
11. 10. 2023

Datum odevzdání
soutěžních návrhů

PROSTOR KULTURY ŽDÁR NAD SÁZAVOU

Jednofázová otevřená projektová urbanistická, architektonická a krajinářská soutěž

Vyhlašovatel
Organizátor
Sekretář
Předmět soutěže

Město Žďár nad Sázavou
Zbyněk Ryška
Jan Sedláček
Návrh urbanistického, archi-
tektického a krajinářského
řešení veřejného prostran-
ství Kulturního domu ve Žďá-
ře nad Sázavou.
570 000 Kč

Předpokládané ceny
a odměny celkem
Porota

Martin Mrkos, Tamara Pecko-
vá Homolová, Marek Holán,
Milan Rak, Miroslava Zadra-
žilová
náhradníci Rostislav Dvořák,
Zdeněk Navrátil, Radek Zle-
sák, Pavel Pekár
31. 10. 2023

Datum odevzdání
soutěžních návrhů

REKONSTRUKCE MASARYKOVA NÁMĚSTÍ V UHERSKÉM HRADIŠTI

Dvoufázová projektová otevřená urbanisticko-architektonická soutěž

Vyhlašovatel
Organizátor
Sekretář

Město Uherské Hradiště
Město Uherské Hradiště
Libuše Hradilová

Předmět soutěže	Najít optimální, proveditelné, funkční a udržitelné řešení prostoru Masarykova náměstí a přilehlého okolí. Náměstí se blíží ke konci své morální, funkční a materiální životnosti, proto se vedení města rozhodlo pomoci soutěže nalézt novou podobu náměstí, aby centrální parter zvýšil svou estetickou hodnotu; zlepšil dopravní situaci ve prospěch alternativní mobility (chodci, cyklisté); reagoval na měnící se požadavky současné a budoucí společnosti (využití prostoru 24/7 všemi generacemi, bez bariér); reagoval na klimatické změny (přehřátí v letních měsících, hospodaření s dešťovou vodou apod.); zároveň zachoval a vyzvedl hodnoty historického jádra města; zvýšil kvalitu života místních obyvatel; byly aplikovány existující strategie a politika města Uher-ské Hradiště, příležitosti a hrozby, problémy i silné stránky města popsané samosprávou (viz 6.2.1); se stal centrem kulturně společenského života města a byly pro něj vytvořeny odpovídající prostorové a technické předpoklady a vybavení. Odhadované stavební náklady na realizaci jsou 100 mil. Kč.
Předpokládané ceny a odměny celkem Porota	Stanislav Blaha, Aleš Holý, Pavel Pekár, Petr Stanjura, Jana Zdráhalová náhradníci Pavlína Jagošová, Martina Radochová, Pavla Matějka Enochová, Vojtěch Lekeš
Datum odevzdání soutěžních návrhů	16. 10. 2023

BECHYŇOVO NÁMĚSTÍ PŘIBYSLAV

Jednofázová otevřená projektová architektonicko-krajinářská soutěž

Vyhlašovatel Organizátor a sekretář	Město Přibyslav Miroslav Vodák, CBArchitektura
Předmět soutěže	Získat komplexní architektonický návrh rekonstrukce Bechyňova náměstí v Přibyslavi. Vybraný tým architekta/ generálního projektanta následně zpracuje všechny projektové fáze investičního záměru. Předpokládané investiční náklady na stavební realizaci byly stanoveny na 144 mil. Kč bez DPH.

Předpokládané ceny a odměny celkem Porota	1 200 000 Kč Martin Kamarád, Michal Omes, Aleš Burian, Luděk Rýzner, Luboš Klabík náhradníci Ota Benc, Václav Henzl, Jan Thomayer, Ondřej Palenčar, Kateřina Waldhauser
Datum odevzdání soutěžních návrhů	10. 11. 2023

OBECNÍ DŮM STRÁNECKÁ ZHOŘ

Jednofázová otevřená projektová urbanistická, architektonická a krajinářská soutěž

Vyhlašovatel Organizátor a sekretář Předmět soutěže	Obec Stránecká Zhoř Zbyněk Ryška, Refuel, s. r. o. Návrh architektonického řešení rekonstrukce obecního úřadu a hospody na Obecní dům. Součástí rekonstrukce je také přístřešek autobusové zastávky. Předmětem je rovněž návrh urbanistického, architektonického a krajinářského řešení veřejného prostranství návsi.
Předpokládané ceny a odměny celkem Porota	360 000 Kč Josef Kadela, Milan Nytra, Alena Režná náhradníci Jan Heldes, Martina Grimmová
Datum odevzdání soutěžních návrhů	1. 11. 2023

SOUTĚŽE PO TERMÍNU ODEVZDÁNÍ SOUTĚŽNÍHO NÁVRHU / ŽÁDOSTI O ÚČAST

MATEŘSKÁ ŠKOLA ŽELEŠICE

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel Organizátor a sekretář	Obec Želešice Urban legal, advokátní kancelář, s. r. o., Jan Sedláček
Předmět soutěže	Návrh nové budovy mateřské školy v obci Želešice, a to včetně napojení na technickou a dopravní infrastrukturu. Novostavba mateřské školy by měla odpovídat současným trendům v předškolním vzdělávání, v oblasti moderní architektury, eko-

nomičnosti výstavby i následného úsporného provozu budovy. Zároveň by stavba měla poskytovat dětem dostatek prostoru pro pohybové aktivity, podpořit kreativitu a kooperaci, pomoci rozvíjet samostatnost a osobnost každého dítěte, nabídnout klidné a bezpečné prostředí pro odpočinek i klidové činnosti a kulturu stravování. Mateřská škola by měla se zahradou tvořit nedílný celek, zadavatel od návrhu očekává, že bude kladen důraz na vztah tříd a exteriéru.

Předpokládané ceny a odměny celkem
Porota

Magda Kvardová, Marek Tichý, David Mikulášek, David Šrom, Rudolf Grimm náhradníci Lucie Babáková, Janica Šipulová

Datum odevzdání soutěžních návrhů

12. 9. 2023

ZÁKLADNÍ ŠKOLA VIA MONTESSORI V HLUČÍNĚ

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel
Sekretář

Město Hlučín
Magdaléna Mrázková, oddělení strategií a plánování
Zpracování architektonického návrhu nové základní školy Via Montessori v Hlučíně pro 145 žáků v areálu stávající základní školy Hlučín Rovniny včetně návrhu nezbytně nutných úprav navazujícího veřejného prostranství a dopravního řešení v okolí školy.

Předpokládané ceny a odměny celkem
Porota

Petra Řezáčová, Marie Šlosárková, Eva Špačková, Pavel Buryška, Martin Materna náhradníci Pavel Paschek, Martin Vymetálek

Datum odevzdání soutěžních návrhů

2. 10. 2023

PŘÍSTAVBA ZUŠ ČERNOŠICE

Jednofázová užší projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel
Organizátor a sekretář

Město Černošice
Miroslav Vodák, CBArchitektura
Zpracování architektonického návrhu dostavby areálu a souvisejících krajinářských úprav zahrady Základní umě-

Předpokládané ceny a odměny celkem
Porota

Datum podání žádosti o účast
Datum odevzdání soutěžních návrhů

lecké školy v Černošicích. Nově navržená přístavba by měla vhodným způsobem doplnit stávající památkově chráněnou vilu od architekta Osvalda Polívky a její současnou zahradu. Předpokládané investiční náklady na stavební realizaci byly stanoveny na 60 mil. Kč bez DPH.

600 000 Kč

Petr Wolf, Šimon Hradílek, Martin Frei, Jiří Opočenský, Štěpánka Endrle náhradníci Filip Kořínek, Magdaléna Voldřichová, Lenka Míková, Eva Gabaš Rosenová

18. 8. 2023

5. 12. 2023

„NOVÉ DOLÍKY“, UDRŽITELNÁ ČTVRTĚ VE SLANÉM

Jednofázová užší projektová urbanistická a architektonicko-krajinářská soutěž

Vyhlašovatel
Sekretář
Předmět soutěže

Město Slaný
Lukáš Houser
Zpracování urbanisticko-architektonicko-krajinářského návrhu nové udržitelné čtvrti v lokalitě Nové Dolíky, která postupně vznikne v rozvojové ploše vymezené územním plánem v průběhu příštích 15–30 let, propojí západní část města s přilehlou krajinou, propojí okolní sídliště a doplní chybějící vybavenost a veřejná prostranství.

Předpokládané ceny a odměny celkem
Porota

2 000 000 Kč

Miroslava Gulbisová, Martin Hrabánek, Magdaléna Stýblová, Jan Šépka, Lucie Vogelová, Cyril Pavlů, Anna Ježková náhradníci Radek Vondráček, Vladimír Otta, Jiří Gulbis, Dominik Aleš, Kristýna Cmíralová

Datum podání žádosti o účast
Datum odevzdání soutěžních návrhů

15. 8. 2023

20. 11. 2023
(listinná podoba návrhu)
27. 11. 2023 (model)

SPORTOVNÍ AREÁL ČERVENÁ ZAHRAHA, BOSKOVICE

Dvoufázová projektová otevřená architektonická soutěž

Vyhlašovatel Organizátor a sekretář Předmět soutěže	Město Boskovice David Mikulášek Prověření možností umístění sportovních aktivit specifikovaných v zadávacích podmínkách do vymezeného území sportovního areálu Červená zahrada a dále stanovení jasné koncepce a základních urbanistických a architektonických parametrů jednotlivých sportovišť, veřejného prostoru a dopravy. Koncepce rozvoje areálu bude sloužit jako generální plán pro definici dlouhodobého rozvojového programu v oblasti sportovních aktivit občanů a investiční politiky města. Výsledek soutěže bude výchozím podkladem rozvoje areálu a zpracování dokumentací jeho dílčích částí a staveb. Návrh bude z důvodu finanční a časové náročnosti realizace pracovat s etapizací a vzájemnou provázaností jednotlivých etap. V každé z etap bude třeba zohlednit v co nejvyšší možné míře chod jednotlivých sportovišť v průběhu realizace.
Předpokládané ceny a odměny celkem Porota	900 000 Kč Jana Syrovátková, Radek Stříž, Jiří Knesl, Petr Velička, Milan Jírovec náhradníci Petr Ondráček, Petr Zouhar, Vladimír Petrů, Tomáš Dvořák
Datum odevzdání soutěžních návrhů	20. 9. 2023

POMNÍK PRAŽSKÉHO POVSTÁNÍ A ÚPRAVY NÁMĚSTÍ INTERBRIGÁDY

Dvoufázová otevřená projektová architektonicko-výtvarná soutěž

Vyhlašovatel Organizátor Sekretář Předmět soutěže	Městská část Praha 6 CZECHDESIGN CENTER, s. r. o. Jana Čepková Návrh výtvarného řešení Pomníku Pražského povstání a návrh architektonicko-krajinářského řešení úprav veřejných prostranství na náměstí Interbrigády.
Předpokládané ceny a odměny celkem Porota	1 850 000 Kč Petr Hlaváček, Bohumil Beránek, Jan Lacina, Jakub Stárek, Luboš Pata, Ondřej Tuček,

Datum odevzdání soutěžních návrhů

UMĚLECKÉ DÍLO PRO PARK NA KARLOVĚ

Jednofázová otevřená projektová výtvarně-architektonická soutěž

Vyhlašovatel Sekretář Předmět soutěže	Městská část Praha 2 František Novotný Najít nejlepší umělecké dílo – tedy nejlepší řešení umělecké intervence v Parku na Karlově, v části parku mezi ulicí Horská a Novoměstskými hradbami. Záměrem je umístění uměleckého díla do vizuálně exponovaného parku u Novoměstských hradeb na Karlově, ve kterém proběhne celková revitalizace. Návrh není limitován tematicky, koncepční náplň a téma místa a lokality se v soutěži hledá. Není tedy třeba navrhovat tematizovanou plastiku, případně památník. Preferovány jsou stálé umělecké intervence; hmotná díla, která zvýší kvalitu a posílí identitu místa, a díla, která reprezentují hodnoty současné společnosti a „hovoří“ současným jazykem. V kontextu vývoje současné společnosti budou vítána umělecká díla, která budou mít místně specifický charakter, namísto děl tradičně znázorňujících místa historické paměti.
Předpokládané ceny a odměny celkem Porota	340 000 Kč Jan Recman, Jaroslav Šolc, Jaroslav Němec, Petr Janda, Denisa Václavová, Josef Bolf, Vladimír Brož náhradníci Sylvie Hájková, Kristýna Hájková, Dominik Adamec
Datum odevzdání soutěžních návrhů	15. 9. 2023

Lucie Vogelová, Richard Drury, Jan Skřivánek
náhradníci Jana Jelínková, Václav Kožený, Petr Prokop, Osamu Okamura, Jiří Ptáček, Tomáš Vaněk
18. 9. 2023

PŘIPRAVOVANÉ SOUTĚŽE

REVITALIZACE STEINBRENEROVY TISKÁRNY, VIMPERK

Jednofázová užší projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel Předmět soutěže	Město Vimperk Revitalizace areálu Steinbrennerovy tiskárny ve Vimperku na společensko-kulturní centrum s multifunkčními sály, expozicemi knihtiskaře Johanna Steinbrenera a připomínkou česko-německých vztahů, ubytováním, zázemím atd. Areál tiskárny se nachází v městské památkové zóně Vimperk, v bezprostřední blízkosti náměstí Svobody, a sestává ze tří budov: dvou patrových městských domů (parc. č. 113, 114) ve Steinbrennerově ulici č. 3 a 4, které pocházejí původně z 16. století (v objektech jsou zachované historické konstrukce, klenby atd.) a jižního křídla tiskárny (parc. č. 113 a 112/2), které bylo vybudováno v roce 1872 a v současné době je v havarijním stavu. Nyní bylo provozně zajištěno, přesto je zadavatel přesvědčen, že jeho alespoň částečná ochrana je možná.
---------------------------------	---

ZPŘÍSTUPNĚNÍ DŮLNÍHO DÍLA ORTY

Jednofázová otevřená projektová architektonicko-krajinářská soutěž

Vyhlašovatel Předmět soutěže	Jihočeský kraj Návrh provozní budovy pro návštěvníky a správu přírodní památky a starého důlního díla Orty. Jedná se o výjimečnou památku na atraktivním místě, kdy je důležité, aby provozní budova nabízela nejen nezbytné zázemí pro návštěvníky a správu, ale byla i jedním z dalších symbolů celého příběhu obnovy historického důlního díla.
---------------------------------	---

DOMOV SE ZVLÁŠTNÍM REŽIMEM ROHATEC

Dvoufázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel Předmět soutěže	Jihomoravský kraj Návrh novostavby domova se zvláštním režimem v Rohatci, který má nahradit stávající budovu S-centra poničenou tornádem. Novostavba bude mít kapacitu pro přibližně 120 klientů a 100 členů personálu s kompletním zázemím a venkovním areálem. Účelem soutěže je vybudování architektonicky, technologicky a energeticky kvalitní a efektivní stavby šetrné ke svému okolí i k uživatelům – klientům, personálu, návštěvníkům s nízkými provozními náklady a využíváním obnovitelných zdrojů energie při provozu.
---------------------------------	--

NÁPLAVKA HOŘEJŠÍ NÁBŘEŽÍ

Jednofázová otevřená ideová a projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel Předmět soutěže	TRADE CENTRE PRAHA, a. s. Zpracování architektonického návrhu revitalizace pražské náplavky Hořejšího nábřeží (2. část) na Smíchově mezi Jiráskovým a Palackého mostem.
---------------------------------	--

REVITALIZACE NÁMĚSTÍ DR. M. HORÁKOVÉ V KARLOVÝCH VARECH

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel Předmět soutěže	Statutární město Karlovy Vary Návrh celkového řešení náměstí a jeho přilehlého okolí se všemi urbanistickými a dopravními vazbami v dané lokalitě a vytvoření inspirativního veřejného prostranství reprezentativního a pobytového charakteru v souladu s charakterem okolní zástavby. Stěžejní pro správné fungování náměstí je propojení nejrůznějších společenských aktivit s životem občanů a podpora dalšího rozvoje města. Zadavatel klade důraz nejen na urbanistické a architektonické kvality, ale i sociální, kulturní, vzdělávací, ekonomické a ekologické aspekty.
---------------------------------	---

BUDOVA ČPZP, UL. MÍROVÁ 522, OSTRAVA-VÍTKOVICE

Jednofázová užší projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel Česká průmyslová zdravotní pojišťovna
Předmět soutěže Zpracování architektonického návrhu nové administrativní budovy zadavatele na pozemku parc. č. 833/3, v obci Ostrava, k. ú. Vítkovice a napojení Nové budovy ve všech nadzemních podlažích na přilehlou budovu zadavatele nacházející se na adrese Jeremenkova 161/11, Vítkovice, Ostrava.

HVĚZDÁRNA A PLANETÁRIUM V HRADCI KRÁLOVÉ

Dvoufázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel Královéhradecký kraj
Předmět soutěže Zpracování architektonického a projektového řešení objektu hvězdárny – Hvězdárny a planetária v Hradci Králové, Zámeček 456/30, 500 08 Hradec Králové. Cílem architektonické soutěže je nalézt optimální řešení modernizace Hvězdárny po stránce architektonické, dispoziční i technické. Zásadním kritériem posouzení návrhu bude zachování funkčnosti pracoviště, zejména z hlediska vědeckého a edukačního.

REVITALIZACE MÍSTNÍ ČÁSTI ONDRÁŠOV, MORAVSKÝ BEROUN

Jednofázová otevřená krajinářsko-urbanistická soutěž

Vyhlašovatel Město Moravský Beroun
Předmět soutěže Zpracování návrhu revitalizace území místní části Ondrášov. Cílem je zvýšení estetické i pobytové hodnoty prostředí, vytvoření kvalitního území k trávení volného času místních obyvatel i obyvatel Moravského Berouna, kdy místní část je hojně využívána k volnočasovým aktivitám. Od návrhu také očekáváme posílení pocitu celistvosti a propojení územní části města Moravský Beroun a jeho místní části Ondrášov.

NOVÉ CENTRUM HOSTIVAŘ

Vyhlašovatel Zelená Hostivař, s. r. o., ve spolupráci s hlavním městem Praha, městskou částí Praha 15 a Institutem plánování a rozvoje hlavního města Prahy
Předmět soutěže Nalezení celkové koncepce a optimálního urbanistického řešení dopravního uzlu a souvisejícího území u Nádraží Hostivař. Cílem soutěžních týmů bude navrhnout celkovou urbanistickou strukturu, koncepci krajiny ve městě navázanou na osu Měcholupského potočka a dopravní koncepci s důrazem na kvalitní obslužnost území. Součástí návrhu bude také umístění a koncepce nového úřadu MČ Prahy 15, nové polikliniky a další potřebné občanské a veřejné vybavenosti doplněné i obchody a službami, tak aby se místo stalo čilým společenským centrem Hostivaře.

MATEŘSKÁ ŠKOLA VIMPERK

Jednofázová otevřená projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel Město Vimperk
Předmět soutěže Komplexní architektonický návrh objektu nové mateřské školky ve Vimperku. Vybraný tým architekta/generálního projektanta následně zpracuje všechny projektové fáze investičního záměru.

POLYFUNKČNÍ DŮM LANGROVA, ŠUMPERK

Otevřená / užší architektonická projektová soutěž o návrh

Vyhlašovatel Město Šumperk
Předmět soutěže Návrh novostavby víceúčelového městského domu s převahou bydlení na pozemcích parc. č. st. 454/2, 2346, 3438, část 2769 a dále parc. č. 2347/1 v k.ú. Šumperk. Cílem je doplnit dlouhodobě nedokončenou frontu ulice Langrovy a dotvořit severní předpolí vstupu do historické části města. Řešení území je formováno okolní zástavbou, stávajícími ulicemi a významně ovlivněno přítomností zatrubněného Bratrušovského potočka.

GRAPHISOFT
Archicad®

**VAŠE
 NEJLEPŠÍ
 VARIANTA
 NÁVRHU**

BRENAC & GONZALEZ &
 ASSOCIÉS
 HIGHER ROCH, FRANCIE
 BRENAC-GONZALEZ.FR
 FOTO
 ©SERGIO GRAZIA

Jednoduše porovnejte varianty návrhu a ušetřete čas potřebný pro nalezení té nejvhodnější. Archicad pomáhá všem zainteresovaným udržet přehledně uspořádání dokumentů, i když velikost a složitost projektů stále roste.

SAPPELI

Existuje místo, kde najdete ideální dveře – takové, co přiblíží váš interiér k dokonalosti. Zažijte SAPPELI Unlimited, kreativní platformu pro milovníky designu, architektky a jejich klienty, která převrací výběr dveří na ruby.

Jsme tu pro vás,
ale směr určujete vy.

WWW.SAPPELI.CZ

reddot winner 2022

VEKRA®

ČESKÁ CENA ZA ARCHITEKTURU 2023

HLAVNÍ PARTNER

HLINÍKOVÁ OKNA A HS PORTÁLY VEKRA

Spojení perfektního **designu** a mimořádné **životnosti** s důrazem na **kvalitu**.

- + ODBORNÉ PORADENSTVÍ
- + BIM KNIHOVNY
- + VÝKRESY A DALŠÍ TECHNICKÉ PODKLADY

800 777 666

www.vekra.cz

NEJVĚTŠÍ rezidenční stavitel v ČR

Již **30 let** stavíme novou Prahu.
Prodali jsme přes **18.000 bytů, domů**
a **parcel** v téměř **200 úspěšných**
rezidenčních projektech

Vlastníme kolem 1,5 milionu m²
pozemků a brownfieldů určených
k výstavbě pro více než
30.000 bytů po celé Praze

Spolupracujeme s **nejlepšími architekty**
a **urbanisty** současnosti (např. Josef
Pleskot, Eva Jiříčná, Jakub Cigler) a společně
s nimi rozvíjíme celé nové pražské čtvrti

Mnoha desítkami milionů korun
každý rok přispíváme na charitu, obecně
prospěšné účely a realizaci veřejných staveb

Jsme generálním partnerem
Sdružení pro architekturu a rozvoj
a jím pořádaných summitů

central-group.cz

ČESKÁ CENA ZA ARCHITEKTURU

**CENTRAL
GROUP**

